



**Risbo**

Research-Training-Consultancy



## **Antilliaanse Nederlanders 2010**

**Een nulmeting van hun positie op de terreinen van onderwijs, arbeid en uitkering en criminaliteit in 22 gemeenten**

J. de Boom

A. Weltevrede

P. van Wensveen

M. van San

P. Hermus

**Antilliaanse Nederlanders 2010**  
Een nulmeting van hun positie op de terreinen van onderwijs,  
arbeid en uitkering en criminaliteit in 22 gemeenten

**Auteurs: J. de Boom, A. Weltevrede, P. van Wensveen,  
M. van San en P. Hermus**  
Rotterdam: Risbo, Erasmus Universiteit.

**September 2010**

**Secretariaat Risbo**  
Erasmus Universiteit Rotterdam  
Postbus 1738  
3000 DR Rotterdam  
tel.: 010-4082124  
fax: 010-4081141

© Copyright Risbo. Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze  
uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt  
door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze dan  
ook zonder voorafgaande toestemming van de Directie van het  
Instituut.

# Inhoudsopgave

<b>Hoofdstuk 1</b>	<b>Inleiding</b>	<b>5</b>
1.1	Inleiding	5
1.2	Methode	6
1.3	Leeswijzer	7
1.4	Opbouw van het rapport	8
<b>Hoofdstuk 2</b>	<b>Demografie en Migratie</b>	<b>9</b>
2.1	Inleiding	9
2.2	Bevolkingssamenstelling	9
2.3	Geslacht	13
2.4	Generatie	14
2.5	Leeftijd	15
2.6	Burgerlijke staat en huishoudensamenstelling	17
2.7	Buitenlandse migratie	19
<b>Hoofdstuk 3</b>	<b>Onderwijs</b>	<b>21</b>
3.1	Inleiding	21
3.2	Gebruikte begrippen en databron	21
3.3	Leerlingen en deelnemers	24
3.4	Nieuwe voortijdig schoolverlaters	27
3.5	Onderwijs 2005-2009	31
<b>Hoofdstuk 4</b>	<b>Arbeid en Uitkering</b>	<b>33</b>
4.1	Inleiding	33
4.2	Gebruikte begrippen en databronnen	33
4.3	Werkzoekenden	34
4.4	Uitkeringen	40
4.5	Werkloosheid en uitkeringen 2005-2010	44

<b>Hoofdstuk 5 Criminaliteit</b>	<b>45</b>
5.1 Inleiding	45
5.2 Gebruikte begrippen en databron	45
5.3 Verdachten 2009	47
5.4 Verdachten 2005-2009	53
5.5 Pleegcarrière	54
5.6 Aard van de criminaliteit	55
<b>Bijlage bij hoofdstuk 2</b>	<b>57</b>
<b>Bijlage bij hoofdstuk 3</b>	<b>61</b>
<b>Bijlage bij hoofdstuk 4</b>	<b>63</b>
<b>Bijlage bij hoofdstuk 5</b>	<b>69</b>
<b>Begrippenlijst</b>	<b>75</b>
<b>Technische toelichting</b>	<b>81</b>

## 1.1 Inleiding

Met veel Antilliaans-Nederlandse jongeren gaat het goed, zij boeken goede resultaten in het hoger en wetenschappelijk onderwijs en op de arbeidsmarkt. Echter met een deel van de Antilliaans-Nederlandse jongeren gaat het niet goed: zij zijn oververtegenwoordigd in de criminaliteit, de schooluitval en de werkloosheid. De maatschappij ondervindt hier grote hinder van. Deze oververtegenwoordiging rechtvaardigt een extra inspanning van het Rijk en de gemeenten.

Het Rijk en 22 gemeenten werken samen om de oververtegenwoordiging van Antilliaans-Nederlandse jongeren bij vroegtijdig schoolverlaten, werkloosheid en criminaliteit terug te dringen. Om de situatie goed in beeld te krijgen is voor iedere gemeente een eerste monitor gemaakt. In deze monitor staan de cijfers over schooluitval, de werkloosheid en de criminaliteit onder Antilliaans-Nederlandse jongeren. Met deze monitor, die jaarlijks zal worden uitgevoerd, beschikt iedere gemeente van het samenwerkingsverband over actuele en gelijksoortige cijfers.

Naast inzicht in de aard en omvang van de problematiek streeft het samenwerkingsverband naar een scherper beeld van de effecten van het beleid. De jaarlijkse monitor heeft daarin een belangrijke functie, net als het systematisch in beeld brengen van wat werkt en wat niet werkt in de aanpak van de problemen. De urgentie om resultaten te boeken is hoog. De betrokken bestuurders willen dat ook kunnen aantonen met feiten en cijfers. De uitkomsten van de monitor zullen onderdeel zijn van jaarlijks bestuurlijk overleg tussen het Rijk en de gemeenten.

Het gaat om complexe problemen en de cijfers spreken. De cijfers moeten echter steeds in de lokale context uitgelegd worden. Zo zijn er grote verschillen in de aard en de omvang van de problematiek tussen de gemeenten en moeten bij de percentages dus ook steeds de absolute aantallen betrokken worden. Ten slotte is van belang voor ogen te houden dat deze monitor slechts een beperkt beeld geeft van de problematiek van Antilliaanse Nederlanders.

## 1.2 Methode

Het achterliggende doel van het monitorsysteem is betrouwbare en actuele informatie op te leveren over de maatschappelijke positie van Antilliaanse Nederlanders in de 22 Antillianengemeenten om zo de voortgang van de verschillende aanpakken te kunnen monitoren.<sup>1</sup>

De monitor is gebaseerd op informatie uit bestaande registratiesystemen zoals de Gemeentelijke Basisadministratie (GBA) en het Herkenningsdienstsysteem (HKS) van de politie. De gegevens zijn opgevraagd bij de bronnen die uit het oogpunt van uniformiteit van de gegevens en haalbaarheid het meest geschikt waren. Essentieel in de monitor is dat de gegevens op persoonsniveau zijn opgevraagd en gekoppeld. Dit maakt het onderzoek flexibel en geeft de mogelijkheid dwarsverbanden te leggen tussen de informatie uit de diverse bronnen. De monitor sluit qua methodiek aan bij de werkwijze die sinds 2007 in Rotterdam wordt gevolgd.

Met het oog op de privacy van de betrokkenen zijn de persoonsgebonden nummers aan de bron versleuteld zodat ze niet meer terug te herleiden zijn naar personen (zie figuur 1.1). Pas na versleuteling van de identificerende persoonsnummers werden de bestanden met persoonsgegevens geleverd aan Risbo. Risbo heeft vervolgens de uit de diverse bronnen afkomstige gegevens op basis van het versleutelde persoonsnummer aan elkaar gekoppeld. Deze gegevens zijn ten slotte omgewerkt tot een voor onderzoeksdoeleinden geschikt onderzoeksbestand waarop de benodigde analyses zijn uitgevoerd.



Figuur 1.1: Versleutelingproces persoonsgebonden nummers

<sup>1</sup> Het betreft de gemeenten: Almere, Amersfoort, Amsterdam, Breda, Capelle a/d IJssel, Den Haag, Den Helder, Dordrecht, Eindhoven, Groningen, Hellevoetsluis, Leeuwarden, Lelystad, Nijmegen, Rotterdam, Schiedam, Spijkenisse, Tilburg, Vlaardingen, Vlissingen, Zoetermeer en Zwolle.

### 1.3 Leeswijzer

Om de leesbaarheid van het rapport te vergemakkelijken en eventuele onduidelijkheden te voorkomen worden in deze leeswijzer enkele punten toegelicht.

In het rapport gebruiken we in navolging van het Sociaal Cultureel Planbureau (SCP) zoveel mogelijk de term Antilliaanse Nederlanders in plaats van Antillianen. De definitie van Antilliaanse Nederlander sluit echter naadloos aan bij de door het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) gehanteerde definitie voor Antilliaan. Een Antilliaanse Nederlander is een op de Nederlandse Antillen of Aruba geboren persoon van wie ten minste één ouder in het buitenland geboren is (eerste generatie) of een in Nederland geboren persoon van wie de moeder op de Nederlandse Antillen of Aruba is geboren of, in het geval de moeder in Nederland is geboren, de vader op de Nederlandse Antillen of Aruba is geboren (de tweede generatie).<sup>2</sup> In de tabellen en figuren worden Antilliaanse Nederlanders om praktische reden met de kortere term 'Antilliaans' aangeduid. Dit geldt eveneens voor de overige onderscheiden groepen.

In het rapport wordt nog een groot aantal andere begrippen gebruikt. Voor een volledig overzicht van de in dit rapport gehanteerde begrippen en definities verwijzen we naar de begrippenlijst.

In de figuren in deze rapportage worden niet alleen de resultaten voor de Antilliaanse Nederlanders gepresenteerd maar, om de resultaten in perspectief te kunnen plaatsen, ook voor andere herkomstgroepen en de totale bevolking van de gemeente. Naast Antilliaanse Nederlanders onderscheiden we Marokkaanse, Surinaamse en Turkse Nederlanders. De overige migranten en hun nakomelingen worden samengenomen in twee categorieën te weten: 'overig niet-westers' voor migranten (en hun nakomelingen) uit de niet-westerse landen en 'westers' voor migranten (en hun nakomelingen) uit de westerse landen. Ten slotte onderscheiden we autochtone Nederlanders.

In een aantal figuren worden de 22 gemeenten met elkaar vergeleken. In deze figuren zijn de gemeenten gerangschikt op basis van de absolute omvang van de Antilliaans-Nederlandse bevolking in de gemeente.

In de meeste figuren worden percentages weergegeven en beschreven. Deze moeten echter met de nodige voorzichtigheid worden geïnterpreteerd, aangezien ze soms gebaseerd zijn op een klein aantal personen. Dit geldt met name wanneer er voor een kleine gemeente uitgesplitst wordt naar herkomstgroep en verdere achtergrondkenmerken. In de tekst worden derhalve op diverse plaatsen ook aantallen genoemd. Voor een volledig overzicht van

---

<sup>2</sup> Voor uitzonderingen en specificaties zie: <http://www.cbs.nl/nl-NL/menu/methoden/begrippen/default.htm?ConceptID=315>

absolute aantallen, de populatieomvang, verdere uitsplitsingen etc. wordt verwezen naar de tabellen in de bijlagen bij de hoofdstukken. Aantallen en percentages worden alleen gepresenteerd als de populatie groter is dan 5.

## **1.4 Opbouw van het rapport**

In deze monitor wordt informatie gepresenteerd over migratie en demografische kenmerken (hoofdstuk 2), onderwijspositie en voortijdig schoolverlaten (hoofdstuk 3), arbeid en uitkeringen (hoofdstuk 4) en criminaliteit (hoofdstuk 5). In hoofdstuk 5 wordt ingegaan op de vraag of en in welke mate factoren, zoals bijvoorbeeld voortijdig schoolverlaten en uitkeringsafhankelijkheid, samenhangen met criminaliteit.

Deze monitor gaat in op de situatie van de Antilliaans-Nederlandse bevolking in de 22 Antillianengemeenten in 2009. Samen met voorliggende rapport verschijnt er een deelrapport voor elk van de 22 Antillianengemeenten afzonderlijk.

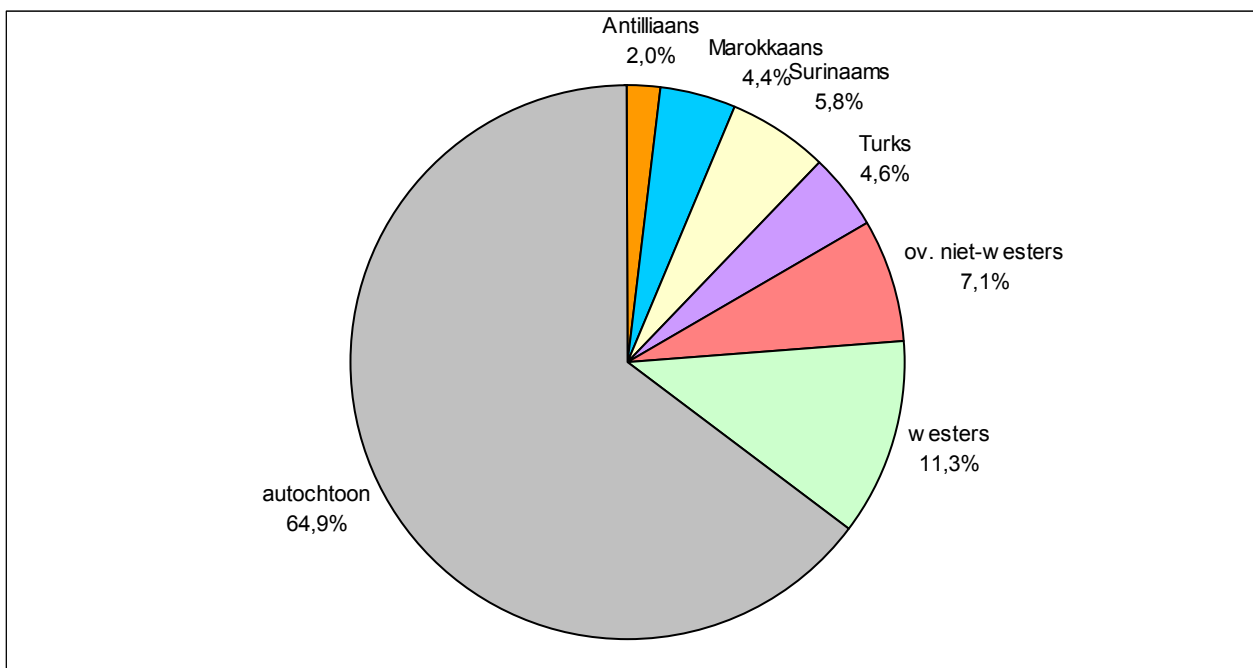


### 2.1 Inleiding

Om inzicht te krijgen in de omvang en samenstelling van de groep Antilliaanse Nederlanders in de 22 Antillianengemeenten zetten we in dit hoofdstuk de demografische kenmerken en hun migratiegeschiedenis uiteen. Allereerst gaan we in op de (relatieve) omvang van de groep Antilliaanse Nederlanders in de 22 Antillianengemeenten en op de groei van deze bevolkingsgroep in de periode 1996-2009. Vervolgens besteden we aandacht aan de verhouding tussen het aandeel mannen en vrouwen, de verdeling naar eerste en tweede generatie, naar leeftijd, naar burgerlijke staat en naar huishouden. Om een en ander in perspectief te plaatsen maken we hierbij steeds een vergelijking met de totale bevolking in de 22 Antillianengemeenten en andere grote herkomstgroepen (Marokkaanse, Surinaamse en Turkse Nederlanders). We besluiten het hoofdstuk met een schets van de omvang van de immigratie en emigratie van Antilliaanse Nederlanders in de periode 1996-2009.

### 2.2 Bevolkingssamenstelling

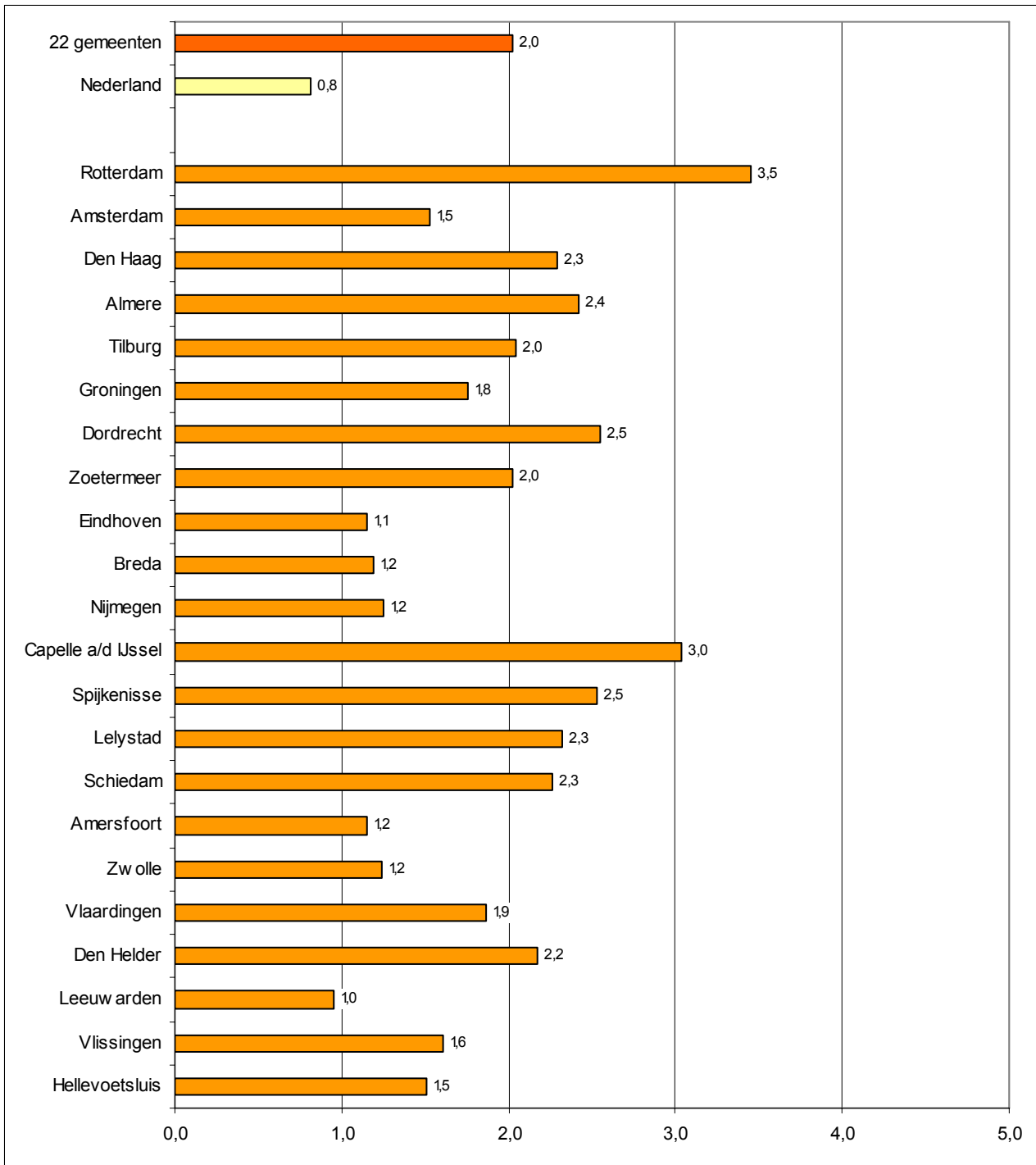
Per 1 januari 2009 wonen er ruim 4 miljoen mensen in de 22 Antillianengemeenten (zie tabel b2.1 in de bijlage bij dit hoofdstuk). Hiervan zijn er 81.791 (2,0 procent) van Antilliaanse herkomst. Na de Surinaamse (5,8 procent), Turkse (4,6 procent) en Marokkaanse Nederlanders (4,4 procent) zijn de Antilliaanse Nederlanders de op drie na grootste (niet-westerse) herkomstgroep in de 22 Antillianengemeenten. Nederland heeft per 1 januari 2009 bijna 16,5 miljoen inwoners. Hiervan zijn er 134.774 (0,8 procent) van Antilliaanse herkomst. Een groot deel van de Antilliaanse Nederlanders woont dus in een van de 22 Antillianengemeenten.



**Figuur 2.1: Bevolking naar herkomstgroep (totaal 22 Antillianengemeenten), 1 januari 2009 (in procenten van de totale bevolking)**

bron: GBA, bewerking Risbo

De omvang van de groep Antilliaanse Nederlanders in de 22 Antillianengemeenten loopt sterk uiteen (zie tabel b2.2 in de bijlage). Rotterdam heeft het grootste aantal Antilliaanse Nederlanders (ruim 20.000). Bijna een kwart van de Antilliaanse Nederlanders in de 22 Antillianengemeenten woont in Rotterdam. Op geruime afstand volgen Amsterdam en Den Haag. Beide steden tellen ruim 11.000 inwoners van Antilliaanse origine. In Leeuwarden (892), Vlissingen (720) en Hellevoetsluis (598) is het aantal Antilliaanse Nederlanders in absolute termen het kleinst. In figuur 2.2 zien we hoe groot de groep Antilliaanse Nederlanders is in verhouding tot de totale bevolking in de gemeente. De 22 Antillianengemeenten in figuur 2.2 zijn gerangschikt op basis van de absolute omvang van de Antilliaans-Nederlandse bevolking in de gemeente. Rotterdam heeft ook in relatieve zin het grootste aandeel Antilliaanse Nederlanders (3,5 procent). Van de 22 Antillianengemeenten heeft Leeuwarden het kleinste aandeel Antilliaanse Nederlanders (1 procent).

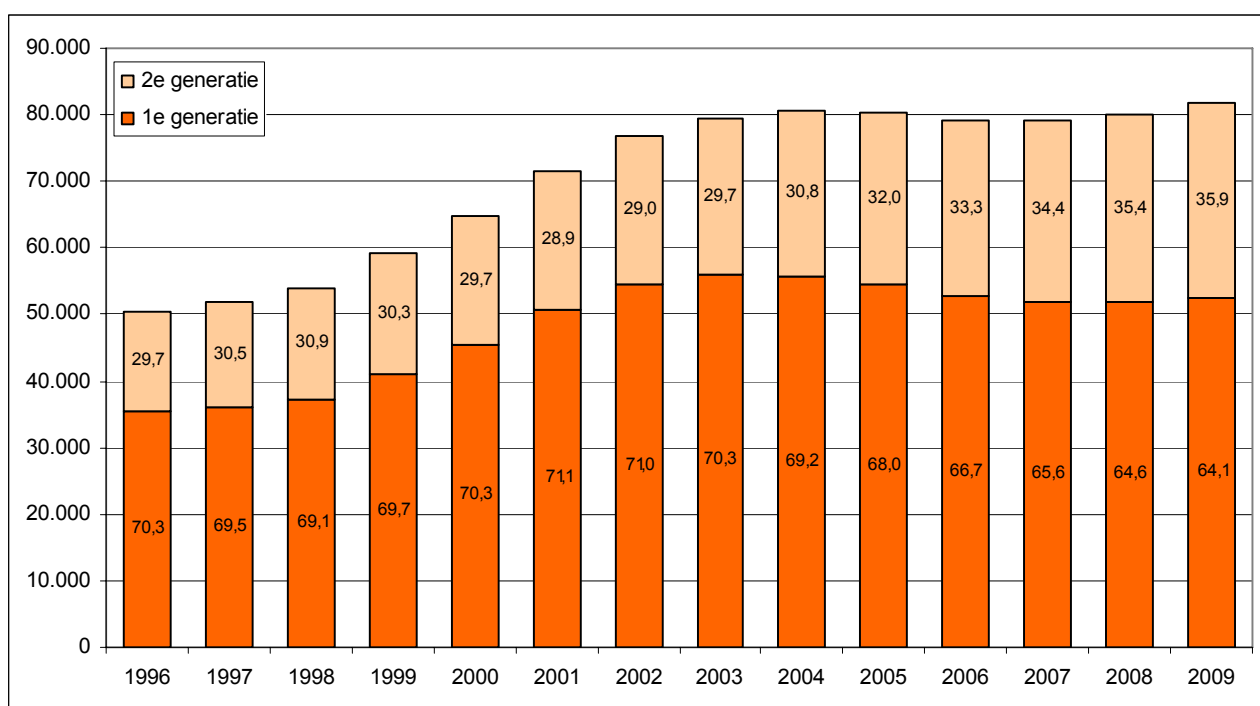


**Figuur 2.2: Aandeel Antilliaanse Nederlanders in de 22 Antillianengemeenten, 1 januari 2009 (als procenten van de totale bevolking)**

bron: GBA, bewerking Risbo

### Antilliaanse Nederlanders 1996-2009

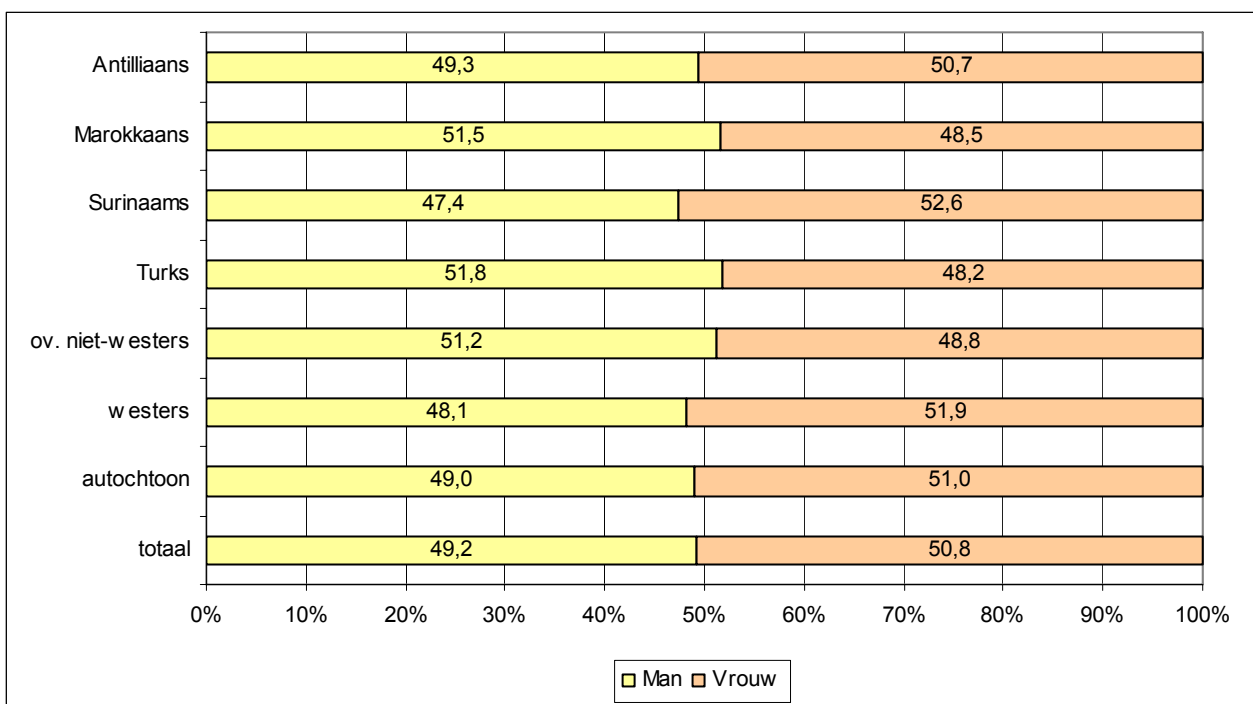
Het aantal Antilliaanse Nederlanders in de 22 Antillianengemeenten is met name in de periode 1996-2003 sterk gegroeid. In 1996 woonden er in de 22 Antillianengemeenten ruim 50.000 personen van Antilliaanse herkomst. In 2003 zijn dat er ongeveer 80.000. Dit is een toename van bijna 60 procent in een periode van 8 jaar. In de jaren daarna (2004-2007) verandert de Antilliaans-Nederlandse bevolking qua omvang niet of nauwelijks. In 2008 is er voor eerste keer sinds 2004 sprake van een lichte groei. Deze lichte groei zet zich in 2009 voort (zie figuur 2.3).



**Figuur 2.3: Antilliaanse Nederlanders 1996-2009, per 1 januari (absolute aantallen en procentuele verdeling naar generatie)**  
bron: CBS, statline

## 2.3 Geslacht

Net als bij de totale bevolking is bijna 51 procent van de Antilliaans-Nederlandse bevolking vrouw en ruim 49 procent man (zie figuur 2.4). Bij de Turks- en Marokkaans-Nederlandse bevolking zien we een ander beeld. Bij deze groepen is het aandeel mannen juist iets groter dan het aandeel vrouwen.

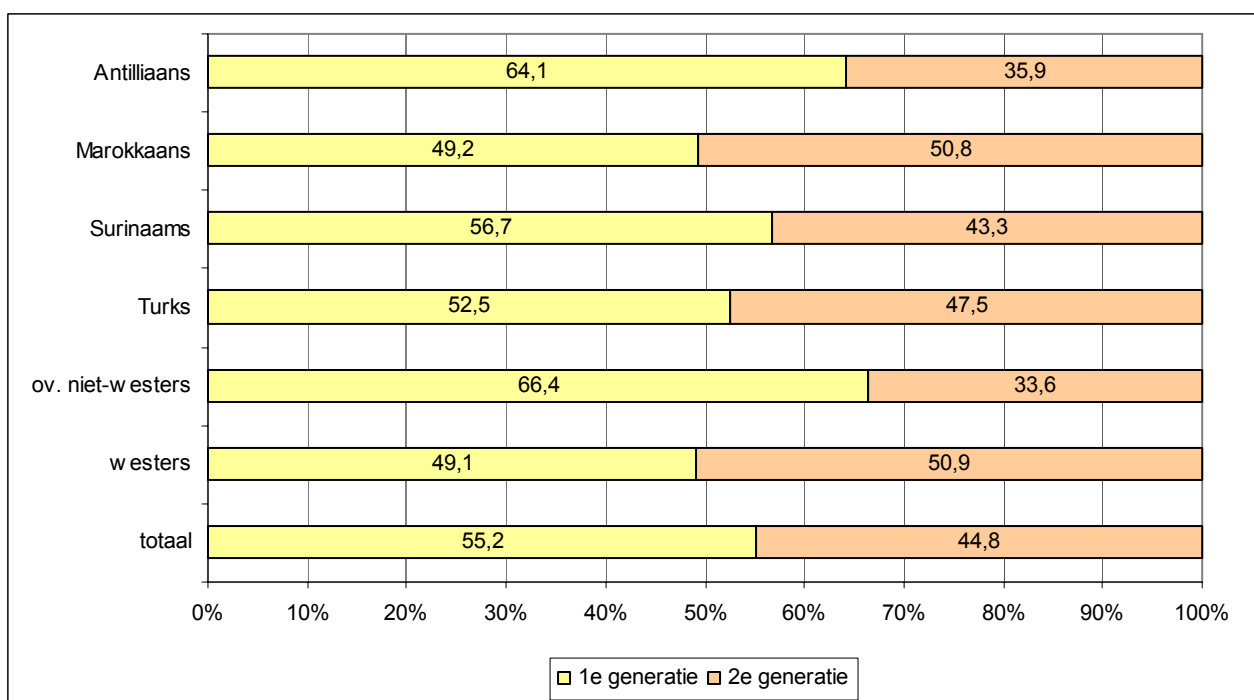


**Figuur 2.4: Bevolking naar geslacht, 1 januari 2009 (in procenten van de betreffende bevolkingsgroep)**

bron: GBA, bewerking Risbo

## 2.4 Generatie

In figuur 2.5 wordt de (allochtone) bevolking uitgesplitst naar eerste en tweede generatie. Allochtonen die niet in Nederland, maar in het herkomstland geboren zijn, worden tot de eerste generatie gerekend. In Nederland geboren personen met één of twee in het herkomstland geboren ouders worden tot de tweede generatie gerekend. Van de Antilliaanse Nederlanders is bijna tweederde (64,1 procent) geboren in het herkomstland, ruim een derde (35,9 procent) is in Nederland geboren. De tweede generatie Antilliaanse Nederlanders is in relatieve zin klein in vergelijking met de verschillende onderscheiden bevolkingsgroepen, waarvan gemiddeld 44,8 procent van de tweede generatie is. Het aandeel van de tweede generatie binnen de Antilliaans-Nederlandse bevolking is in de afgelopen 14 jaar wel gegroeid van 29,7 procent in 1996 naar 35,9 procent per 1 januari 2009 (zie ook figuur 2.3).

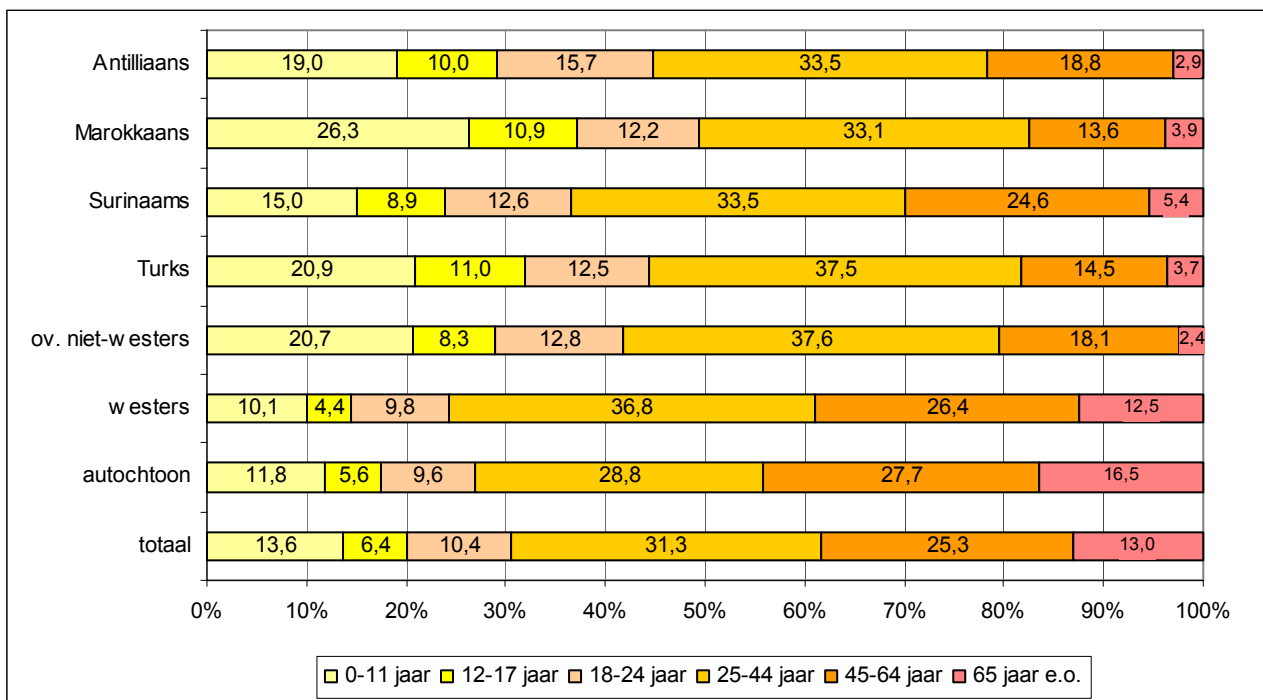


**Figuur 2.5: Bevolking naar generatie, 1 januari 2009 (in procenten van de betreffende bevolkingsgroep)**

bron: GBA, bewerking Risbo

## 2.5 Leeftijd

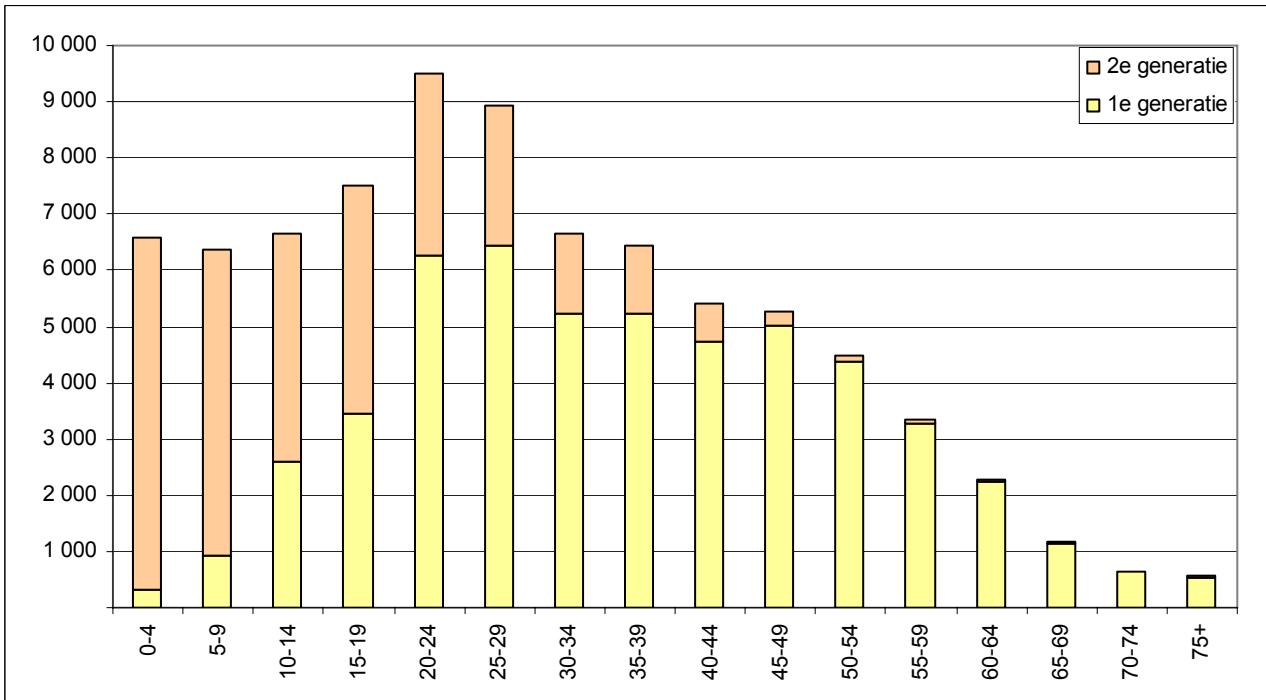
In figuur 2.6 wordt de leeftijdsopbouw van Antilliaanse Nederlanders vergeleken met andere herkomstgroepen in de 22 Antillianengemeenten. De Antilliaans-Nederlandse bevolking is ten opzichte van de totale bevolking relatief jong. In vergelijking met de totale bevolking hebben zij een relatief groot aandeel minderjarigen (0-17 jaar), namelijk 29 procent en jongvolwassenen (18-24 jaar), namelijk 15,7 procent. Dit beeld zien we nog sterker bij de Marokkaanse en Turkse Nederlanders. Van de Antilliaans-Nederlandse bevolking in de 22 Antillianengemeenten is slechts 2,9 procent 65 jaar of ouder. Dit verschilt sterk van de totale bevolking in de 22 Antillianengemeenten waarvan 13 procent ouder is dan 64 jaar.



**Figuur 2.6: Bevolking naar leeftijd, 1 januari 2009 (in procenten van de betreffende bevolkingsgroep)**

bron: GBA, bewerking Risbo

Figuur 2.7 laat zien dat er een samenhang is tussen leeftijd en generatie; hoe hoger de leeftijd, hoe groter het aandeel eerste generatie migranten. Het merendeel van de Antilliaans-Nederlandse kinderen jonger dan 15 jaar, is in Nederland geboren (tweede generatie). In de leeftijdsgroep 20-24 jaar is de eerste generatie Antilliaanse Nederlanders groter dan de tweede generatie. Onder de Antilliaanse Nederlanders van 45 jaar en ouder is het aandeel van de tweede generatie zeer beperkt.



**Figuur 2.7: Antilliaanse Nederlanders naar leeftijd en generatie, 1 januari 2009 (in absolute aantallen)**

bron: GBA, bewerking Risbo

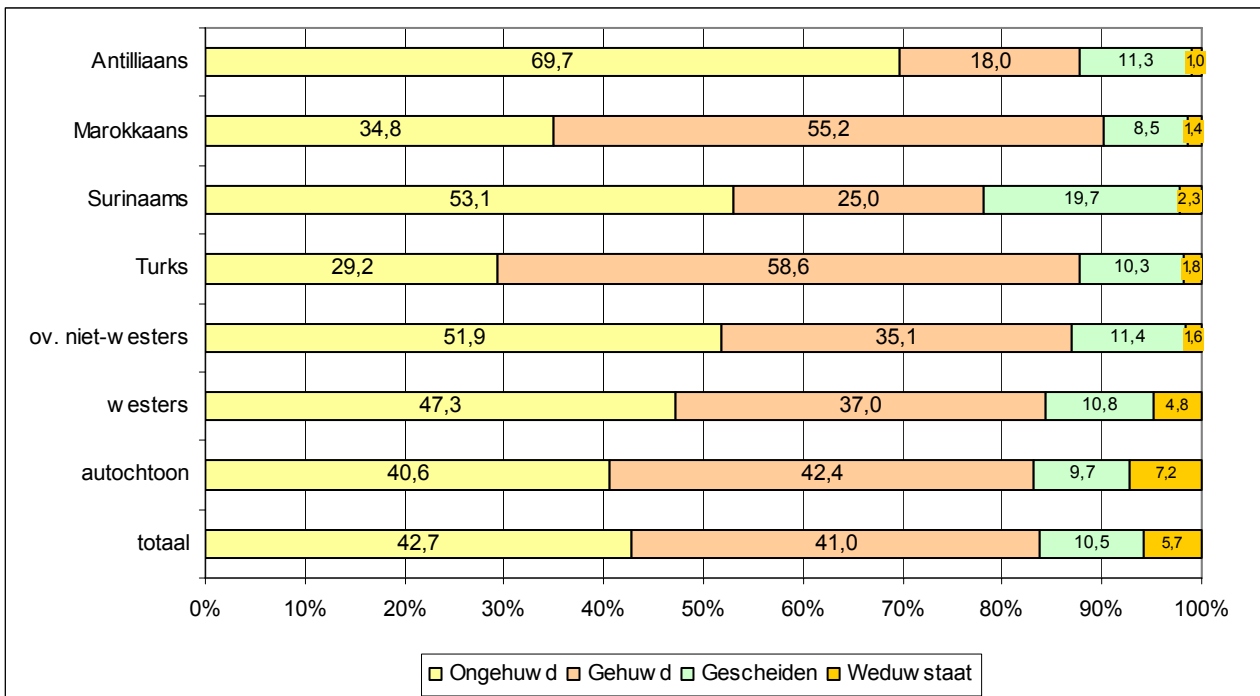


## 2.6 Burgerlijke staat en huishoudensamenstelling

### Burgerlijke staat

Van alle inwoners van de 22 Antillianengemeenten van 16 jaar en ouder is 42,7 procent ongehuwd, 41 procent gehuwd en de rest gescheiden (10,5 procent) of weduwe/weduwenaar (5,7 procent) (zie figuur 2.8).

Bij Antilliaans-Nederlandse bevolking zien we een heel ander beeld. Het aandeel ongehuwden onder Antilliaanse Nederlanders is veel groter dan gemiddeld. Bijna 70 procent van de Antilliaanse Nederlanders is ongehuwd, bijna een vijfde gehuwd en van 1 procent is de partner overleden. Het aandeel gescheiden personen (11,3 procent) komt wel min of meer overeen met het gemiddelde onder alle inwoners. Het kleine aandeel weduwen/weduwenaars komt onder andere door de andere leeftijdsopbouw van de migrantengroepen (zie figuur 2.6). Aangezien de migrantengroepen relatief minder ouderen kennen dan gemiddeld, is het aandeel weduwen/weduwenaars logischerwijze ook kleiner dan gemiddeld.

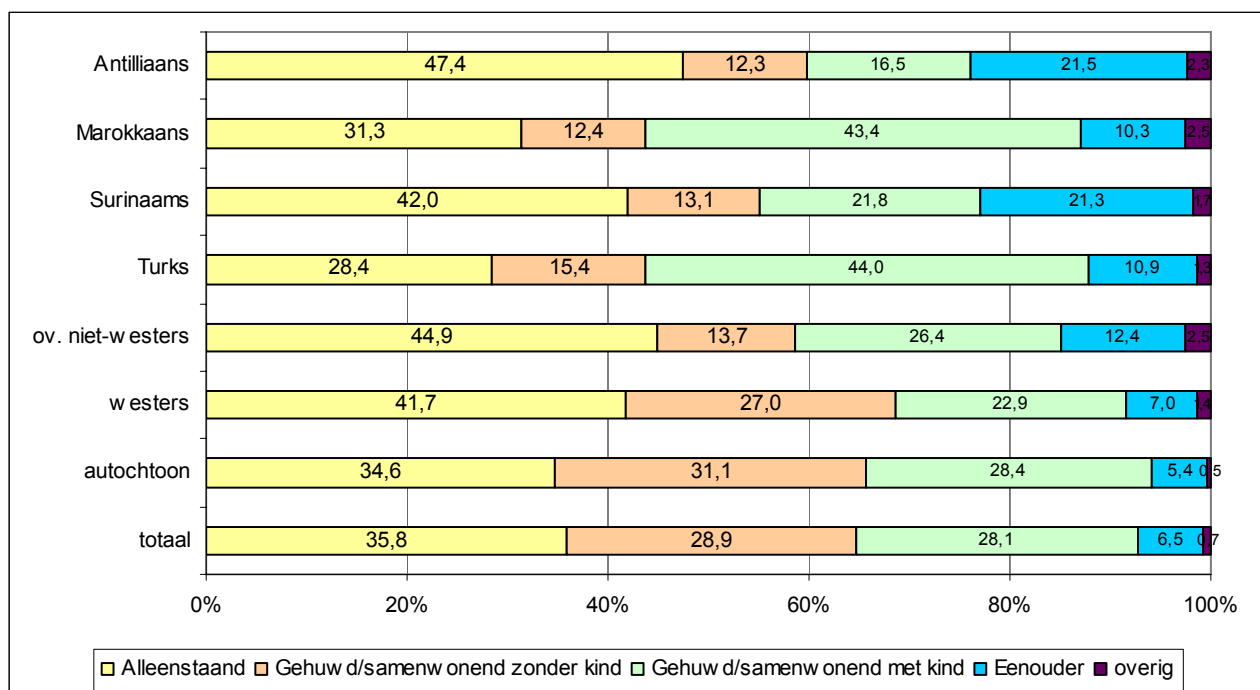


**Figuur 2.8: Bevolking (16 jaar en ouder) naar burgerlijke staat, 1 januari 2009 (in procenten van de betreffende bevolkingsgroep)**

bron: GBA, bewerking Risbo

### Huishoudensamenstelling

Per 1 januari 2009 zijn er in Nederland 7,3 miljoen huishoudens (zie tabel b2.1 in de bijlage).<sup>3</sup> Van dit totaal aantal huishoudens is 35,8 procent een eenpersoonshuishouden, 28,9 procent een (al dan niet gehuwd) paar zonder kinderen en 28,1 procent (een al dan niet gehuwd) stel met kinderen. 6,5 procent van alle Nederlandse huishoudens is een eenouderhuishouden (zie figuur 2.9). Het aandeel eenoudergezinnen onder Antilliaanse Nederlanders is aanzienlijk groter dan het gemiddelde van 6,5 procent. Ruim een vijfde (21,5 procent) van de Antilliaanse huishoudens is een eenoudergezin. Het aandeel (echt)paren, al dan niet met kinderen is met 28,8 procent veel kleiner dan gemiddeld.



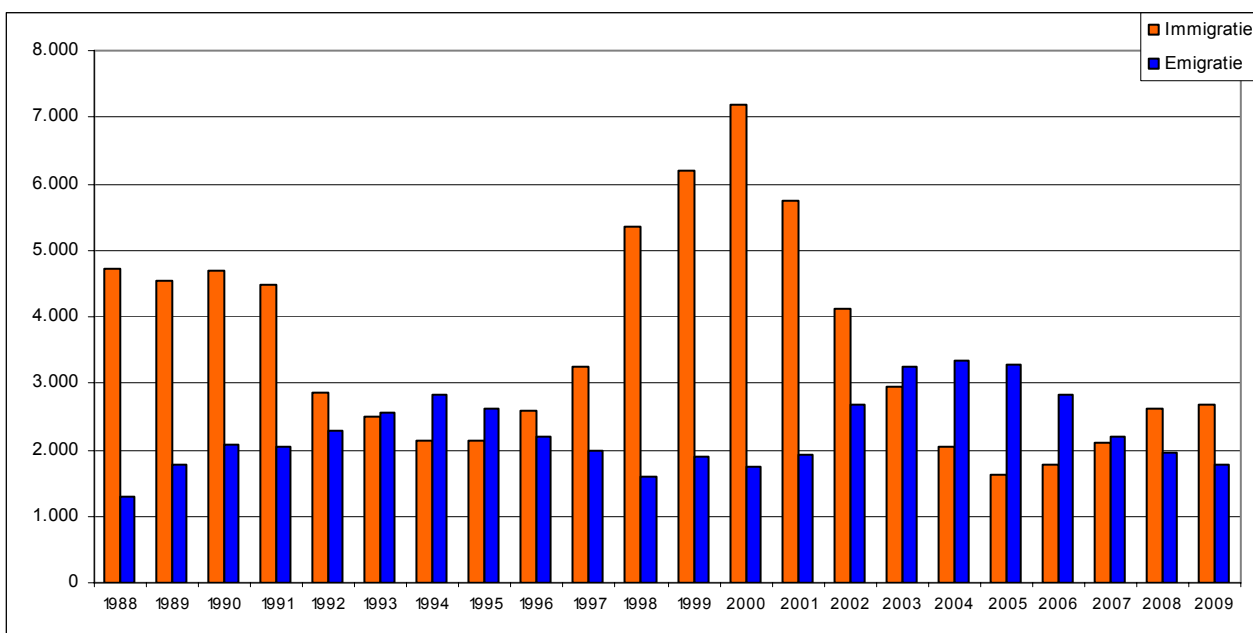
**Figuur 2.9: Bevolking in Nederland naar huishoudensamenstelling, 1 januari 2009 (in procenten van de betreffende bevolkingsgroep)**

bron: CBS Statline, bewerking Risbo

<sup>3</sup> De huishoudensamenstelling wordt niet in de Gemeentelijk Basis Administratie (GBA) geregistreerd. Om hier iets over te kunnen zeggen moet er een aantal kenmerken worden gecombineerd. Dit is echter uitermate lastig en gemeenten hanteren hiervoor geen uniforme standaard. Voor een aantal van de 22 Antillianengemeenten is helemaal geen informatie bekend over de huishoudensamenstelling. De in deze paragraaf gepresenteerde informatie is daarom gebaseerd op landelijke gegevens van het CBS.

## 2.7 Buitenlandse migratie

In figuur 2.10 wordt de immigratie en emigratie van Antillianen sinds 1988 weergegeven. Met immigratie bedoelen we hier de vestiging van Antillianen (en Arubanen) vanuit het buitenland in een van de 22 Antillianengemeenten, met emigratie het vertrek van Antillianen (en Arubanen) vanuit een van de 22 Antillianengemeenten naar het buitenland. We zien een golfbeweging met betrekking tot het aantal Antillianen dat in de afgelopen twee decennia vanuit het buitenland naar de 22 Antillianengemeenten migreert. In de periode 1988-1991 komen jaarlijks gemiddeld ongeveer 4.500 Antillianen vanuit het buitenland naar een van de 22 Antillianengemeenten. Na 1991 neemt de immigratie sterk af tot iets meer dan 2.100 in 1994 en 1995. Vanaf 1996 neemt de immigratie sterk toe met als hoogtepunt het jaar 2000. In dat jaar komen er bijna 7.200 Antillianen naar de 22 Antillianengemeenten. De sterke toename van het aantal immigranten wordt gevolgd door een al even sterke afname in de jaren daarna. In 2005 immigreren er nog slechts ruim 1.600 Antillianen naar de 22 Antillianengemeenten. In datzelfde jaar vertrekken er bijna 3.300 Antilliaanse Nederlanders naar het buitenland. Sinds 2006 neemt de immigratie weer toe en neemt de emigratie verder af. In 2007 houden immigratie en emigratie elkaar nagenoeg in evenwicht. In de afgelopen twee jaar is er weer sprake van een vestigingsoverschot. In 2009 vestigen ongeveer 2.700 Antillianen zich in de 22 Antillianengemeenten en vertrekken er bijna 1.800 Antilliaanse Nederlanders vanuit de 22 Antillianengemeenten naar het buitenland.



**Figuur 2.10: Buitenlandse migratie van Antilliaanse Nederlanders, 1988-2009 (in absolute aantallen)**

bron: CBS, statline



## Hoofdstuk 3 **Onderwijs**

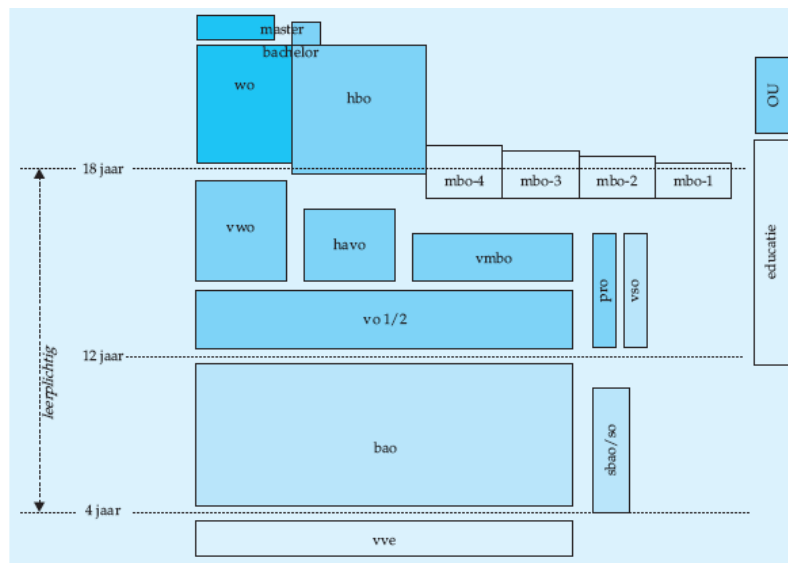
### **3.1 Inleiding**

Een goede opleiding is belangrijk voor de latere positie op de arbeidsmarkt. Een laag opleidingsniveau leidt in het algemeen tot geringere arbeidsmarktkansen, zowel in termen van participatie als het niveau waarop men werkzaam wordt. Een van de hoofddoelstellingen van het beleid is daarom het terugdringen van voortijdig schoolverlaten onder Antilliaanse Nederlanders. In paragraaf 3.4 presenteren we cijfers over nieuwe voortijdig schoolverlaters, gaan we in op hun achtergrondkenmerken en bekijken we of (en zo ja in welke mate) er een oververtegenwoordiging is van Antilliaans-Nederlandse nieuwe voortijdig schoolverlaters ten opzichte van de totale bevolking van de 22 Antillianengemeenten. In paragraaf 3.2 wordt eerst kort ingegaan op de gebruikte begrippen en de databron. Vervolgens staan we in paragraaf 3.3 stil bij de positie van jongeren in de leeftijd 12 t/m 22 jaar in het voortgezet onderwijs en het middelbaar beroepsonderwijs.

### **3.2 Gebruikte begrippen en databron**

#### **Leerlingen, deelnemers en voortijdig schoolverlaters**

In deze paragraaf gaan we kort in op de gebruikte begrippen. In paragraaf 3.3 rapporteren we over jongeren in de leeftijd van 12 t/m 22 jaar in het voortgezet onderwijs (vo), middelbaar beroepsonderwijs (mbo) en hoger onderwijs (ho). De cijfers hebben uitsluitend betrekking op het bekostigde onderwijs. Jongeren die particulier onderwijs volgen blijven buiten beschouwing. In dit hoofdstuk gebruiken we voor jongeren die onderwijs volgen in het algemeen de term leerlingen. Leerlingen die een mbo-opleiding volgen worden ook wel aangeduid als deelnemers. In schema 3.1 is, ter verduidelijking van de gebruikte termen en de niveaus, het Nederlandse onderwijsstelsel schematisch weergegeven.



Bron: OCW.

bao	basisonderwijs	so	speciaal onderwijs
bbl	beroepsbegeleidende leerweg	vmbo	voorbereidend middelbaar beroepsonderwijs
bol	beroepsopleidende leerweg	vo	voortgezet onderwijs
havo	hoger algemeen voortgezet onderwijs	vso	voortgezet speciaal onderwijs
hbo	hoger beroepsonderwijs	vve	voor- en vroegschoolse educatie
mbo	middelbaar beroepsonderwijs	vwo	voorbereidend wetenschappelijk onderwijs
OU	Open Universiteit	wo	wetenschappelijk onderwijs
pro	praktijkonderwijs		
sbao	speciaal basisonderwijs		

**Schema 3.1: Het Nederlandse onderwijsstelsel**

bron: CBS

In paragraaf 3.4 gaan we in op nieuwe voortijdig schoolverlaters (vsv-ers). Onder de nieuwe vsv-ers worden alle leerlingen van 12 t/m 22 jaar verstaan, die in een schooljaar zonder startkwalificatie (diploma van havo, vwo of mbo met minimaal niveau 2) het onderwijs verlaten. Voor de berekening van het percentage nieuwe vsv-ers is het aantal nieuwe vsv-ers in het schooljaar 2008/2009 gedeeld door het totaal aantal leerlingen in het voortgezet onderwijs en het middelbaar beroepsonderwijs in de leeftijd van 12 t/m 22 jaar in de gemeente per 1 januari 2009 en vermenigvuldigd met 100.

### Data

De in dit hoofdstuk gepresenteerde onderwijsgegevens zijn gebaseerd op registraties in de Basisregistratie Onderwijs (BRON) en aangeleverd door de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO). Alle leerlingen in het bekostigd voortgezet en middelbaar beroepsonderwijs staan in BRON geregistreerd.

### **Cijfers schooljaar 2008/2009**

In maart is het aantal voortijdig schoolverlaters van voorgaand schooljaar bekend. Deze gegevens hebben de status 'voorlopig' omdat het gaat om gegevens die zijn aangeleverd door de onderwijsinstellingen, maar nog niet zijn gecontroleerd door een accountant. Door de accountantscontrole en door inschrijfmutaties die met terugwerkende kracht worden verwerkt, kunnen er verschillen ontstaan tussen de voorlopige en definitieve cijfers. De definitieve cijfers zijn steeds in oktober bekend. Een voorbeeld: de voorlopige vsv-cijfers van schooljaar 2008-2009 zijn in maart 2010 bekend en worden in oktober 2010 definitief vastgesteld.<sup>4</sup>

### **Koppeling**

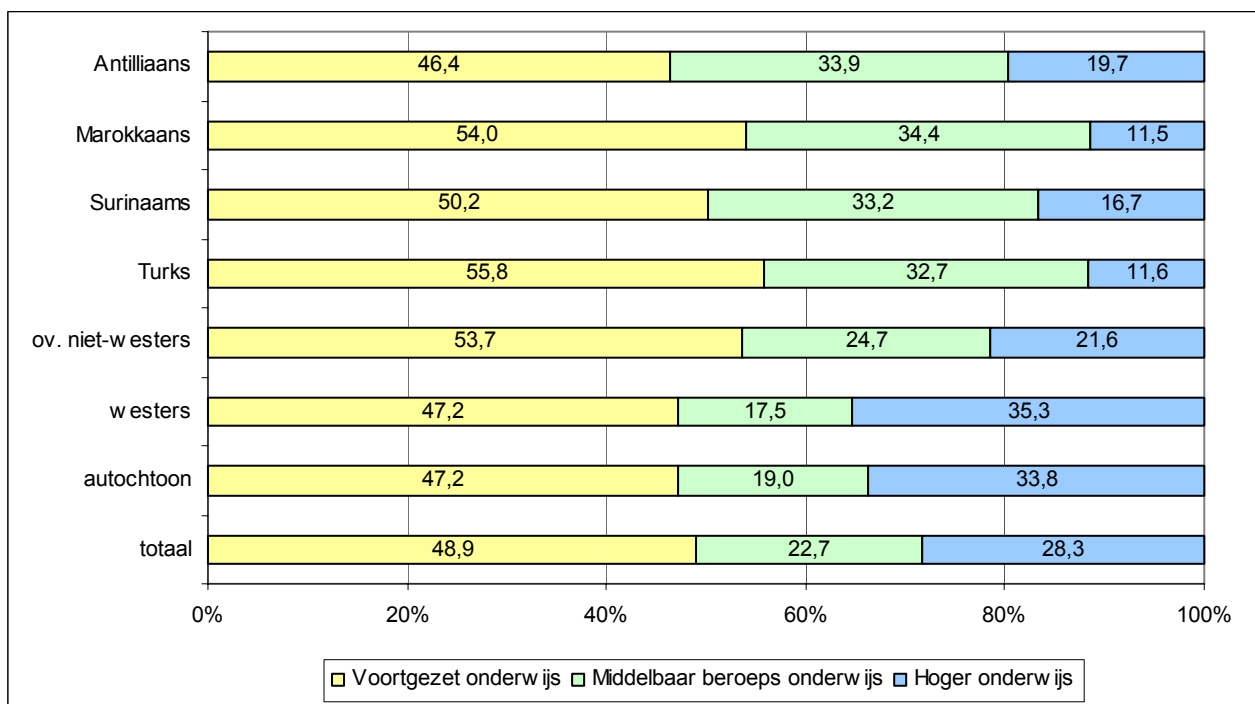
Nieuwe voortijdig schoolverlaters in schooljaar 2008/2009 zijn op basis van het versleutelde burgerservicenummer (BSN) gekoppeld aan het bevolkingsbestand per 1 januari 2009. Indien het nummer in een van de bestanden niet bekend is, kan er geen koppeling worden gemaakt. Jongeren waarvan geen nummer bekend is, zijn in onderstaande tabellen dus niet opgenomen. Ook jongeren die in de loop van 2009 vanuit een niet in het onderzoek betrokken gemeente in een van de betrokken gemeente is komen wonen, vallen buiten onderstaande analyses. De in dit hoofdstuk gepresenteerde cijfers kunnen daardoor licht afwijken van eerder door DUO gepresenteerde cijfers.

---

<sup>4</sup> OCW (2010). *Handleiding vsv-cijferproducten*, p. 17

### 3.3 Leerlingen en deelnemers

Figuur 3.1 gaat in op de positie van 12-22-jarige jongeren in het bekostigde onderwijs. We zien dat bijna de helft van de leerlingen in de 22 Antillianengemeenten voortgezet onderwijs volgt (48,9 procent), bijna een kwart volgt middelbaar beroepsonderwijs (22,7 procent) en de overige 28,3 procent volgt hoger beroepsonderwijs of wetenschappelijk onderwijs.<sup>5</sup> Het aandeel Antilliaans-Nederlandse leerlingen dat voortgezet onderwijs volgt (46,4 procent) is iets kleiner dan van de totale groep leerlingen. Van de Antilliaans-Nederlandse leerlingen volgt een bovengemiddeld groot deel een mbo-opleiding (33,9 procent) en een relatief klein deel hoger onderwijs (19,7 procent).



**Figuur 3.1: Leerlingen in het voortgezet onderwijs, mbo en hoger onderwijs naar etnische herkomst, 1 januari 2009 (in procenten)**

bron: BRON, DUO, bewerking Risbo

#### 3.3.1 Antilliaans-Nederlandse leerlingen in het voortgezet onderwijs

In deze paragraaf gaan we in op schoolgaande jongeren in het voortgezet onderwijs. In figuur 3.2 wordt per herkomstgroep aangegeven welk deel van de

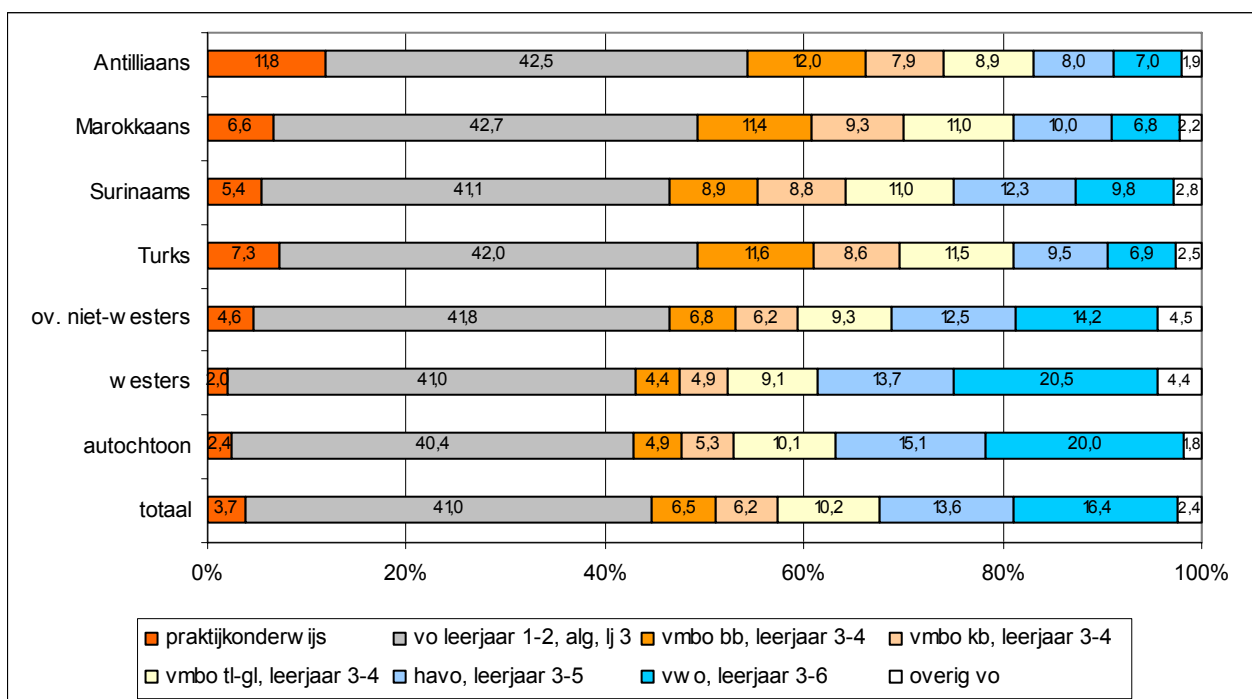
<sup>5</sup> Een deel van de 12-jarige (en ook 13-jarigen) volgt nog basisonderwijs. Hierover is in de monitor geen informatie beschikbaar.



12-22-jarige leerlingen praktijkonderwijs, vmbo, havo en vwo volgt.<sup>6</sup>

Uit figuur 3.2 wordt duidelijk dat een bovengemiddeld groot deel van de Antilliaans-Nederlandse leerlingen in de 22 Antillianengemeenten praktijkonderwijs volgt, namelijk 11,8 procent. Van de totale groep leerlingen volgt 3,7 procent praktijkonderwijs. Het praktijkonderwijs is bestemd voor leerlingen die niet in staat zijn om een diploma te behalen in het vmbo. Het praktijkonderwijs beoogt de leerlingen op te leiden voor zeer eenvoudig werk op de arbeidsmarkt. Stages zijn daarbij een essentieel onderdeel.

Binnen het vmbo volgen Antilliaans-Nederlandse leerlingen veel vaker dan de totale groep leerlingen de (lagere) basisberoepsgerichte leerweg (12,0 procent van de Antilliaans-Nederlandse leerlingen versus 6,5 procent van de totale groep). Van de Marokkaans- en Turks-Nederlandse leerlingen volgt een ongeveer even groot deel de basisberoepsgerichte leerweg als van de Antilliaans-Nederlandse leerlingen (respectievelijk 11,4 en 11,6 procent). We zien verder dat van de totale groep leerlingen in de 22 Antillianengemeenten 13,6 procent in de bovenbouw van de havo zit en 16,4 procent in de bovenbouw van het vwo. Onder Antilliaans-Nederlandse jongeren liggen deze percentages lager, namelijk op respectievelijk 8,0 en 7,0 procent.



**Figuur 3.2: Leerlingen in het voortgezet onderwijs naar onderwijsniveau en etnische herkomst, 1 januari 2009 (in procenten)**

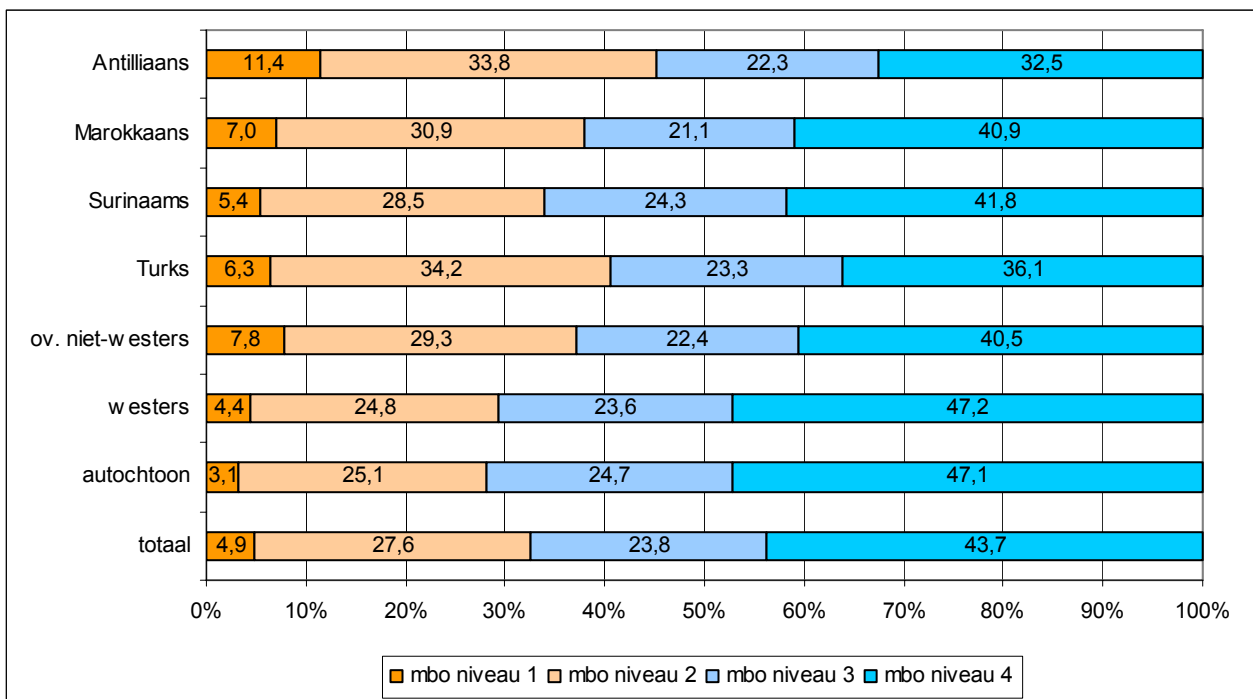
bron: BRON, DUO, bewerking Risbo

<sup>6</sup> Leerlingen in het speciaal onderwijs zijn in deze figuur buiten beschouwing gelaten. Het speciaal onderwijs is voor leerlingen met een functiebeperking (zie schema 3.1). Hierover is in de monitor geen informatie beschikbaar.

### 3.3.2 Antilliaans-Nederlandse leerlingen in het mbo

Figuur 3.3 heeft betrekking op schoolgaande jongeren in de leeftijd tot en met 22 jaar in het mbo. Het mbo kent met name in de beroepsbegeleidende leerweg een aanzienlijk aantal leerlingen dat ouder is dan 22 jaar. Deze blijven hier buiten beschouwing omdat er geen gegevens over beschikbaar zijn.

Figuur 3.3 laat zien dat van alle Antilliaans-Nederlandse leerlingen in het mbo 11,4 procent een assistent-opleiding volgt, dat wil zeggen een opleiding op het laagste niveau binnen het middelbaar beroepsonderwijs. Dit percentage is hoger dan bij de andere onderscheiden herkomstgroepen. Verder zien we dat 33,8 procent van de Antilliaans-Nederlandse leerlingen de basisberoepsopleiding (niveau 2) en 22,3 procent de vakopleiding (niveau 3) volgt. Van de Antilliaanse Nederlanders in het mbo volgt 32,5 procent een opleiding op het hoogste niveau, namelijk een middenkader- of specialistenopleiding. Antilliaanse Nederlanders blijven daarmee achter bij de andere herkomstgroepen.



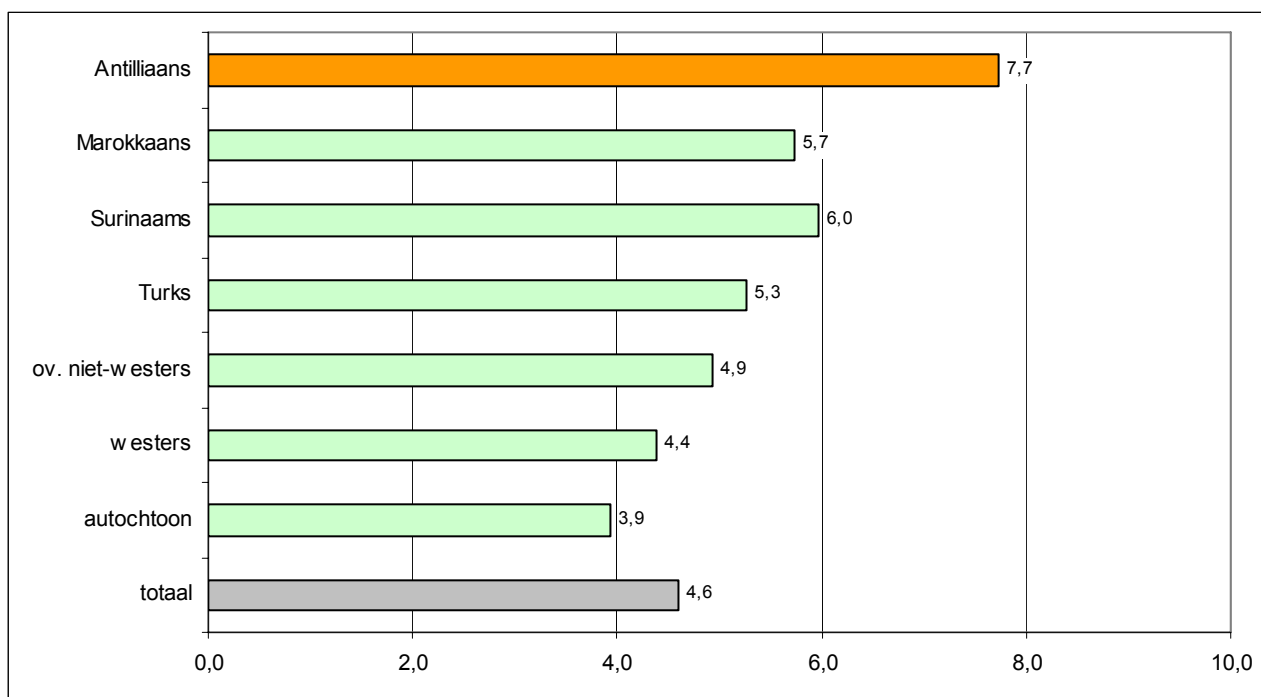
**Figuur 3.3: Leerlingen (12-22 jaar) in het mbo naar niveau en etnische herkomstgroep, 1 januari 2009 (in procenten)**

bron: BRON, DUO, bewerking Risbo

### 3.4 Nieuwe voortijdig schoolverlaters

In figuur 3.4 is het aandeel nieuwe voortijdig schoolverlaters in de leeftijd van 12 t/m 22 jaar opgenomen dat per 1 januari 2009 in een van de 22 Antillianengemeenten woont en in het schooljaar 2008/2009 de school voortijdig heeft verlaten.

In de 22 Antillianengemeenten wonen per 1 januari 2009 ruim 288.000 12-22-jarige jongeren die voortgezet of middelbaar beroepsonderwijs volgen. In het schooljaar 2008/2009 hebben er hiervan 13.267 (4,6 procent) de school voortijdig verlaten. Van de 9.294 Antilliaans-Nederlandse jongeren die voortgezet onderwijs of middelbaar beroepsonderwijs volgen hebben er 718 (7,7 procent) de school voortijdig verlaten (zie figuur 3.4 en tabel b3.2 in de bijlage). Het aandeel nieuwe voortijdig schoolverlaters onder Antilliaans-Nederlandse jongeren is dus hoger dan gemiddeld.



**Figuur 3.4:** Nieuwe voortijdig schoolverlaters (12-22 jaar), in schooljaar 2008/2009 (in procenten van betreffende deelpopulatie)

bron: BRON, DUO, bewerking Risbo, voorlopige cijfers

#### Oververtegenwoordiging

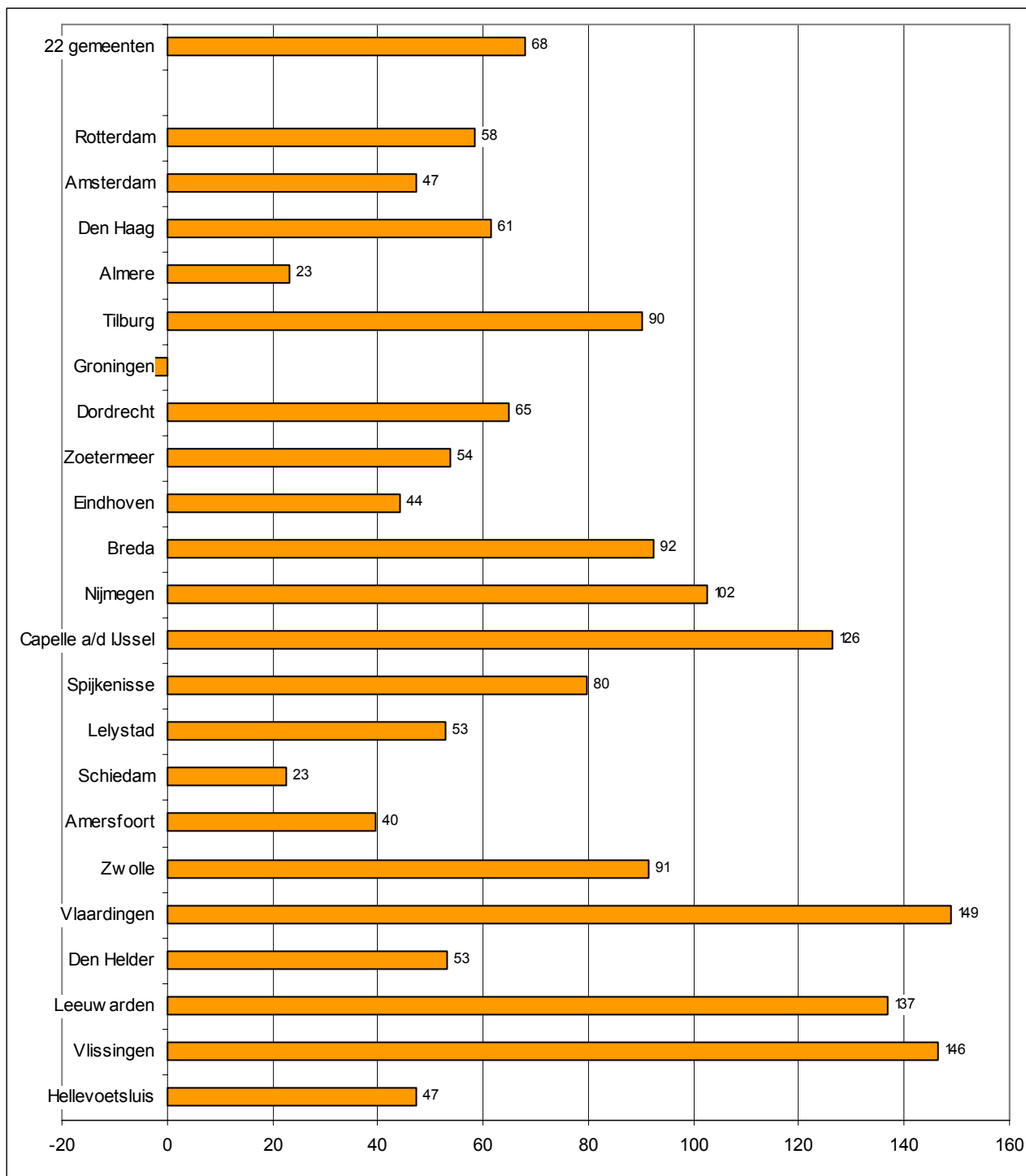
Een belangrijke doelstelling van het beleid is het terugdringen van de oververtegenwoordiging van Antilliaans-Nederlandse voortijdig schoolverlaters. De oververtegenwoordiging geeft aan in hoeverre het aandeel voortijdig schoolverlaters onder de Antilliaans-Nederlandse jongeren afwijkt van het aandeel voortijdig schoolverlaters onder de totale groep jongeren. De oververtegenwoordiging wordt berekend door het verschil tussen het aandeel

nieuwe voortijdig schoolverlaters in de totale groep en de groep van Antilliaanse Nederlanders te delen door het aandeel in de totale groep. Van alle jongeren in de 22 Antillianengemeenten die voortgezet of middelbaar beroepsonderwijs volgen is 4,6 procent een nieuwe voortijdig schoolverlater. Van de Antilliaans-Nederlandse jongeren in deze 22 Antillianengemeenten heeft 7,7 procent de school voortijdig verlaten. De oververtegenwoordiging van de Antilliaans-Nederlandse nieuwe voortijdig schoolverlaters komt daarmee uit op 68 procent  $(=(7,7-4,6)/4,6)*100=68$  procent).<sup>7</sup>

Tussen de gemeenten bestaan er grote verschillen in oververtegenwoordiging van het aandeel voortijdig schoolverlaters (zie figuur 3.5). In Groningen is er bijvoorbeeld helemaal geen sprake van oververtegenwoordiging van Antilliaans-Nederlandse voortijdig schoolverlaters. Van alle jongeren in Groningen is 3,8 procent een nieuwe voortijdig schoolverlater, van de Antilliaans-Nederlandse jongeren 3,6 procent (zie tabel b3.3 in de bijlage). Er is dus sprake van een ondervertegenwoordiging van 7 procent. Verder zien we dat de oververtegenwoordiging van Antilliaans-Nederlandse voortijdig schoolverlaters in Almere en Schiedam zeer beperkt is (beiden 23 procent). In beide gemeenten ligt het aandeel vsv-ers onder Antilliaanse Nederlanders een procentpunt hoger dan onder de totale groep jongeren in de gemeente. Bij 5 van de 22 Antillianengemeenten is het aandeel vsv-ers onder Antilliaanse Nederlanders meer dan twee keer zo hoog als onder de totale groep jongeren en is de oververtegenwoordiging dus groter dan 100 procent. Het betreft de gemeenten Vlaardingen (149 procent), Vlissingen (146 procent), Leeuwarden (137 procent), Capelle aan den IJssel (126 procent) en Nijmegen (102 procent). We merken op dat deze resultaten voorzichtig moeten worden geïnterpreteerd. Het aantal Antilliaans-Nederlandse vsv-ers is, zeker in de kleinere gemeenten, vaak (zeer) beperkt. Zo gaat het in Leeuwarden bijvoorbeeld slechts om 9 en in Hellevoetsluis om 5 Antilliaanse Nederlanders die in het schooljaar 2008/2009 de school voortijdig hebben verlaten. Een in absolute termen kleine toe- of afname in het aantal Antilliaans-Nederlandse vsv-ers kan daardoor leiden tot grote verschuivingen in de oververtegenwoordiging. Voor een compleet overzicht van aantallen en aandelen vsv-ers in de 22 Antillianengemeenten wordt verwezen naar tabel b3.3 in de bijlage.

---

<sup>7</sup> Het percentage oververtegenwoordiging is berekend op basis van de niet-afgeronde percentages.



**Figuur 3.5: Over- danwel ondervetegenwoordiging van 12-22-jarige Antilliaans-Nederlandse vsv-ers in schooljaar 2008/2009 (in procenten)**

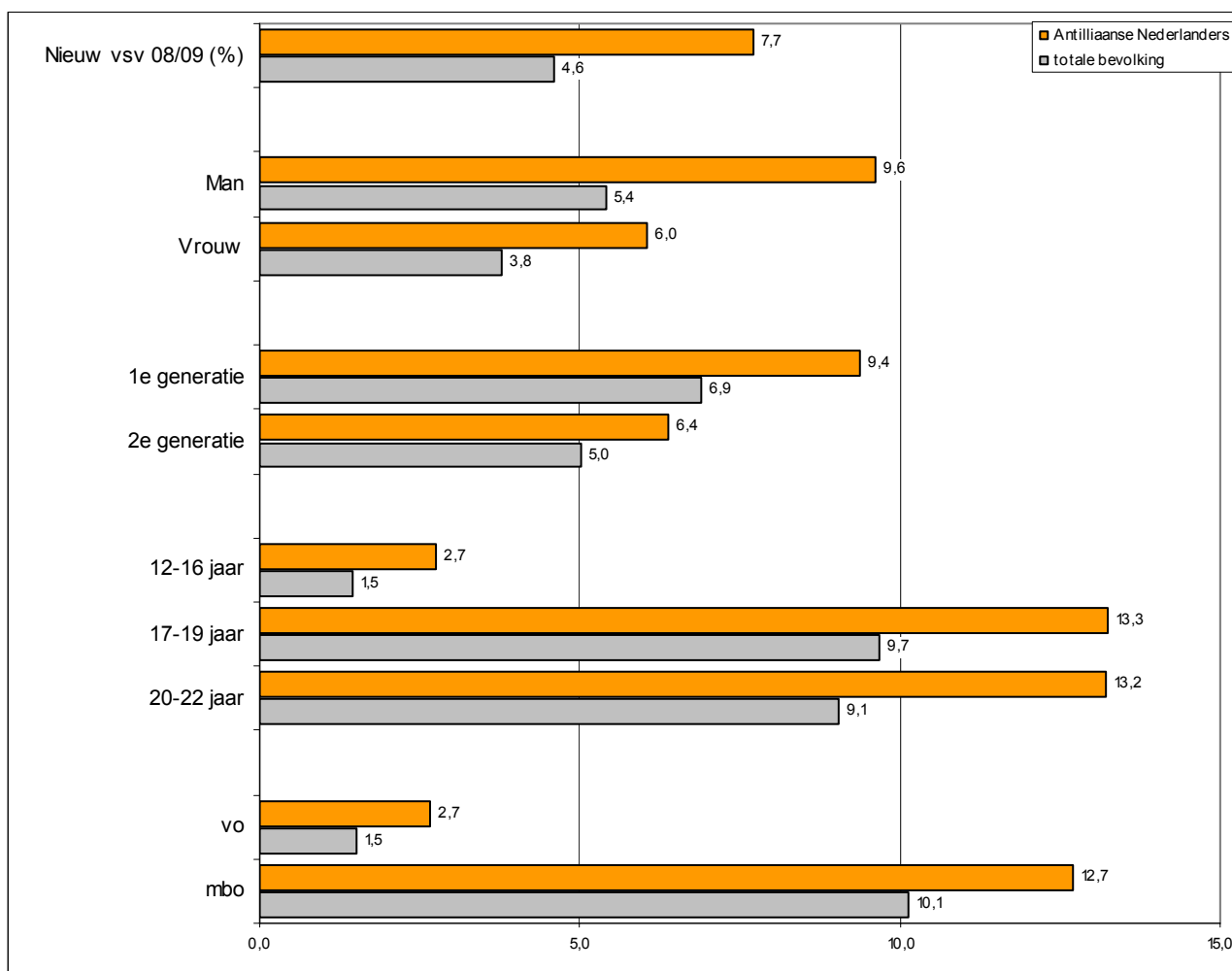
bron: BRON, DUO, bewerking Risbo, voorlopige cijfers

### Antilliaans-Nederlandse nieuwe voortijdig schoolverlaters naar achtergrondkenmerken

In figuur 3.6 splitsen we de vsv-cijfers uit naar geslacht, generatie, leeftijd en onderwijssoort. Het aandeel voortijdig schoolverlaters onder jongens is groter

dan onder meisjes. Dit beeld zien we bij de totale groep jongeren alsook bij jongeren van Antilliaanse herkomst. Onder Antilliaans-Nederlandse jongens is het aandeel voortijdig schoolverlaters 9,6 procent, onder Antilliaans-Nederlandse meisjes 6,0 procent. Onder de eerste generatie Antilliaanse Nederlanders is het aandeel voortijdig schoolverlaters hoger dan onder de tweede generatie (respectievelijk 9,4 procent en 6,4 procent). Ook dit beeld zien we terug bij de totale groep allochtone jongeren.

In de leeftijdsgroep 12 t/m 16 jaar is het aandeel voortijdig schoolverlaters zowel in de totale groep jongeren als onder Antilliaans-Nederlandse jongeren relatief laag. Na het zestiende levensjaar neemt de kans op voortijdig schoolverlaten sterk toe. Onder 17-22-jarige Antilliaans-Nederlandse jongeren ligt het aandeel voortijdig schoolverlaters boven de 13 procent. Ten slotte zien we dat voortijdig schoolverlaten met name in het mbo relatief vaak voor komt.



**Figuur 3.6:** Aandeel nieuwe vsv-ers 12-22 jaar onder Antilliaanse Nederlanders naar achtergrondkenmerken, in schooljaar 2008/2009 (in procenten van betreffende deelpopulatie)

bron: BRON, DUO, bewerking Risbo, voorlopige cijfers

### 3.5 Onderwijs 2005-2009

In het voorgaande is ingegaan op een aantal aspecten van de onderwijspositie van Antilliaanse Nederlanders in het schooljaar 2008/2009. We constateren dat Antilliaanse Nederlanders in een achterstandspositie verkeren. Zij zijn oververtegenwoordigd op de lagere niveaus van het voortgezet onderwijs en het middelbaar beroepsonderwijs. Ook verlaat een relatief groot deel van de Antilliaans-Nederlandse jongeren het onderwijs zonder startkwalificatie. Al met al ontstaat er wellicht een te eenzijdig en negatief beeld van de onderwijspositie van Antilliaanse Nederlanders, terwijl er in de afgelopen jaren wel degelijk (grote) vooruitgang is geboekt.<sup>8</sup> Analyse van landelijke cijfers van het Sociaal Cultureel Planbureau (SCP) over de periode 2005/2006 t/m 2008/2009 laten bijvoorbeeld zien dat het aandeel Antilliaanse Nederlanders in de (lagere) basisberoepsgerichte leerweg van het vmbo sterk is gedaald en het aandeel Antilliaanse Nederlanders in de havo en het vwo juist is gestegen.<sup>9</sup> Verder constateert het SCP dat het slagingspercentage van Antilliaans-Nederlandse leerlingen hoog is en Antilliaans-Nederlandse leerlingen van de tweede generatie vaak in het hoger onderwijs zijn te vinden.<sup>10</sup>

#### **Voortijdig schoolverlaters**

Landelijke gegevens van het ministerie van OCW laten zien dat het aantal leerlingen dat in het afgelopen schooljaar (2008/2009) voortijdig is gestopt met school ten opzichte van het schooljaar 2007/2008 sterk is gedaald. Deze daling zien we in een groot deel van de 22 Antillianengemeenten. De afname van het aandeel voortijdig schoolverlaters onder niet-westerse migranten is bovendien veel sterker dan onder autochtone Nederlanders. Landelijk bezien is er ook onder Antilliaanse Nederlanders sprake van een sterke afname van het aandeel voortijdig schoolverlaters (van 8,1 procent in schooljaar 2007/2008 naar 7,0 procent in schooljaar 2008/2009). Deze daling doet zich voor het eerst ook voor bij de Antilliaans-Nederlandse jongens.<sup>11</sup>

---

<sup>8</sup> In de monitor gaan we in op de situatie in het schooljaar 2008/2009. In het onderzoeksbestand is geen informatie beschikbaar over voorgaande jaren, zodat het op basis daarvan nog niet mogelijk is een trend te schetsen.

<sup>9</sup> SCP (2009). *Jaarrapport Integratie 2009*, p. 108.

<sup>10</sup> SCP (2009). *Jaarrapport Integratie 2009*, p. 16.

<sup>11</sup> [http://www.aanvalopschooluitval.nl/actueel\\_vervolg.php?id=203&titel=Aantal\\_voortijdig\\_schoolverlaters\\_daalt\\_fors](http://www.aanvalopschooluitval.nl/actueel_vervolg.php?id=203&titel=Aantal_voortijdig_schoolverlaters_daalt_fors).





## Hoofdstuk 4 **Arbeid en Uitkering**

### **4.1 Inleiding**

In dit hoofdstuk gaan we in op de arbeids- en uitkeringsituatie van de Antilliaans-Nederlandse bevolking. In paragraaf 4.2 wordt allereerst kort ingegaan op de gebruikte begrippen en databronnen. Vervolgens wordt in paragraaf 4.3 gerapporteerd over het aandeel niet-werkende werkzoekenden onder Antilliaanse Nederlanders. Daarbij wordt een vergelijking gemaakt met het aandeel werkzoekenden onder andere grote herkomstgroepen en onder de totale bevolking van de 22 Antillianengemeenten. Het aandeel werkzoekenden onder Antilliaanse Nederlanders is landelijk gezien hoger dan in de totale bevolking. Het reduceren van deze oververtegenwoordiging van Antilliaanse Nederlanders op dit terrein is een belangrijke doelstelling van het beleid. In paragraaf 4.4 gaan we vervolgens in op het aandeel en de achtergronden van Antilliaans-Nederlandse uitkeringsontvangers.

### **4.2 Gebruikte begrippen en databronnen**

#### **Niet-werkende werkzoekenden en uitkeringsontvangers**

In deze paragraaf gaan we kort in op de gebruikte begrippen die in de volgende paragrafen aan de orde komen. In paragraaf 4.3 rapporteren we over niet-werkende werkzoekenden (NWW) in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar. Een niet-werkende werkzoekende is gedefinieerd als een persoon die bij een vestiging van het UWV WERKbedrijf is ingeschreven als een werkzoekende zonder werk of als werkzoekende die minder dan twaalf uur per week werkt met een inschrijfdatum en geen uitschrijfdatum.

In paragraaf 4.4 gaan we in op personen die een uitkering ontvangen in het kader van de Wet werk en bijstand (WWB) en/of de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers, resp. arbeidsongeschikte zelfstandigen (IOAW en IOAZ).<sup>12</sup>

---

<sup>12</sup> In een paar gemeenten zijn ook enkele personen die een uitkering ontvangen in het kader Wet inkomensvoorziening kunstenaars (WIK) in het bestand opgenomen.

We rapporteren voornamelijk over het percentage niet-werkende werkzoekenden en uitkeringsontvangers. Deze percentages zijn berekend door het aantal NWW-ers (respectievelijk het aantal uitkeringsontvangers) te delen door het aantal personen in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar (de potentiële beroepsbevolking) en vermenigvuldigen met 100.<sup>13</sup>

### Data

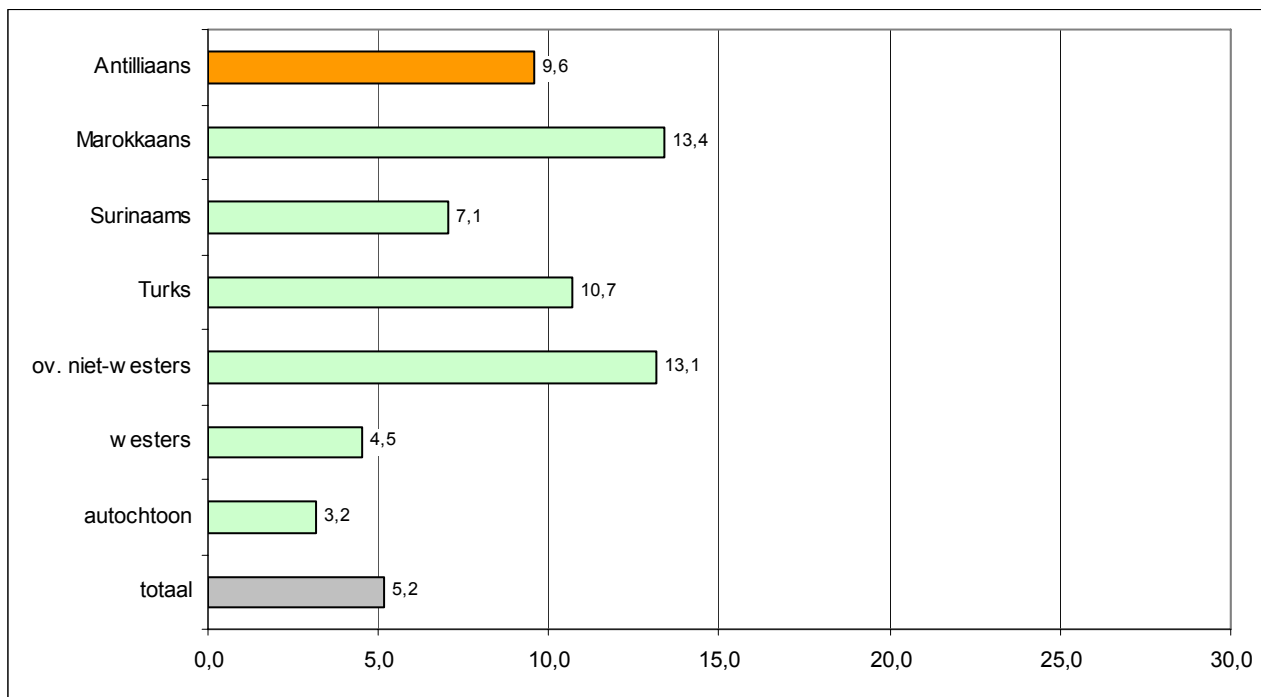
De in dit hoofdstuk gepresenteerde gegevens over niet-werkende werkzoekenden zijn gebaseerd op registraties afkomstig van het UWV WERKbedrijf. Het UWV WERKbedrijf levert aan veel gemeenten jaarlijks een databestand met niet-werkende werkzoekenden per 31 december. Dit databestand is, met toestemming van UWV WERKbedrijf, door de gemeenten aan Risbo doorgeleverd. Voor dit onderzoek is gebruik gemaakt van het bestand met werkzoekenden die per 31-12-2008 bij het UWV WERKbedrijf stonden ingeschreven. De cijfers over uitkeringen zijn afkomstig van de gemeentelijke of regionale uitkeringsinstanties. De cijfers hebben 1-1-2009 als peildatum.

## 4.3 Werkzoekenden

In de 22 Antillianengemeenten wonen per 1 januari 2009 meer dan 2,8 miljoen personen van 15 t/m 64 jaar. Daarvan staan er 147.135 (5,2 procent) als niet-werkende werkzoekende bij het UWV WERKbedrijf ingeschreven. Van de 59.776 Antilliaanse Nederlanders van 15 t/m 64 jaar zijn er 5.719 (9,6 procent) als niet-werkende werkzoekende geregistreerd (zie figuur 4.1 en tabel b4.1 in de bijlage). Het aandeel niet-werkende werkzoekende onder Antilliaanse Nederlanders is dus aanzienlijk hoger dan onder de totale bevolking. Van alle 15-24-jarige jongeren in de 22 Antillianengemeenten is 1,7 procent werkzoekend. Van de Antilliaans-Nederlandse jongeren is 3,8 procent werkzoekend (651 Antilliaans-Nederlandse jonge werkzoekenden van de 16.990 Antilliaans-Nederlandse jongeren in de 22 Antillianengemeenten).

---

<sup>13</sup> Een beperkt aantal personen onder de 18 jaar ontvangt een uitkering. In principe heeft een persoon jonger dan 18 jaar geen recht op bijzondere bijstand, maar zijn de ouders financieel verantwoordelijk voor de jongere. Alleen op grond van zéér dringende redenen kan een persoon jonger dan 18 jaar toch recht hebben op bijzondere bijstand. Daarnaast moet vaststaan dat de behoefte aan bijzondere bijstand op geen enkele andere manier kan worden verholpen (bron: <http://loketaltena.rechttopbijstand.nl/inhoud/index/pid/916>).



**Figuur 4.1:** Werkzoekenden (15-64 jaar), 31 december 2008 (in procenten van betreffende bevolkingsgroep)

bron: UWV WERKbedrijf, bewerking Risbo

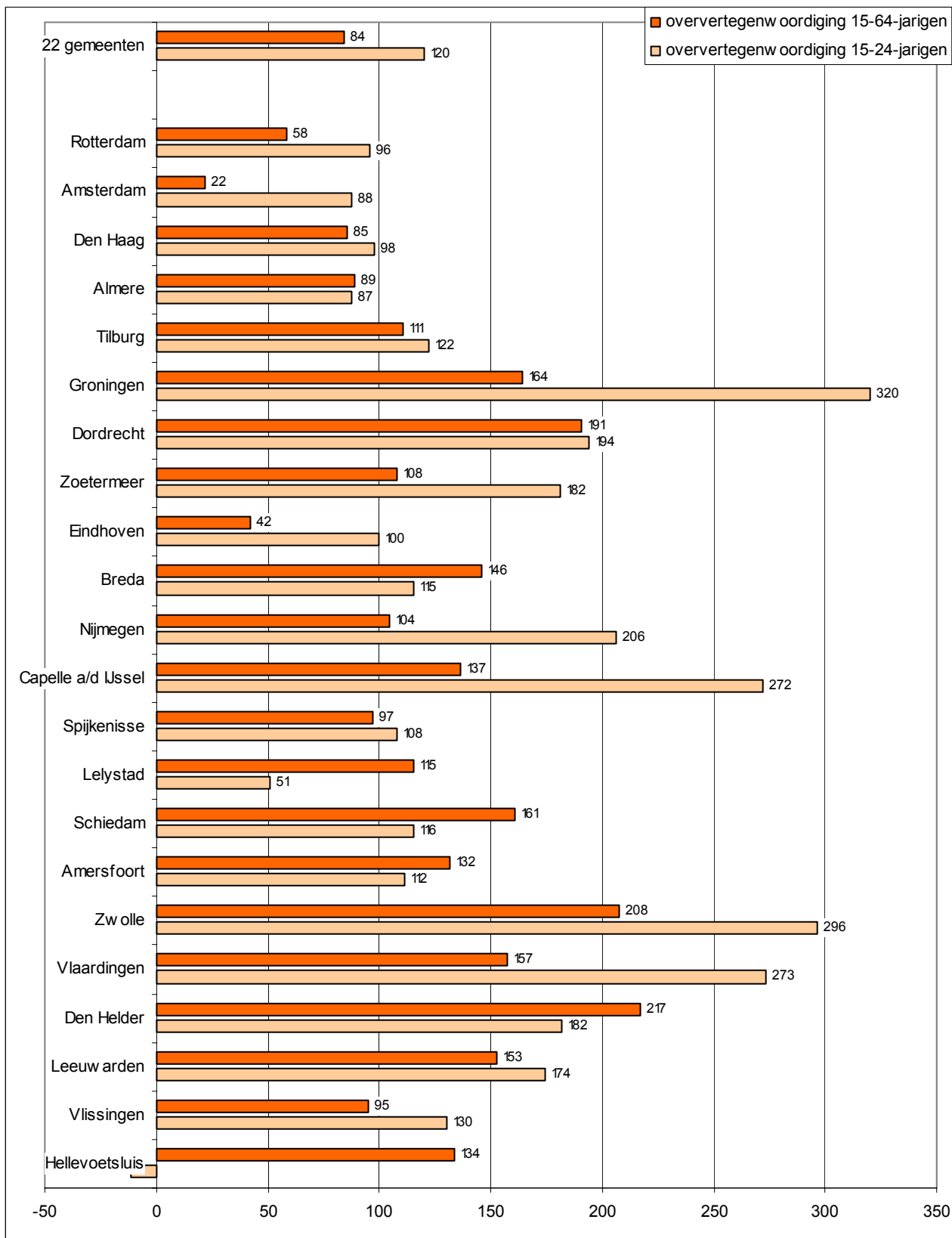
### Oververtegenwoordiging

Het reduceren van de oververtegenwoordiging van Antilliaans-Nederlandse werkzoekenden is een belangrijke doelstelling van het beleid. De oververtegenwoordiging geeft aan in hoeverre het aandeel werkzoekenden onder de Antilliaans-Nederlandse bevolking afwijkt van het aandeel werkzoekenden in de totale bevolking. De oververtegenwoordiging wordt berekend door het verschil tussen het aandeel werkzoekenden in de totale groep en in de groep van Antilliaanse Nederlanders te delen door het aandeel in de totale groep.

Van de totale 15-64-jarige bevolking is 5,2 procent werkzoekend. Van de Antilliaanse Nederlanders bevolking van 15 t/m 64 jaar is 9,6 procent werkzoekend. De oververtegenwoordiging van de Antilliaans-Nederlandse niet-werkende werkzoekenden komt daarmee uit op 84 procent ( $=((9,6 - 5,2)/5,2) * 100 = 84$  procent).<sup>14</sup>

Van alle 15-24-jarige jongeren is 1,7 procent werkzoekend, van de Antilliaans-Nederlandse jongeren 3,8 procent. Voor jonge Antilliaans-Nederlandse werkzoekenden komt de oververtegenwoordiging daarmee uit op 120 procent (zie figuur 4.2 en tabel b4.5 in de bijlage).

<sup>14</sup> Het percentage oververtegenwoordiging is berekend op basis van de niet-afgeronde percentages.



**Figuur 4.2: Over- danwel ondervertegenwoordiging van Antilliaans-Nederlandse werkzoekenden per 31 december 2008 (in procenten)**

bron: UWV WERKbedrijf, bewerking Risbo

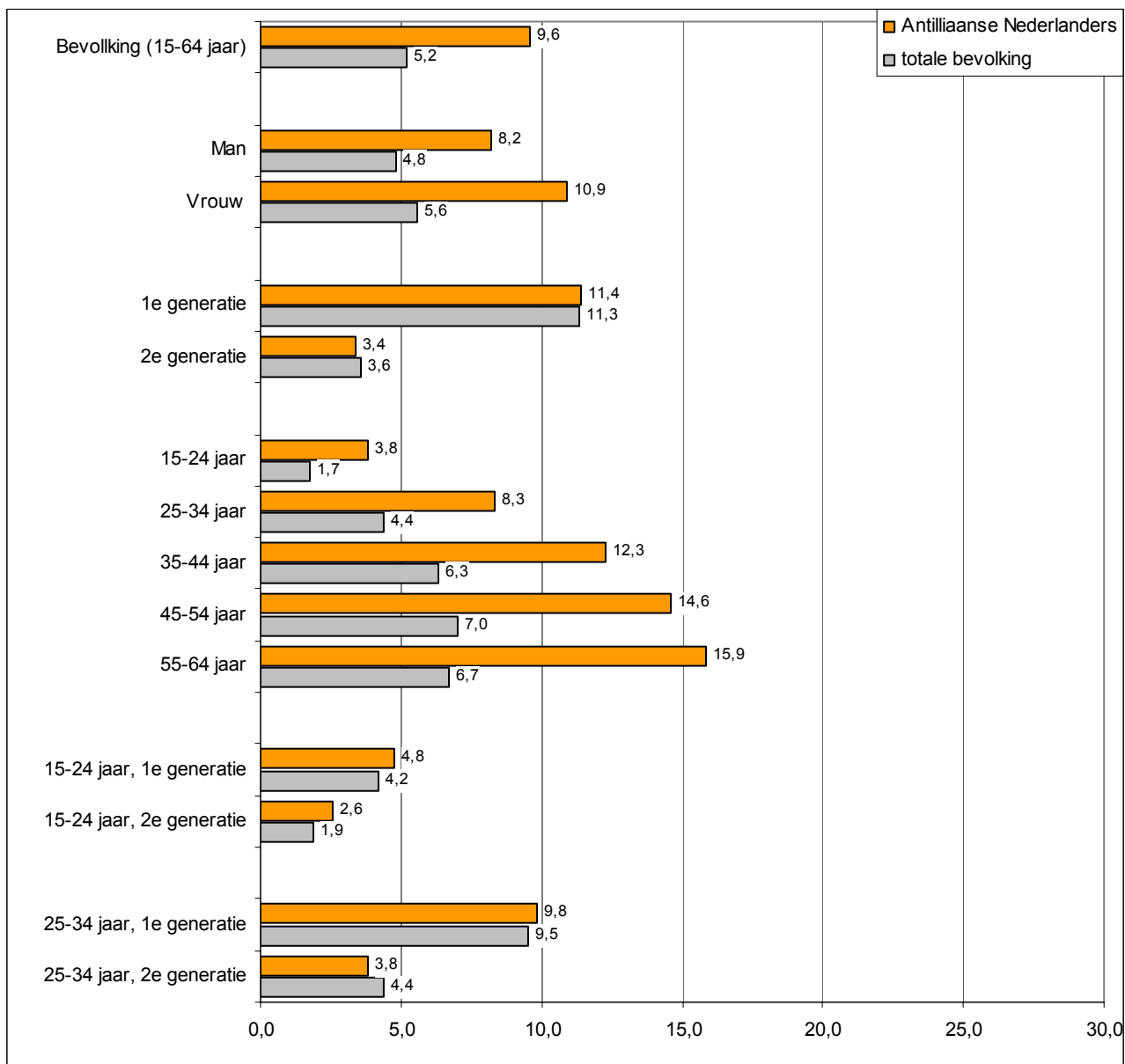
Tussen de gemeenten bestaan er grote verschillen in oververtegenwoordiging van het aandeel werkzoekenden (zie figuur 4.2).

In Amsterdam is de oververtegenwoordiging van Antilliaans-Nederlandse werkzoekenden in de leeftijd van 15-64 jaar zeer beperkt. Van de totale Amsterdamse 15-64-jarige bevolking is 6,9 procent werkzoekend. Van de Antilliaans-Nederlandse 15-64-jarige bevolking 8,4 procent (zie tabel b4.5 in de bijlage). Er is dus sprake van een oververtegenwoordiging van 22 procent. Ook in Eindhoven en Rotterdam is de oververtegenwoordiging van de 15-64-jarige Antilliaans-Nederlandse werkzoekenden met respectievelijk 42 en 58 procent relatief beperkt. In Den Helder en Zwolle is het aandeel werkzoekenden onder de Antilliaans-Nederlandse 15-64-jarige bevolking daarentegen meer dan drie keer zo hoog als onder de totale 15-64-jarige bevolking in die gemeente.

Ook in de oververtegenwoordiging van jonge (15-24-jarige) werkzoekenden zijn er grote verschillen tussen gemeenten. In Lelystad is de oververtegenwoordiging van jonge Antilliaans-Nederlandse werkzoekenden met 51 procent relatief beperkt. In Groningen, Zwolle, Vlaardingen, Capelle aan den IJssel en Nijmegen is het aandeel werkzoekenden onder Antilliaans-Nederlandse jongeren meer dan drie keer zo hoog als onder de totale groep jongeren in de gemeente. De oververtegenwoordiging ligt in deze gemeenten dus boven de 200 procent. We merken wederom op dat ook bij de interpretatie van deze resultaten voorzichtigheid geboden is. Met name onder jongeren is het aantal werkzoekenden, zeker in de kleinere gemeenten, vaak (zeer) beperkt. Een in absolute termen kleine toe- of afname in het aantal jonge Antilliaans-Nederlandse werkzoekenden kan daardoor leiden tot grote verschuivingen in de oververtegenwoordiging. Het meeste extreme voorbeeld zien we in de gemeente Hellevoetsluis. Van de 129 Antilliaanse Nederlanders van 15 t/m 24 jaar is er 1 (0,8 procent) als niet-werkende werkzoekende geregistreerd. Van alle 4.675 jongeren in Hellevoetsluis zijn er 41 werkzoekend (0,9 procent). Er is daarmee sprake van een ondervertegenwoordiging van jonge Antilliaans-Nederlandse werkzoekenden. In het geval dat er echter 1 jonge Antilliaans-Nederlandse werkzoekende bij zou komen zou dit direct omslaan in een (lichte) oververtegenwoordiging. Voor een compleet overzicht van aantallen en aandelen werkzoekenden in de 22 Antillianengemeenten wordt verwezen naar tabel b4.5 in de bijlage.

#### **4.3.1 Antilliaans-Nederlandse werkzoekenden naar achtergrondkenmerken**

In figuur 4.3 wordt het aandeel werkzoekenden uitgesplitst naar geslacht, leeftijd en generatie (zie ook tabel b4.1 in de bijlage).



**Figuur 4.3: Aandeel Antilliaans-Nederlandse werkzoekenden (15–64 jaar) naar achtergrondkenmerken, 31 december 2008 (in procenten van betreffende bevolkingsgroep)**

bron: UWV WERKbedrijf, bewerking Risbo

We zien dat van de Antilliaans-Nederlandse vrouwen een groter deel werkzoekend is dan van de Antilliaans-Nederlandse mannen (10,9 versus 8,2 procent).

Van alle jongeren in de leeftijd van 15 t/m 24 jaar is 1,7 procent als werkzoekende ingeschreven bij UWV WERKbedrijf. Het aandeel werkzoekenden onder Antilliaans-Nederlandse jongeren in deze leeftijdsgroep is hoger dan in de totale bevolking, maar met 3,8 procent toch relatief beperkt. Verder geldt; hoe ouder men is, hoe hoger het percentage werkzoekenden. Van de 55-64-jarige Antilliaanse Nederlanders is 15,9 procent werkzoekend.

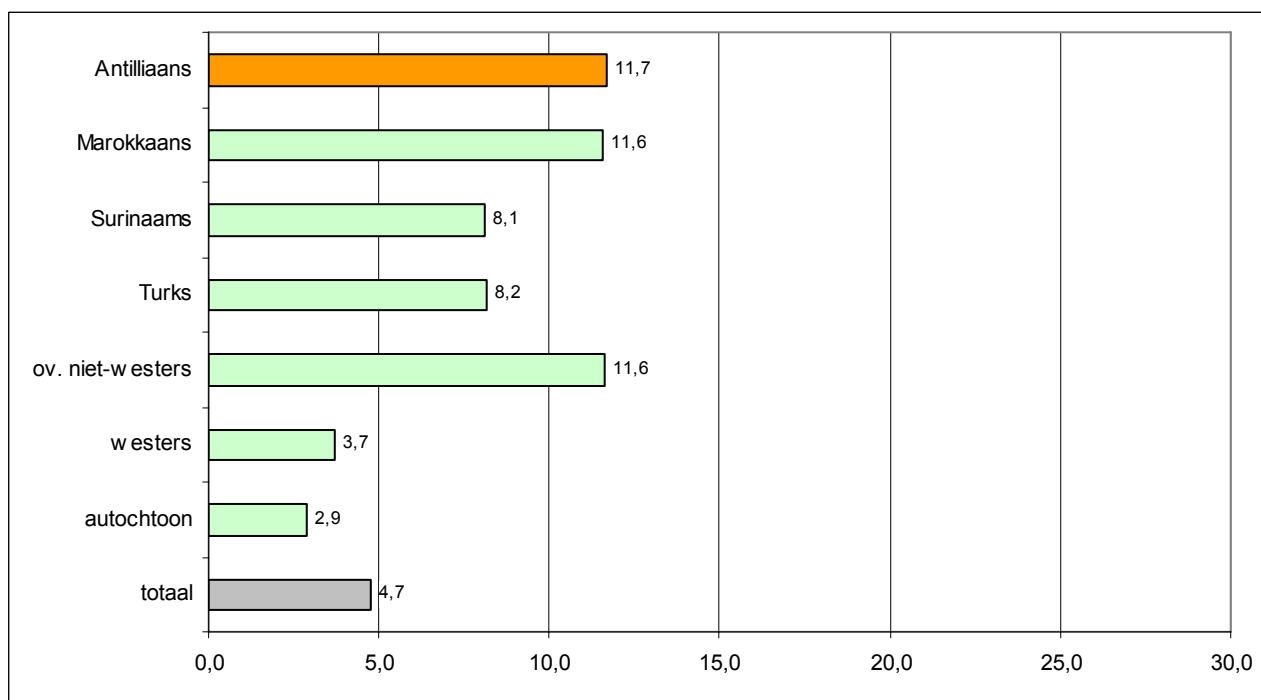
Het percentage werkzoekenden onder de eerste generatie Antilliaanse Nederlanders is met 11,4 procent veel hoger dan onder de tweede generatie (3,4 procent). Dit kan voor een deel het gevolg zijn van het verschil in de leeftijdsopbouw tussen de eerste en tweede generatie. De tweede generatie Antilliaanse Nederlanders is gemiddeld genomen veel jonger (zie figuur 2.7) en het aandeel werkzoekenden onder jongeren is veel kleiner dan onder ouderen. We zien dat het verschil tussen de eerste generatie en de tweede generatie in de leeftijdsgroep 15-24 jaar minder groot is. Dat neemt niet weg dat er ook in deze leeftijdsgroep een fors verschil is in het aandeel werkzoekenden tussen Antilliaans-Nederlandse jongeren van de eerste generatie (4,8 procent) en de tweede generatie (2,6 procent).

### **Kenmerken van werkzoekenden**

Het aandeel Antilliaans-Nederlandse werkzoekenden dat langer dan 5 jaar ingeschreven staat (21,0 procent) is iets kleiner dan het aandeel in de totale bevolking (26,0 procent). Van de Antilliaans-Nederlandse werkzoekenden is 34,2 procent 6 maanden of korter werkzoekend. Dit is iets hoger dan het gemiddelde van de totale groep werkzoekenden (28,0 procent). Voor meer details over werkzoekenden verwijzen we naar tabel b4.3 in de bijlage. Hierin worden naast de periode dat iemand werkzoekend is ook enkele andere kenmerken van de werkzoekenden gepresenteerd zoals het opleidingsniveau en het beroepsniveau.

## 4.4 Uitkeringen

Van de totale 15-64-jarige bevolking in (21 van) de 22 Antillianengemeenten<sup>15</sup> is 4,7 procent afhankelijk van een WWB- of de IOA-uitkering. Van de 15-64-jarige Antilliaanse Nederlanders ontvangen er 6.748 een uitkering (11,7 procent). Van de Antilliaanse Nederlanders is dus een aanzienlijk groter deel afhankelijk van een uitkering dan van de totale bevolking (zie figuur 4.4). Van alle 15-24-jarige jongeren in de 21 gemeenten krijgt 1,1 procent een uitkering. Van de Antilliaans-Nederlandse jongeren krijgt 3,3 procent een WWB- of de IOA-uitkering (539 Antilliaans-Nederlandse jonge uitkeringsontvangers van de 16.404 Antilliaans-Nederlandse jongeren in de 21 gemeenten).



**Figuur 4.4: Personen (15-64 jaar) met een WWB- of IOA uitkering, 1 januari 2009 (in procenten van betreffende bevolkingsgroep)**

bron: gemeentelijke of regionale uitkeringsinstanties, bewerking Risbo

<sup>15</sup> Voor de gemeente Dordrecht zijn geen uitkeringsgegevens beschikbaar. De analyse in deze paragraaf hebben daarom betrekking op de populatie en uitkeringsontvangers in 21 van de 22 Antillianengemeenten.



### Oververtegenwoordiging

Van de totale 15-64-jarige bevolking ontvangt 4,7 procent een WWB- of IOA-uitkering. Van de Antilliaans-Nederlandse 15-64-jarige bevolking is 11,7 procent afhankelijk van een WWB- of IOA-uitkering. De oververtegenwoordiging van de Antilliaans-Nederlandse uitkeringsontvangers komt daarmee uit op 147 procent ( $=((11,7-4,7)/4,7)*100=147$  procent).<sup>16</sup>

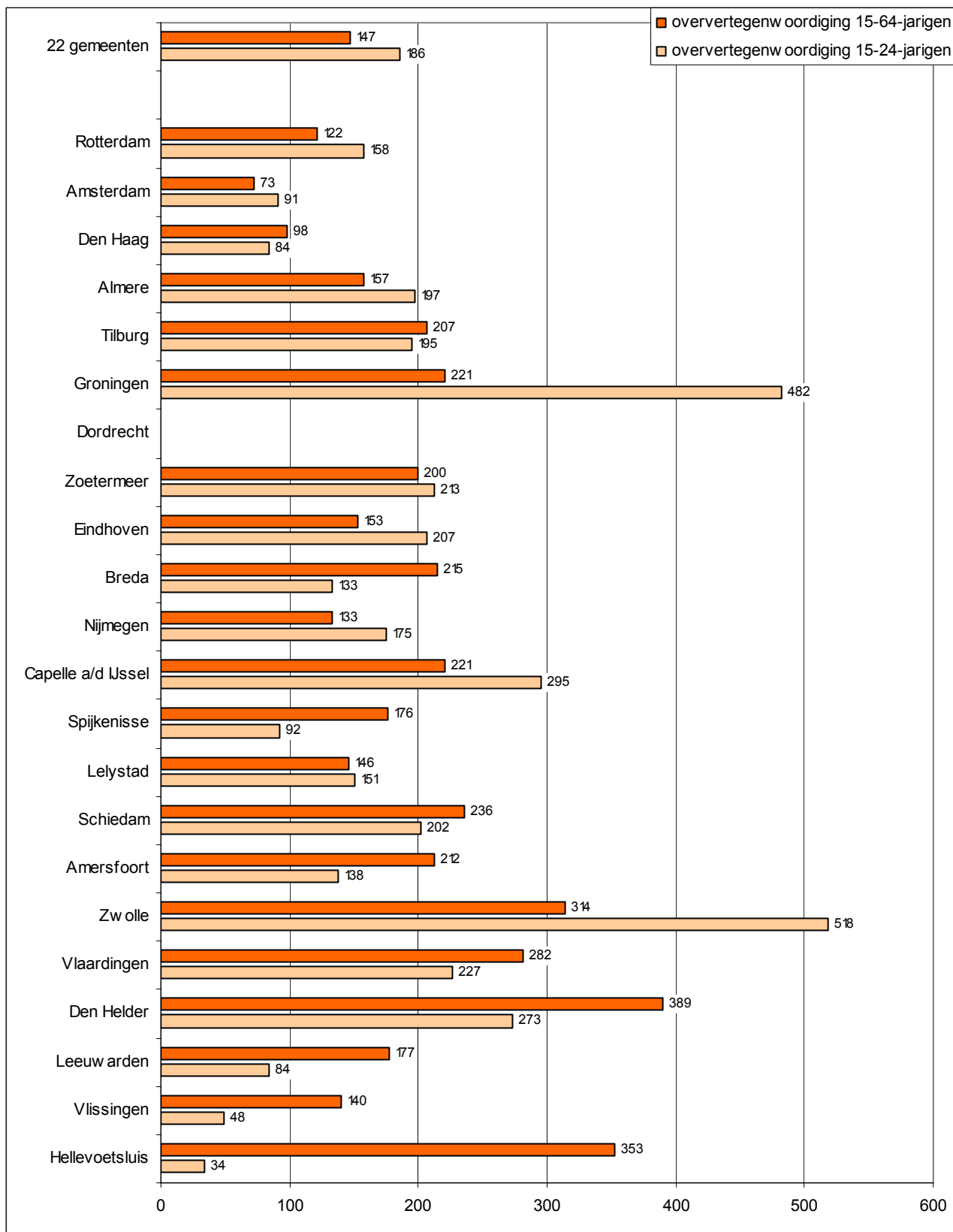
Van alle 15-24-jarige jongeren krijgt 1,1 procent een uitkering in het kader van de WWB of IOA. Van de Antilliaans-Nederlandse jongeren 3,3 procent. Voor jonge Antilliaans-Nederlandse uitkeringsontvangers komt de oververtegenwoordiging daarmee uit op 186 procent (zie figuur 4.5 en tabel b4.6 in de bijlage).

Tussen de gemeenten bestaan er grote verschillen in oververtegenwoordiging van het aandeel ontvangers van een WWB- of IOA-uitkering (zie figuur 4.5 en tabel b4.6 in de bijlage). In Amsterdam is de oververtegenwoordiging van Antilliaans-Nederlandse uitkeringsontvangers in de leeftijd van 15-64 jaar met 73 procent relatief laag. Van de totale Amsterdamse 15-64-jarige bevolking ontvangt 6,3 procent een uitkering. Van de Antilliaans-Nederlandse 15-64-jarige bevolking 10,9 procent (zie tabel b4.6 in de bijlage). Ook in Den Haag ligt de oververtegenwoordiging van de 15-64-jarige Antilliaans-Nederlandse uitkeringsontvangers onder de 100 procent. In Den Helder, Hellevoetsluis en Zwolle is het aandeel uitkeringsontvangers onder de Antilliaans-Nederlandse 15-64-jarige bevolking daarentegen meer dan vier keer zo hoog als onder de totale 15-64-jarige bevolking in die gemeente.

Ook in de oververtegenwoordiging van jonge (15-24-jarige) uitkeringsontvangers zijn er grote verschillen tussen gemeenten. In Hellevoetsluis en Vlissingen is de oververtegenwoordiging van jonge Antilliaans-Nederlandse uitkeringsontvangers met respectievelijk 34 en 48 procent beperkt. Het gaat ook hier om zeer kleine aantallen (1 respectievelijk 4 uitkeringsontvanger(s)). In Leeuwarden, Den Haag en Amsterdam ligt de oververtegenwoordiging van jonge Antilliaans-Nederlandse uitkeringsontvangers onder de 100 procent en is daarmee ook relatief beperkt. In Groningen en Zwolle is de uitkeringsafhankelijkheid onder Antilliaans-Nederlandse jongeren meer dan 5 keer zo hoog als onder de totale groep jongeren in de gemeente. De oververtegenwoordiging in deze gemeenten is dus groter dan 400 procent. In tabel b4.6 in de bijlage wordt het aantal, het percentage uitkeringsontvangers alsmede de oververtegenwoordiging gepresenteerd voor 21 van de 22 Antillianengemeenten.

---

<sup>16</sup> Het percentage oververtegenwoordiging is berekend op basis van de niet-afgeronde percentages.

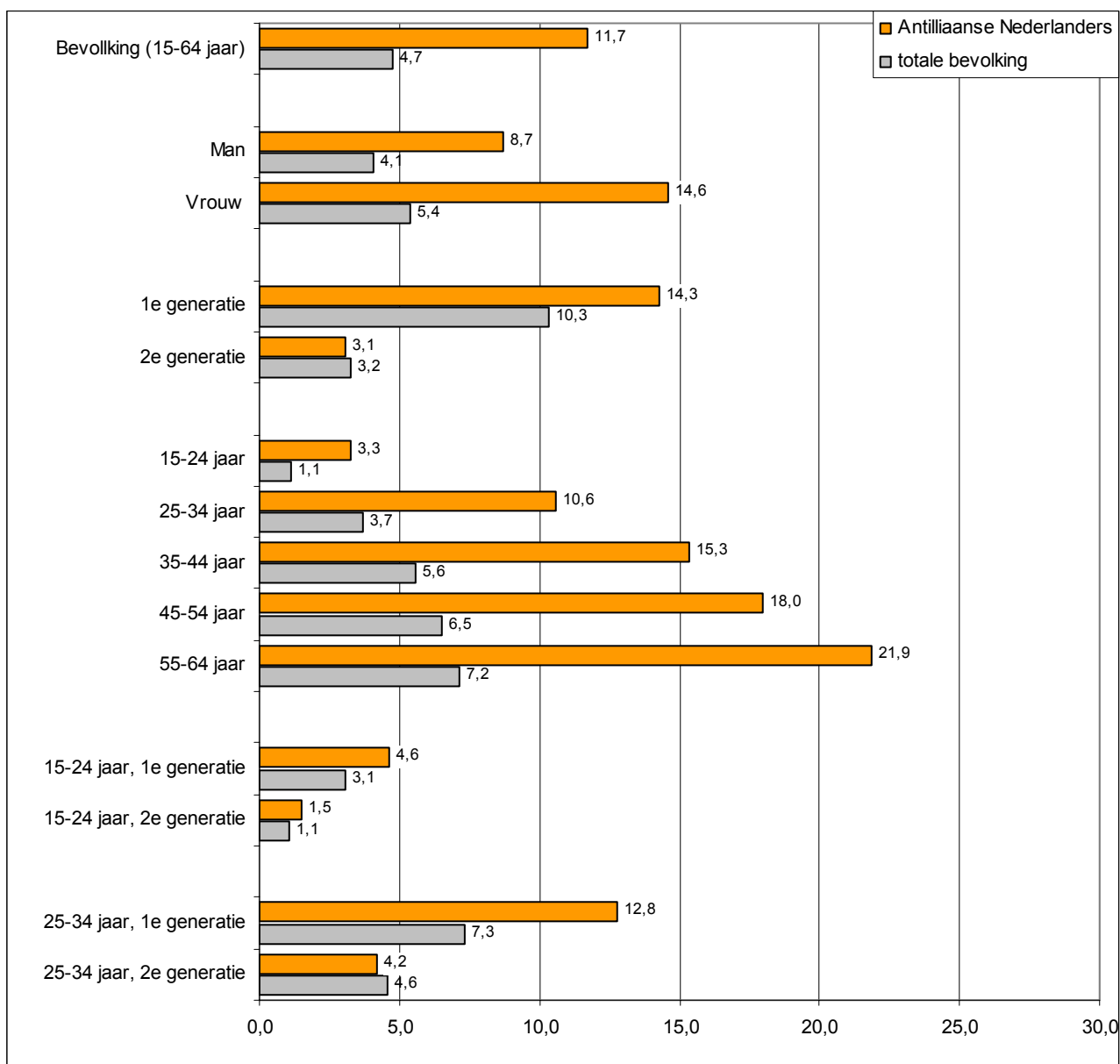


**Figuur 4.5: Over- danwel ondervertegenwoordiging van Antilliaans-Nederlandse uitkeringsontvangers per 1 januari 2009 (in procenten)**

bron: gemeentelijke of regionale uitkeringsinstanties, bewerking Risbo

### Antilliaans-Nederlandse uitkeringsontvangers naar achtergrondkenmerken

In figuur 4.6 wordt het aandeel uitkeringsontvangers uitgesplitst naar geslacht, leeftijd en generatie (zie ook tabel b4.2 in de bijlage). We zien dat Antilliaans-Nederlandse vrouwen veel vaker afhankelijk zijn van een uitkering dan Antilliaans-Nederlandse mannen en de uitkeringsafhankelijkheid onder ouderen veel groter is dan onder jongeren. Verder zien we dat de tweede generatie veel minder vaak afhankelijk is van een uitkering dan de eerste generatie.



**Figuur 4.6: Aandeel Antilliaanse Nederlanders (15–64 jaar) met een WWB/IOA uitkering naar achtergrondkenmerken, 31 december 2008 (in procenten van betreffende bevolkingsgroep)**

bron: gemeentelijke of regionale uitkeringsinstanties

### **Kenmerken van uitkeringsontvangers**

Van de Antilliaans-Nederlandse uitkeringsontvangers is een groot deel (43,0 procent) langer dan 5 jaar afhankelijk van een uitkering. Van de totale groep uitkeringsontvangers is een nog iets groter deel (50,0 procent) langer dan 5 jaar afhankelijk van een uitkering (zie ook tabel b4.4 in de bijlage).

## **4.5 Werkloosheid en uitkeringen 2005-2010**

Het voorgaande laat een weinig rooskleurig beeld zien van de arbeidspositie en uitkeringspositie van Antilliaanse Nederlanders. Van de Antilliaanse Nederlanders staat een groter deel als werkzoekende geregistreerd dan van de totale bevolking en ook de uitkeringsafhankelijkheid van Antilliaanse Nederlanders is groter dan gemiddeld. Kijken we naar de ontwikkeling 2005-2009 dan zien we een veel positiever beeld.<sup>17</sup> De werkloosheid en uitkeringsafhankelijkheid zijn zowel onder de totale Antilliaans-Nederlandse beroepsbevolking als onder de Antilliaanse jongeren sterk gedaald.<sup>18</sup> Uiteraard is de economische conjunctuur hierop van grote invloed. Ook in de totale bevolking zien we een sterke daling van werkloosheid en uitkeringsafhankelijkheid waardoor de oververtegenwoordiging van de Antilliaanse Nederlanders weinig is veranderd. Niettemin is de scherpe daling van de werkloosheid en uitkeringsafhankelijkheid in de afgelopen jaren positief te noemen.

Gezegd moeten worden dat recente ontwikkelingen op de arbeidsmarkt minder reden geven tot optimisme. Cijfers van CBS laten zien dat werkloosheid als gevolg van de economische crisis sinds eind 2008 sterk is toegenomen. In het tweede kwartaal van 2010 lijkt deze scherpe stijging echter vooralsnog tot een einde te zijn gekomen. Voor de Antilliaanse Nederlanders zien we zelfs een aanzienlijk afname van 14,1 procent in het eerste kwartaal naar 10,8 procent in het tweede kwartaal van 2010.<sup>17</sup>

---

<sup>17</sup> De cijfers in deze paragraaf zijn gebaseerd op steekproefonderzoek (de Enquête Beroepsbevolking (EBB) van het CBS) en zijn dus niet zondermeer vergelijkbaar met de gegevens waar de analyses in dit rapport op zijn gebaseerd.

<sup>18</sup> <http://statline.cbs.nl/StatWeb/publication/default.aspx?DM=SLNL&PA=71958NED&D1=10&D2=0&D3=0%2c26%2c33%2c35&D4=26%2c31%2c36%2c41%2c46%2c51-52&VW=T>, zie ook SCP (2009). *Jaarrapport Integratie 2009*, p. 143 en p. 149.

### 5.1 Inleiding

Het beleid richt zich tevens op het verminderen van criminaliteit. In dit hoofdstuk wordt stilgestaan bij de omvang en aard van criminaliteit onder de Antilliaans-Nederlandse bevolking in de 22 Antillianengemeenten. Daarbij wordt een vergelijking gemaakt met andere grote herkomstgroepen en de totale bevolking van de 22 Antillianengemeenten. In paragraaf 5.2 wordt ingegaan op de gebruikte begrippen en de databron. In paragraaf 5.3 wordt aandacht geschonken aan de omvang van de criminaliteit onder de Antilliaans-Nederlandse bevolking van de 22 Antillianengemeenten in het jaar 2009. Vervolgens gaan we in op de achtergrondkenmerken en de oververtegenwoordiging van Antilliaans-Nederlandse verdachten in de bevolking van de 22 Antillianengemeenten. In paragraaf 5.4 worden verdachtcijfers gepresenteerd voor de periode 2005-2009. Het gaat hier om welk deel van de per 1 januari 2009 in de 22 Antillianengemeenten ingeschreven bevolking op enig moment in de periode 2005-2009 minimaal één keer in aanraking met de politie is gekomen op verdenking van betrokkenheid bij een misdrijf. Vervolgens komt in paragraaf 5.5 de pleegcarrière aan de orde en wordt in paragraaf 5.6 ingegaan op het type misdrijven waar Antilliaanse Nederlanders van verdacht worden.

### 5.2 Gebruikte begrippen en databron

#### **Verdachten, antecedenten en misdrijven**

In deze paragraaf gaan we kort in op de gebruikte begrippen. We maken onderscheid tussen verdachten, antecedenten en misdrijven. Er wordt eerst gerapporteerd over (het percentage) verdachten. Een persoon staat als verdachte geregistreerd indien tegen hem proces-verbaal is opgemaakt ter zake van één of meer misdrijven/delicten<sup>19</sup>. Zo'n proces-verbaal wordt een antecedent genoemd. In een proces-verbaal of antecedent kunnen meerdere misdrijven worden geregistreerd. Men kan hierbij denken aan een winkeldiefstal

---

<sup>19</sup> Een misdrijf is een strafbaar feit van de ernstige soort dat als zodanig is omschreven en strafbaar gesteld in de wet.

waarbij ook mishandeling heeft plaatsgevonden. Indien van deze gebeurtenis proces-verbaal wordt opgemaakt, zullen hierin meerdere wetsartikelen worden vermeld. Uiteraard komt het ook voor dat in een bepaald jaar een persoon meer dan één keer met de politie in aanraking komt op verdenking van een misdrijf. Van een persoon die in een bepaald jaar drie keer is opgepakt door de politie voor een misdrijf en waartegen evenzoveel keer proces-verbaal is opgemaakt staan dan drie antecedenten geregistreerd. Het totaal aantal geregistreerde antecedenten en misdrijven in een bepaalde periode is dus bijna per definitie groter dan het totaal aantal geregistreerde verdachten. In paragraaf 5.5. wordt nagegaan of een verdachte eenmalig of vaker verdacht is geweest van een misdrijf. Hiervoor wordt de term pleegcarrière gebruikt. Verdachten worden onderscheiden naar first offenders (hier beginners genoemd), meerplegers en veelplegers. Voor verdere uitleg zie paragraaf 5.5. en de begrippenlijst en technische toelichting in de bijlagen.

### **Databron**

Voor dit hoofdstuk maken we gebruik van verdachtenregistraties uit het zogenaamde Herkenningsdienstsysteem (HKS). De gegevens zijn afkomstig van de Dienst IPOL van het Korps Landelijke politiediensten (KLPD). De Dienst IPOL verzamelt jaarlijks data vanuit het HKS. In het HKS worden verdachten geregistreerd tegen wie een proces-verbaal is opgemaakt wegens een misdrijf. Het is de overtuiging van de politie dat het daders zijn. Voor deze personen is proces-verbaal van opsporing gemaakt en verstuurd naar het OM. De rechter moet zich er nog over uitspreken. We rapporteren dus over verdachten en niet over veroordeelden.

### **Cijfers 2009**

De cijfers over het meest recent verlopen jaar (hier dus 2009) zijn altijd voorlopige cijfers. Deze cijfers worden in het eerste kwartaal van het komende jaar (2011) pas definitief. Dit geldt echter voor alle bevolkingsgroepen zodat het vergelijken van percentages wel mogelijk is.<sup>20</sup>

### **Koppeling**

Geregistreerde verdachten in 2009 zijn op basis van het versleutelde persoonsnummer gekoppeld aan het bevolkingsbestand per 1 januari 2009. Indien het persoonsnummer in de verdachtenregistratie niet bekend is, kan er

---

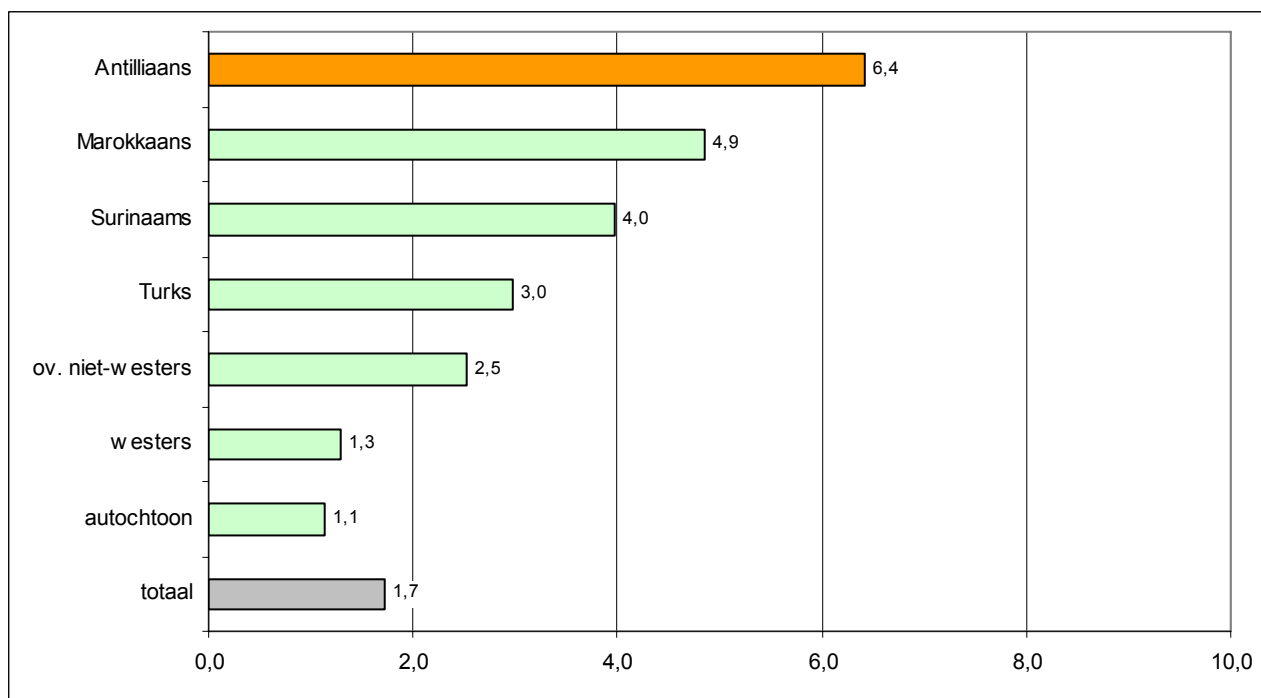
<sup>20</sup> Voor een uitgebreide toelichting wordt verwezen naar Van Tilburg en Beijersbergen van Henegouwen (2010). *Cijfers over de Antilliaanse verdachtenpopulatie van de 21 Antillianengemeenten*.

per definitie geen koppeling worden gemaakt met het bevolkingsbestand.

Verdachten zonder valide persoonsnummer zijn in onderstaande tabellen dus niet opgenomen. Ook verdachten die in de loop van 2009 vanuit een niet in het onderzoek betrokken gemeente in een van de betrokken gemeenten is komen wonen, vallen buiten onderstaande analyses. De gepresenteerde verdachtenpercentages en aantallen kunnen daardoor verschillen van de door de Dienst IPOL gepresenteerde cijfers. Voor meer informatie over het HKS verwijzen we naar de begrippenlijst en technische toelichting in de bijlagen.

### 5.3 Verdachten 2009

In figuur 5.1 worden verdachtenpercentages gepresenteerd van de bevolking van 12 jaar en ouder. Het betreft personen die per 1 januari 2009 in een van de 22 Antillianengemeenten woonden en in 2009 werden verdacht van een misdrijf. De 22 Antillianengemeenten tellen per 1 januari 2009 bijna 3,5 miljoen inwoners van 12 jaar of ouder. Hiervan komen er in 2009 60.174 (1,7 procent) in aanraking met de politie op verdenking van een misdrijf en worden als verdachte in het HKS geregistreerd. Per 1 januari 2009 wonen in de 22 Antillianengemeenten 66.238 Antilliaanse Nederlanders. Hiervan worden er in 2009 4.253 (6,4 procent) verdacht van een misdrijf (zie figuur 5.1 en tabel b5.1 in de bijlage).



**Figuur 5.1: Verdachten 12 jaar en ouder in 2009 (in procenten van betreffende bevolkingsgroep per 1-1-2009)**

bron: HKS, bewerking Risbo, voorlopige cijfers

### Oververtegenwoordiging

Van de totale bevolking van 12 jaar en ouder in de 22 Antillianengemeenten is 1,7 procent verdacht. Van de Antilliaanse bevolking van 12 jaar en ouder is 6,4 procent verdacht. De oververtegenwoordiging komt daarmee uit op 272 procent ( $=((6,4-1,7)/1,7)*100=272$  procent).<sup>21</sup> Van alle 12-24-jarige jongeren in de 22 Antillianengemeenten wordt in 2009 3,6 procent verdacht van een misdrijf. Van de Antilliaans-Nederlandse jongeren wordt 8,5 procent verdacht (1.788 Antilliaans-Nederlandse verdachten van de 21.054 12-24-jarige Antilliaans-Nederlandse jongeren in de 22 Antillianengemeenten). De oververtegenwoordiging van 12-24-jarige Antilliaans-Nederlandse jongeren is 136 procent (zie figuur 5.2 en tabel b5.4 in de bijlage).

Antilliaanse Nederlanders zijn dus sterk oververtegenwoordigd in de verdachtenregistraties. Dit beeld geldt voor alle 22 Antillianengemeenten.

Tussen de gemeenten bestaan er niettemin grote verschillen (zie figuur 5.2). In Den Haag is de oververtegenwoordiging van Antilliaanse Nederlanders in de leeftijd van 12 jaar en ouder met 169 procent relatief beperkt. Van de totale Haagse bevolking van 12 jaar en ouder is in 2009 2,5 procent verdacht. Van de Antilliaanse Nederlanders in Den Haag wordt 6,6 procent verdacht. In Vlissingen, Den Helder, Groningen, Leeuwarden, Zwolle, Hellevoetsluis en Vlaardingen is de oververtegenwoordiging groter dan 400 procent. In deze gemeenten is het aandeel verdachten onder de Antilliaans-Nederlandse bevolking van 12 jaar en ouder dus meer dan vijf keer zo hoog als onder de totale bevolking van 12 jaar en ouder in de betreffende gemeente.

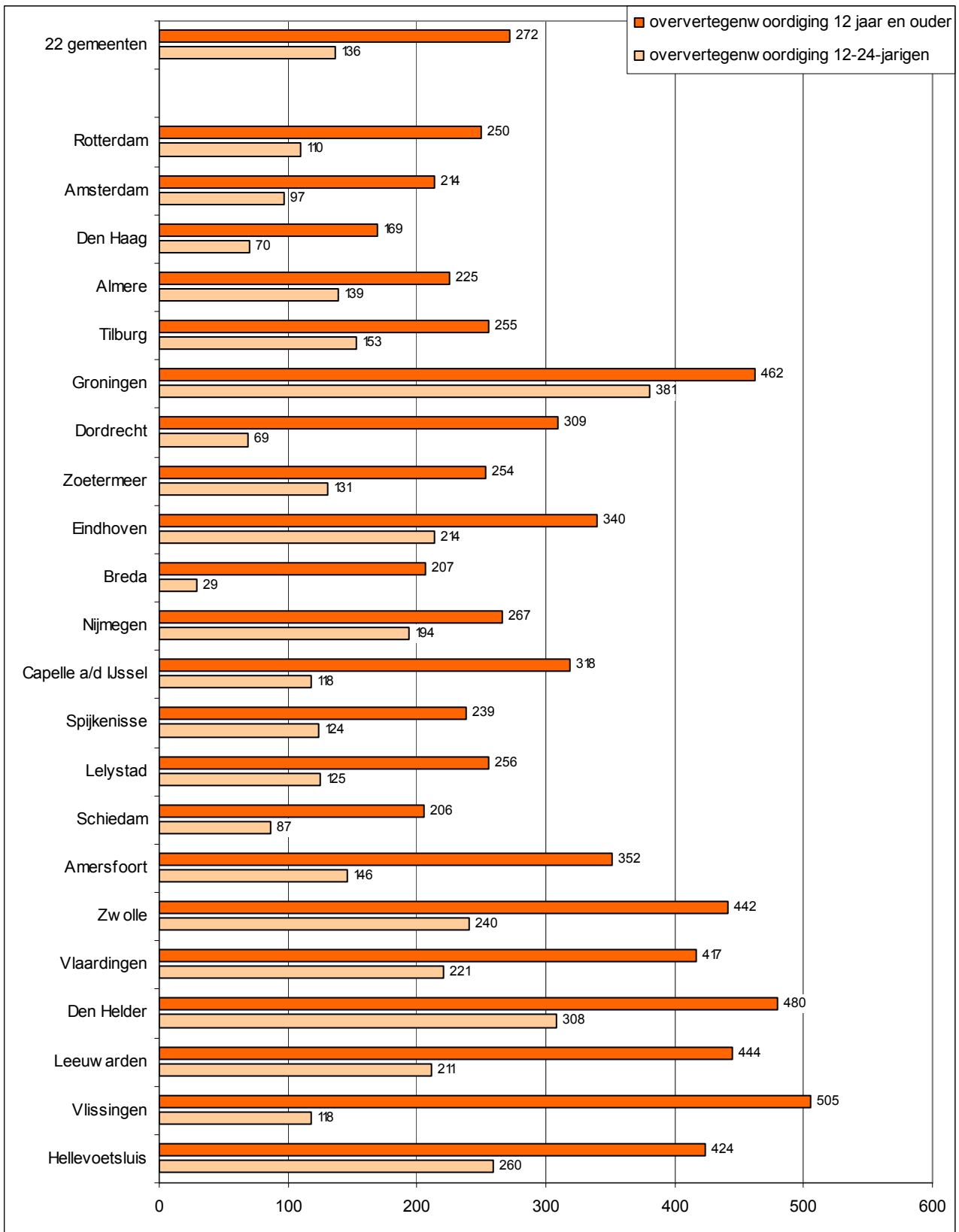
Ook in de oververtegenwoordiging van jonge (12-24-jarigen) verdachten zijn er grote verschillen tussen de 22 Antillianengemeenten. In Breda, Dordrecht, Den Haag, Schiedam en Amsterdam is de oververtegenwoordiging kleiner dan 100 procent en daarmee relatief beperkt. In Groningen, Den Helder, Hellevoetsluis, Zwolle, Vlaardingen, Eindhoven en Leeuwarden is oververtegenwoordiging van jonge Antilliaans-Nederlandse verdachten groter dan 200 procent. Voor een compleet overzicht van het aantal en aandeel verdachten in de 22 Antillianengemeenten verwijzen we naar tabel b5.4 in de bijlage.

---

<sup>21</sup> Het percentage oververtegenwoordiging is berekend op basis van de niet-afgeronde percentages.



Criminaliteit



**Figuur 5.2: Over- danwel ondervertegenwoordiging van Antilliaans-Nederlandse verdachten 2009 (in procenten)**  
 bron: HKS, bewerking Risbo, voorlopige cijfers

### 5.3.1 Antilliaans-Nederlandse verdachten naar achtergrondkenmerken

In figuur 5.3 wordt het aandeel verdachten uitgesplitst naar subgroepen.

#### Verdachten naar geslacht

Mannen worden veel vaker verdacht dan vrouwen. Van alle vrouwen van 12 jaar en ouder wordt in 2009 0,6 procent en van de mannen 2,9 procent verdacht van een misdrijf (zie figuur 5.3 en tabel b5.1 in de bijlage). Mannen worden dus bijna 5 keer zo vaak verdacht als vrouwen. In 2009 wordt 3 procent van de Antilliaans-Nederlandse vrouwen verdacht van een misdrijf tegen 10 procent van de Antilliaans-Nederlandse mannen. Antilliaans-Nederlandse mannen worden dus ruim 3 keer zo vaak verdacht als Antilliaans-Nederlandse vrouwen. Antilliaans-Nederlandse vrouwen worden relatief vaak verdacht.

#### Verdachten naar leeftijd en generatie

Leeftijd is een belangrijke indicator voor crimineel gedrag. Het is een bekend gegeven dat de kans op crimineel gedrag vanaf het 12<sup>e</sup> tot (ongeveer) het 18<sup>e</sup> levensjaar sterk toeneemt, dan stabiliseert om vervolgens vanaf ongeveer het 20<sup>e</sup> levensjaar sterk af te nemen.<sup>22</sup> We zien dat het aandeel verdachten onder de totale bevolking in de leeftijdsgroep 12-17 jaar en 18-24 jaar ongeveer gelijk is. Daarna neemt het percentage verdachten sterk af (figuur 5.3). Dit geldt minder sterk voor Antilliaanse Nederlanders. Van de minderjarige Antillianen wordt 8,4 procent verdacht, van de jongvolwassenen 8,5 procent en van de 25-45-jarigen 6,7 procent. Het aandeel verdachten onder de 25-45-jarige Antillianen is wel lager dan onder Antilliaans-Nederlandse jongeren, maar de afname is minder scherp dan gemiddeld.

Onder Antilliaanse Nederlanders van de eerste generatie is het aandeel verdachten met 6,6 procent iets hoger dan onder de tweede generatie (5,9 procent). Het verschil is echter beperkt.

#### Verdachten naar onderwijsniveau en voortijdig schoolverlaten

Schoolgaande jongeren die onderwijs volgen op een laag niveau, hebben een grotere kans om in aanraking te komen met de politie op verdenking van een misdrijf dan jongeren die onderwijs volgen op een hoog niveau.<sup>23</sup> Deze samenhang zien we zowel bij de totale groep als bij Antilliaans-Nederlandse jongeren in de leeftijd van 12 t/m 22 jaar.

---

<sup>22</sup> Zie bijvoorbeeld Hirschi, T. en M. Gottfredson (1983). 'Age and the explanation of crime'. In: *The American Journal of Sociology*, jg. 89, nr. 3, p. 552-584.

<sup>23</sup> De opleidingen zijn gecodeerd in drie onderwijsniveaus. Praktijkonderwijs, vmbo bb, vmbo kb, mbo 1 en mbo 2 zijn gecategoriseerd als laag niveau; onderbouw vo, vmbo-tl, vmbo gl, mbo 3 en mbo 4 als middelbaar niveau; havo, vwo, hbo en wo als hoog niveau.

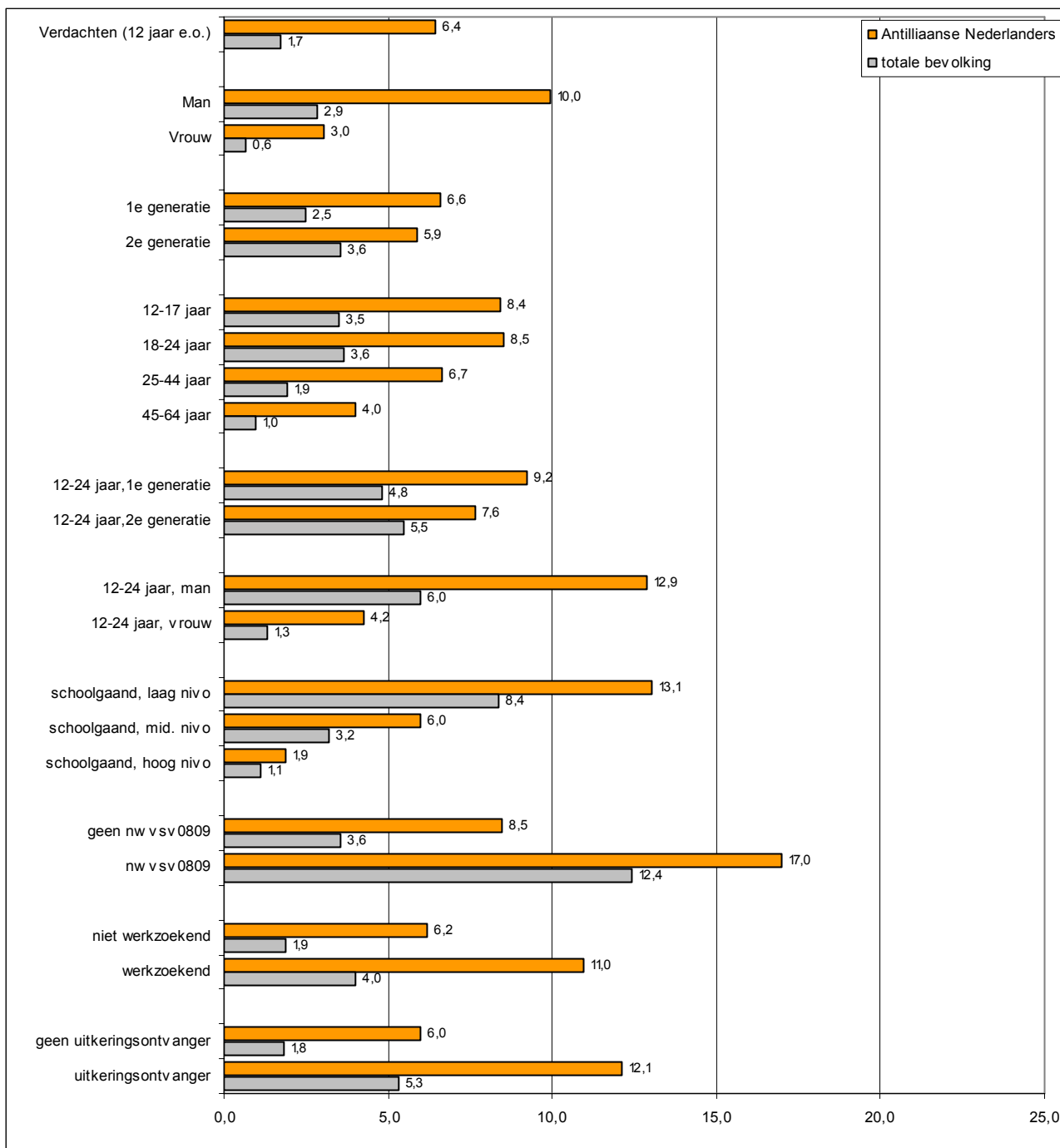
Van de Antilliaans-Nederlandse niet voortijdig schoolverlaters wordt 8,5 procent verdacht en van de Antilliaans-Nederlandse voortijdig schoolverlaters wordt 17 procent verdacht. Antilliaans-Nederlandse voortijdig schoolverlaters komen dus veel vaker in aanraking met de politie dan Antilliaans-Nederlandse jongeren die de school niet voortijdig hebben verlaten. Deze samenhang tussen voortijdig schoolverlaten en criminaliteit zien we ook bij de totale groep jongeren en ook bij alle andere onderscheiden herkomstgroepen (zie tabel b5.1 in de bijlage).

### **Verdachten naar werk en uitkeringsafhankelijkheid**

Onder de totale bevolking in de 22 gemeenten zien we dat werkzoekenden veel vaker worden verdacht dan niet werkzoekenden. Onder de Antilliaanse Nederlanders zien we dit ook. Het percentage verdachten onder Antilliaans-Nederlandse niet werkzoekenden is 6,2 procent, onder Antilliaans-Nederlandse werkzoekenden 11,0 procent.

Personen met een uitkering worden vaker verdacht dan personen zonder uitkering. Dit beeld zien we zowel bij de Antilliaans-Nederlandse bevolking als bij de totale bevolking. Van de Antilliaanse Nederlanders met een uitkering wordt 12,1 procent verdacht, van de Antilliaanse Nederlanders zonder uitkering 6,0 procent.

Hoofdstuk 5

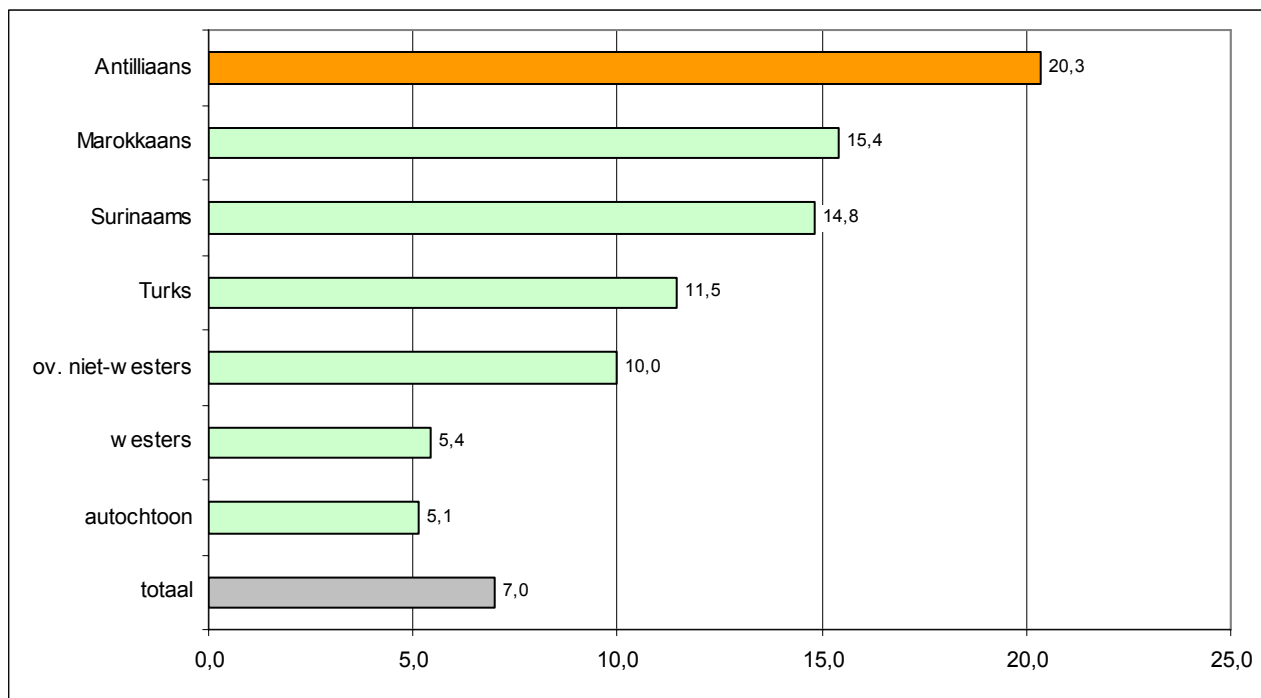


**Figuur 5.3: Antilliaans-Nederlandse verdachten (12 jaar e.o.) naar (achtergrond)kenmerken, 1 januari 2009 (in procenten van betreffende bevolkingsgroep)**

bron: HKS, bewerking Risbo, voorlopige cijfers

## 5.4 Verdachten 2005-2009

Tot op heden is ingegaan op de betrokkenheid bij criminaliteit in een specifiek onderzoeksjaar. Er is gekeken naar welk deel van de op 1 januari 2009 geregistreerde bevolking in de 22 Antillianengemeenten in 2009 door de politie werd verdacht van een delict. Een trendanalyse op basis van eenzelfde methodiek is op dit moment niet mogelijk omdat wij niet beschikken over de bevolkingsregistraties van voorgaande jaren. De registraties van verdachten zijn echter wel voor een langere periode beschikbaar (2005 t/m 2009). Daardoor is het mogelijk na te gaan welk deel van de per 1 januari 2009 ingeschreven bevolking op enig moment in de gehele periode 2005-2009 minimaal één keer in aanraking met de politie is gekomen op verdenking van een misdrijf. In figuur 5.4 worden de resultaten van deze analyse gepresenteerd.



**Figuur 5.4:** Verdachten 12 jaar en ouder in de periode 2005-2009 (in procenten van betreffende bevolkingsgroep per 1-1-2009)

bron: HKS, bewerking Risbo, voorlopige cijfers

Van de gehele bevolking van twaalf jaar en ouder die per 1 januari 2009 in de 22 Antillianengemeenten woont is in de periode 2005-2009 7 procent minimaal één keer in aanraking gekomen met de politie op verdenking van een misdrijf. In figuur 5.3 zien we dat dit percentage onder de Antilliaanse Nederlanders veel hoger ligt dan dit gemiddelde. Van de Antilliaanse Nederlanders van twaalf jaar

en ouder die per 1 januari 2009 in de 22 Antillianengemeenten wonen is in de periode 2005-2009 20,3 procent minimaal één keer in aanraking gekomen met de politie op verdenking van een misdrijf.

Uitsplitsing van dit gegeven naar leeftijd en geslacht laat zien dat voor bepaalde subgroepen dit cijfer nog aanzienlijk hoger ligt. Van de Antilliaans-Nederlandse mannen in de leeftijd van 12 t/m 24 jaar is in de periode 2005-2009 een derde (33,3 procent) een keer of meer in aanraking gekomen met de politie.

Gemiddeld is in de 22 gemeenten 18,5 procent van de 12-24-jarige mannen in aanraking geweest met de politie (zie tabel b5.2 in de bijlage).

### **Trends**

Zoals gezegd is een trendanalyse op basis van de in dit onderzoek gehanteerde methodiek waarbij geregistreerde verdachten in jaar t zijn gekoppeld aan het bevolkingsbestand per 1 januari van jaar t niet mogelijk. Een vergelijking tussen 2008 en 2009 op basis van het aantal verdachten laat een aanzienlijk afname zien van het aantal geregistreerde verdachten. Deze daling zien we zowel bij de totale verdachtenpopulatie als bij de Antilliaanse Nederlanders.

## **5.5 Pleegcarrière**

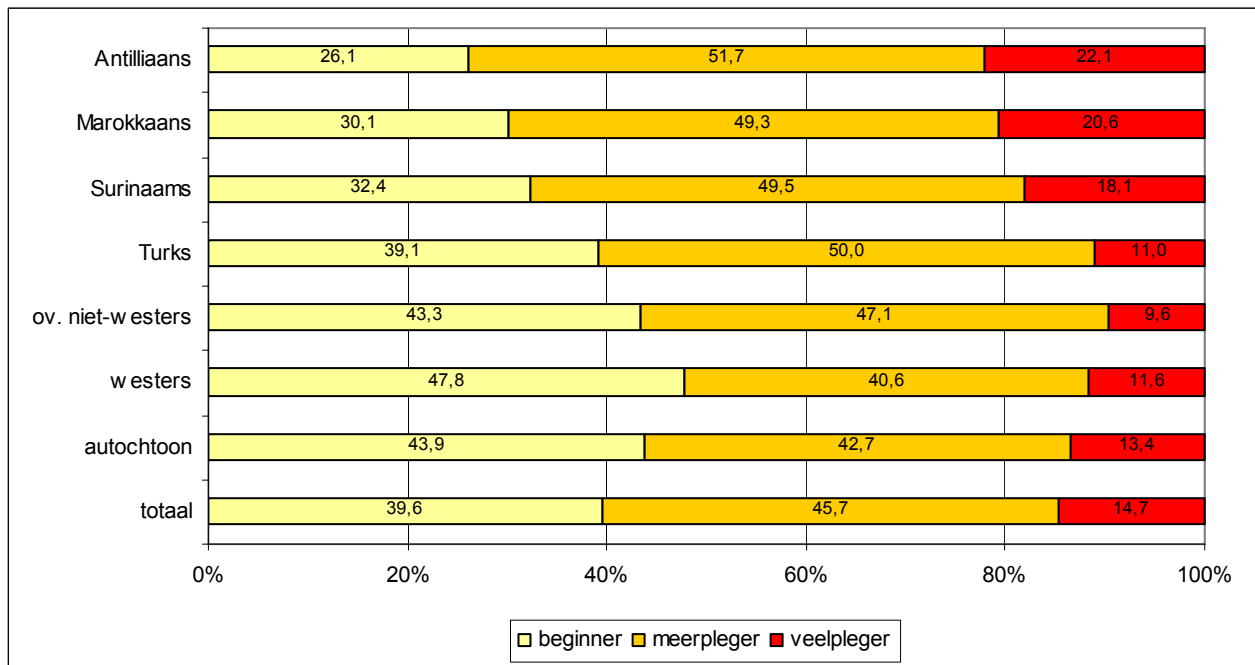
In deze paragraaf wordt stilgestaan bij de vraag of een verdachte eenmalig of vaker verdacht is geweest van een misdrijf, oftewel de pleegcarrière van verdachten. Verdachten worden onderscheiden naar first offenders (hier beginners genoemd), meerplegers en veelplegers.

Het indelen van verdachten in deze categorieën gebeurt aan de hand van het aantal processen-verbaal van aanhouding dat tegen hen is opgemaakt.

Met behulp van het aantal processen-verbaal van aanhouding per individu zijn alle verdachten gecategoriseerd. Een first offender is een verdachte tegen wie niet eerder een proces-verbaal van aanhouding is opgemaakt. Een meerpleger is een verdachte tegen wie 2-5 processen-verbaal (voor strafrechtelijk minderjarigen) of 2-10 processen-verbaal (voor strafrechtelijk meerderjarigen) zijn opgemaakt. Wanneer iemand in een bepaald kalenderjaar voor het eerst als verdachte wordt aangehouden en in hetzelfde jaar nogmaals, dan wordt hij in de jaarcijfers als meerpleger gecategoriseerd. Bij respectievelijk meer dan 5 of meer dan 10 processen-verbaal is men veelpleger.

Van alle verdachten uit de 22 Antillianengemeenten is 39,6 procent een beginner, 45,7 procent een meerpleger en 14,7 procent een veelpleger. Van de Antilliaans-Nederlandse verdachten is een relatief veel kleiner deel beginner

(26,1 procent) en een groter deel meerpleger (51,7 procent) of veelpleger (22,1 procent). Het aandeel veelplegers onder Antilliaans-Nederlandse verdachten is dus anderhalf keer zo groot als onder de totale groep verdachten in de 22 Antillianengemeenten.



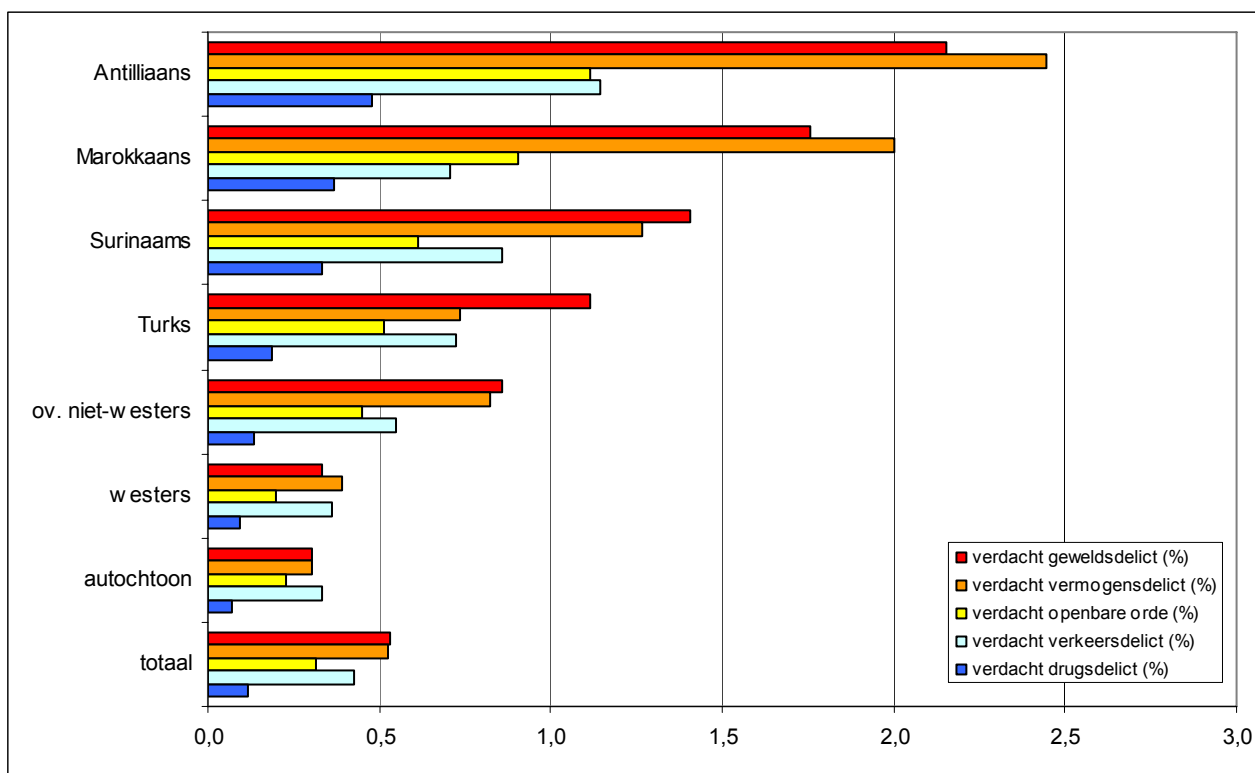
**Figuur 5.5:** Verdachten (12 jaar e.o.) in 2009 naar pleegcarrière (in procenten)

bron: HKS, bewerking Risbo, voorlopige cijfers

## 5.6 Aard van de criminaliteit

Tot op heden is ingegaan op de vraag of en in welke mate personen worden verdacht van criminaliteit. In paragraaf 5.2 is het verschil uitgelegd tussen verdachten, antecedenten en misdrijven. Het gegeven dat van één verdachte meerdere misdrijven kunnen worden geregistreerd, maakt de analyse en de interpretatie van de aard van de criminaliteit complexer dan de analyse van de omvang van de criminaliteit. Er zijn verschillende mogelijkheden om de aard van de criminaliteit in kaart te brengen. Vaak wordt dit gedaan op het niveau van het delict. Daarbij wordt de omvang van een bepaald type delict gerelateerd aan het totale aantal gepleegde delicten. Omdat een dergelijke analyse op het niveau van het delict uitsluitend ingaat op de door de verdachten gepleegde delicten raakt de relatie met de relatieve omvang van de criminaliteit uit beeld. We presenteren daarom een analyse van de aard van de criminaliteit waarin ook deze relatieve omvang van de criminaliteit is verdisconteerd. In deze analyse wordt het aantal verdachten van een bepaald type delict gerelateerd aan de bevolking.

In figuur 5.6 is deze analyse grafisch weergegeven. Antilliaanse Nederlanders scoren op alle onderscheiden misdrijfcategorieën de hoogste percentages. In vergelijking met de totale bevolking van 12 jaar en ouder komen onder de Antilliaans-Nederlandse bevolking vermogensdelicten, drugsdelicten en geweldsdelicten relatief veel voor. Antilliaanse Nederlanders worden ten opzichte van de totale bevolking bijna 5 keer zo vaak verdacht van vermogens- en drugsdelicten en ruim 4 keer zo vaak verdacht van een geweldsdelict. Verkeersdelicten komen onder Antilliaanse Nederlanders relatief weinig voor. Ten opzichte van de totale bevolking worden Antilliaanse Nederlanders hier ruim twee keer zo vaak van verdacht.



**Figuur 5.5: Verdachten (12 jaar e.o.) en delicttype, 1 januari 2009 (in procenten van betreffende bevolkingsgroep)**

bron: HKS, bewerking Risbo, voorlopige cijfers



## **Bijlage bij hoofdstuk 2**



Tabel b2.1: Demografische kerncijfers bevolking, 1 januari 2009 (in procenten van de betreffende bevolkingsgroep en absolute aantallen)

	Antilliaans		Marokkaans		Surinaams		Turks		ov. niet-westers		westers		autochtoon		totaal	
	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%
Bevolkingsomvang (N)	81.791		177.460		232.994		183.856		286.141		456.624		2.618.272		4.037.138	
Aandeel in de bevolking (%)		2,0		4,4		5,8		4,6		7,1		11,3		64,9		100,0
<b>Geslacht</b>																
Man	40.356	49,3	91.410	51,5	110.387	47,4	95.171	51,8	146.379	51,2	219.848	48,1	1.283.365	49,0	1.986.916	49,2
Vrouw	41.435	50,7	86.050	48,5	122.607	52,6	88.685	48,2	139.762	48,8	236.776	51,9	1.334.907	51,0	2.050.222	50,8
<b>Generatie</b>																
1e generatie	52.430	64,1	87.327	49,2	132.202	56,7	96.536	52,5	189.919	66,4	224.345	49,1	-	-	782.759	55,2
2e generatie	29.361	35,9	90.133	50,8	100.792	43,3	87.320	47,5	96.222	33,6	232.279	50,9	-	-	636.107	44,8
<b>Leeftijd</b>																
0-11 jaar	15.553	19,0	46.621	26,3	34.982	15,0	38.420	20,9	59.096	20,7	46.156	10,1	308.074	11,8	548.902	13,6
12-17 jaar	8.215	10,0	19.300	10,9	20.833	8,9	20.136	11,0	23.821	8,3	20.308	4,4	147.256	5,6	259.869	6,4
18-24 jaar	12.839	15,7	21.699	12,2	29.299	12,6	22.972	12,5	36.630	12,8	44.620	9,8	251.514	9,6	419.573	10,4
25-44 jaar	27.425	33,5	58.808	33,1	77.969	33,5	68.915	37,5	107.701	37,6	167.931	36,8	752.995	28,8	1.261.744	31,3
45-64 jaar	15.361	18,8	24.104	13,6	57.277	24,6	26.620	14,5	51.892	18,1	120.724	26,4	725.467	27,7	1.021.445	25,3
65 jaar e.o.	2.398	2,9	6.928	3,9	12.634	5,4	6.793	3,7	7.001	2,4	56.885	12,5	432.966	16,5	525.605	13,0
<b>Leeftijd, generatie</b>																
0-11 jaar, 1e generatie	2.155	13,9	1.186	2,5	1.247	3,6	1.289	3,4	5.857	9,9	8.592	18,6	-	-	20.326	8,4
0-11 jaar, 2e generatie	13.398	86,1	45.435	97,5	33.735	96,4	37.131	96,6	53.239	90,1	37.564	81,4	-	-	220.502	91,6
12-17 jaar, 1e generatie	3.414	41,6	1.898	9,8	2.557	12,3	1.888	9,4	7.947	33,4	5.460	26,9	-	-	23.164	20,6
12-17 jaar, 2e generatie	4.801	58,4	17.402	90,2	18.276	87,7	18.248	90,6	15.874	66,6	14.848	73,1	-	-	89.449	79,4
18-24 jaar, 1e generatie	7.983	62,2	6.230	28,7	7.129	24,3	6.815	29,7	23.038	62,9	22.322	50,0	-	-	73.517	43,7
18-24 jaar, 2e generatie	4.856	37,8	15.469	71,3	22.170	75,7	16.157	70,3	13.592	37,1	22.298	50,0	-	-	94.542	56,3
25-44 jaar, 1e generatie	21.612	78,8	46.986	79,9	53.354	68,4	53.173	77,2	95.576	88,7	93.280	55,5	-	-	363.981	71,5
25-44 jaar, 2e generatie	5.813	21,2	11.822	20,1	24.615	31,6	15.742	22,8	12.125	11,3	74.651	44,5	-	-	144.768	28,5
45-64 jaar, 1e generatie	14.927	97,2	24.099	100,0	55.641	97,1	26.592	99,9	50.827	97,9	62.258	51,6	-	-	234.344	79,2
45-64 jaar, 2e generatie	434	2,8	5	0,0	1.636	2,9	28	0,1	1.065	2,1	58.466	48,4	-	-	61.634	20,8
65 jaar e.o., 1e generatie	2.339	97,5	6.928	100,0	12.274	97,2	6.779	99,8	6.674	95,3	32.433	57,0	-	-	67.427	72,8
65 jaar e.o., 2e generatie	59	2,5	0	0,0	360	2,8	14	0,2	327	4,7	24.452	43,0	-	-	25.212	27,2
<b>Burgelijke staat</b>																
Ongehuwd	42.347	69,7	41.135	34,8	97.950	53,1	38.612	29,2	109.603	51,9	187.777	47,3	899.689	40,6	1.417.113	42,7
Gehuwd	10.942	18,0	65.177	55,2	46.140	25,0	77.430	58,6	74.263	35,1	147.127	37,0	939.688	42,4	1.360.767	41,0
Gescheiden	6.870	11,3	10.083	8,5	36.290	19,7	13.672	10,3	24.149	11,4	43.097	10,8	215.602	9,7	349.763	10,5
Weduwstaar	627	1,0	1.644	1,4	4.216	2,3	2.404	1,8	3.354	1,6	19.256	4,8	159.074	7,2	190.575	5,7
<b>Gezinsituatie*</b>																
Totaal huishoudens*	61.134	100,0	114.394	100,0	154.678	100,0	136.070	100,0	255.357	100,0	750.721	100,0	5.839.678	100,0	7.312.330	100,0
Alleenstaand	28.969	47,4	35.791	31,3	65.035	42,0	38.700	28,4	114.772	44,9	313.376	41,7	2.022.630	34,6	2.619.394	35,8
Gehuwd/samenw. zonder kind	7.542	12,3	14.198	12,4	20.301	13,1	20.915	15,4	35.095	13,7	202.416	27,0	1.813.953	31,1	2.114.455	28,9
Gehuwd/samenw. met kind	10.057	16,5	49.696	43,4	33.712	21,8	59.904	44,0	67.504	26,4	171.765	22,9	1.658.450	28,4	2.051.169	28,1
Eenouder	13.153	21,5	11.833	10,3	32.947	21,3	14.777	10,9	31.556	12,4	52.647	7,0	317.943	5,4	474.909	6,5
overig	1.413	2,3	2.876	2,5	2.684	1,7	1.775	1,3	6.429	2,5	10.517	1,4	26.702	0,5	52.403	0,7

bron: GBA, bewerking Risbo, \*alle Nederlandse huishoudens per 1-1-2009, bron CBS

Tabel b2.2: De bevolking in de 22 Antillianengemeenten naar herkomstgroep 1 januari 2009 (absolute aantallen en als percentage van de totale bevolking)

	Antilliaans		Marokkaans		Surinaams		Turks		ov. niet-westers		westers		autochtoon		totaal	
	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%
<b>22 Antillianengemeenten</b>	<b>81.791</b>	<b>2,0</b>	<b>177.460</b>	<b>4,4</b>	<b>232.994</b>	<b>5,8</b>	<b>183.856</b>	<b>4,6</b>	<b>286.141</b>	<b>7,1</b>	<b>456.624</b>	<b>11,3</b>	<b>2.618.272</b>	<b>64,9</b>	<b>4.037.138</b>	100,0
Nederland*	134.774	0,8	341.528	2,1	338.678	2,1	378.330	2,3	616.000	3,7	1.478.396	9,0	13.198.081	80,1	16.485.787	100,0
Rotterdam	20.261	3,5	38.157	6,5	52.206	8,9	46.200	7,9	57.335	9,8	61.226	10,4	311.773	53,1	587.158	100,0
Amsterdam	11.556	1,5	68.118	9,0	68.754	9,1	39.653	5,2	74.634	9,9	111.621	14,8	382.011	50,5	756.347	100,0
Den Haag	11.038	2,3	26.138	5,4	46.054	9,5	35.033	7,3	42.387	8,8	67.660	14,0	254.200	52,7	482.510	100,0
Almere	4.491	2,4	6.548	3,5	20.121	10,8	3.115	1,7	15.429	8,3	17.918	9,6	118.205	63,6	185.827	100,0
Tilburg	4.157	2,0	5.247	2,6	3.282	1,6	7.539	3,7	7.899	3,9	17.614	8,7	157.749	77,5	203.487	100,0
Groningen	3.236	1,8	1.039	0,6	3.145	1,7	1.309	0,7	9.146	5,0	18.352	10,0	147.985	80,3	184.212	100,0
Dordrecht	3.016	2,5	2.499	2,1	2.543	2,1	6.216	5,3	5.317	4,5	11.530	9,7	87.277	73,7	118.398	100,0
Zoetermeer	2.452	2,0	1.735	1,4	8.051	6,7	935	0,8	7.080	5,9	13.218	10,9	87.405	72,3	120.876	100,0
Eindhoven	2.433	1,1	5.384	2,5	3.626	1,7	9.832	4,6	12.828	6,0	25.936	12,2	152.244	71,7	212.283	100,0
Breda	2.054	1,2	5.168	3,0	2.048	1,2	2.915	1,7	6.058	3,5	18.021	10,5	135.821	78,9	172.085	100,0
Nijmegen	2.018	1,2	3.318	2,1	1.539	1,0	5.186	3,2	7.870	4,9	19.641	12,1	122.251	75,5	161.823	100,0
Capelle a/d IJssel	1.983	3,0	795	1,2	4.261	6,5	924	1,4	4.373	6,7	6.912	10,6	46.024	70,5	65.272	100,0
Spijkensisse	1.804	2,5	406	0,6	3.067	4,3	1.010	1,4	3.338	4,7	6.650	9,3	54.922	77,1	71.197	100,0
Lelystad	1.712	2,3	2.178	3,0	4.297	5,8	1.803	2,4	3.553	4,8	6.664	9,0	53.592	72,6	73.799	100,0
Schiedam	1.706	2,3	1.980	2,6	2.577	3,4	7.331	9,7	4.989	6,6	6.638	8,8	50.086	66,5	75.307	100,0
Amersfoort	1.649	1,2	4.322	3,0	1.552	1,1	5.883	4,1	6.536	4,6	12.170	8,5	111.099	77,6	143.211	100,0
Zwolle	1.455	1,2	661	0,6	1.185	1,0	2.537	2,2	4.486	3,8	7.776	6,6	99.633	84,6	117.733	100,0
Vlaardingen	1.312	1,9	1.542	2,2	1.318	1,9	4.484	6,4	3.299	4,7	5.076	7,2	53.251	75,8	70.282	100,0
Den Helder	1.248	2,2	162	0,3	727	1,3	218	0,4	2.407	4,2	5.706	9,9	47.054	81,8	57.522	100,0
Leeuwarden	892	1,0	969	1,0	1.345	1,4	445	0,5	4.618	4,9	7.200	7,7	78.021	83,5	93.490	100,0
Vlissingen	720	1,6	988	2,2	765	1,7	455	1,0	1.562	3,5	5.538	12,4	34.666	77,6	44.694	100,0
Hellevoetsluis	598	1,5	106	0,3	531	1,3	833	2,1	997	2,5	3.557	9,0	33.003	83,3	39.625	100,0

bron: GBA, bewerking Risbo, \*totale Nederlandse bevolking, bron: CBS

## Bijlage bij hoofdstuk 3

**Tabel b3.1: Leerlingen (12-22 jaar) in het voortgezet onderwijs, mbo en hoger onderwijs naar etnische herkomst, 1 januari 2009 (in procenten)**

	Antilliaans		Marokkaans		Surinaams		Turks		ov. niet-westers		westers		autochtoon		totaal	
	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%
<b>Schoolsoort</b>																
vo	5.784	46,4	14.098	54,0	15.533	50,2	14.897	55,8	18.683	53,7	15.881	47,2	117.831	47,2	202.707	48,9
mbo	4.227	33,9	8.987	34,4	10.259	33,2	8.734	32,7	8.600	24,7	5.903	17,5	47.522	19,0	94.232	22,7
ho	2.463	19,7	3.009	11,5	5.153	16,7	3.089	11,6	7.509	21,6	11.873	35,3	84.390	33,8	117.486	28,3
<b>Voortgezet onderwijs</b>																
praktijkonderwijs	682	11,8	925	6,6	833	5,4	1.088	7,3	861	4,6	320	2,0	2.866	2,4	7.575	3,7
vo leerjaar 1-2, alg. lj 3	2.459	42,5	6.016	42,7	6.388	41,1	6.256	42,0	7.810	41,8	6.509	41,0	47.646	40,4	83.084	41,0
vmbo bb, leerjaar 3-4	692	12,0	1.612	11,4	1.380	8,9	1.730	11,6	1.270	6,8	697	4,4	5.738	4,9	13.119	6,5
vmbo kb, leerjaar 3-4	455	7,9	1.317	9,3	1.366	8,8	1.282	8,6	1.167	6,2	782	4,9	6.190	5,3	12.559	6,2
vmbo tl-gl, leerjaar 3-4	517	8,9	1.552	11,0	1.703	11,0	1.713	11,5	1.742	9,3	1.446	9,1	11.956	10,1	20.629	10,2
havo, leerjaar 3-5	464	8,0	1.410	10,0	1.905	12,3	1.417	9,5	2.342	12,5	2.179	13,7	17.783	15,1	27.500	13,6
vwo, leerjaar 3-6	403	7,0	953	6,8	1.517	9,8	1.034	6,9	2.650	14,2	3.251	20,5	23.531	20,0	33.339	16,4
overig vo	112	1,9	313	2,2	441	2,8	377	2,5	841	4,5	697	4,4	2.121	1,8	4.902	2,4
<b>Middelbaar beroeps onderwijs</b>																
mbo niveau 1	481	11,4	626	7,0	550	5,4	553	6,3	667	7,8	260	4,4	1.488	3,1	4.625	4,9
mbo niveau 2	1.428	33,8	2.781	30,9	2.924	28,5	2.990	34,2	2.522	29,3	1.466	24,8	11.917	25,1	26.028	27,6
mbo niveau 3	943	22,3	1.900	21,1	2.492	24,3	2.037	23,3	1.929	22,4	1.393	23,6	11.726	24,7	22.420	23,8
mbo niveau 4	1.375	32,5	3.680	40,9	4.293	41,8	3.154	36,1	3.482	40,5	2.784	47,2	22.391	47,1	41.159	43,7
<b>Hoger onderwijs</b>																
hbo	1.746	70,9	2.384	79,2	3.686	71,5	2.295	74,3	4.569	60,8	6.764	57,0	47.142	55,9	68.586	58,4
wo	717	29,1	625	20,8	1.467	28,5	794	25,7	2.940	39,2	5.109	43,0	37.248	44,1	48.900	41,6

bron: BRON, DUO, bewerking Risbo

**Tabel b3.2: Nieuwe vsv-ers (12-22 jaar) naar achtergrondkenmerken, in schooljaar 2008/2009 (absolute aantallen en in procenten van betreffende deelpopulatie)**

	Antilliaans			Marokkaans			Surinaams			Turks			ov. niet-westers			westers			autochtoon			totaal		
	pop.		vsv 08/09	pop.		vsv 08/09	pop.		vsv 08/09	pop.		vsv 08/09	pop.		vsv 08/09	pop.		vsv 08/09	pop.		vsv 08/09	pop.		vsv 08/09
	N	N	%	N	N	%	N	N	%	N	N	%	N	N	%	N	N	%	N	N	%	N	N	%
Leerlingen vo/mbo	9294	718	7,7	21989	1261	5,7	24780	1481	6,0	22408	1180	5,3	26364	1301	4,9	21439	941	4,4	162217	6385	3,9	288491	13267	4,6
<b>Geslacht</b>																								
Man	4388	422	9,6	10826	848	7,8	12074	853	7,1	11118	758	6,8	13093	780	6,0	10861	517	4,8	82340	3664	4,4	144700	7842	5,4
Vrouw	4906	296	6,0	11163	413	3,7	12706	628	4,9	11290	422	3,7	13271	521	3,9	10578	424	4,0	79877	2721	3,4	143791	5425	3,8
<b>Generatie</b>																								
1e generatie	4195	393	9,4	2936	224	7,6	3725	298	8,0	2664	183	6,9	10387	622	6,0	5413	306	5,7	-	-	-	29320	2026	6,9
2e generatie	5099	325	6,4	19053	1037	5,4	21055	1183	5,6	19744	997	5,0	15977	679	4,2	16026	635	4,0	-	-	-	96954	4856	5,0
<b>Leeftijd</b>																								
12-16 jaar	4883	134	2,7	12506	238	1,9	13772	238	1,7	12803	193	1,5	15226	260	1,7	13375	205	1,5	103666	1308	1,3	176231	2576	1,5
17-19 jaar	2837	376	13,3	6828	731	10,7	7749	839	10,8	7127	763	10,7	7903	757	9,6	6124	567	9,3	45141	4073	9,0	83709	8106	9,7
20-22 jaar	1574	208	13,2	2655	292	11,0	3259	404	12,4	2478	224	9,0	3235	284	8,8	1940	169	8,7	13410	1004	7,5	28551	2585	9,1
<b>Schoolsoort</b>																								
vo	5101	136	2,7	13159	218	1,7	14691	245	1,7	13800	218	1,6	17810	324	1,8	15553	259	1,7	114937	1565	1,4	195051	2965	1,5
mbo	4136	525	12,7	8748	961	11,0	9987	1134	11,4	8536	890	10,4	8472	895	10,6	5810	606	10,4	46816	4356	9,3	92505	9367	10,1

bron: BRON, DUO, bewerking Risbo

**Tabel b3.3: Over- danwel ondervertegenwoordiging van Antilliaans-Nederlandse voortijdig schoolverlaters (12-22 jaar) in de 22 gemeenten, in schooljaar 2008/2009 (absolute aantallen, in procenten van betreffende bevolkingsgroep en oververtegenwoordiging (ovvt))**

	12 t/m 22 jaar							ovvt
	totaal			Antilliaans				
	pop. N	vsv N	%	pop. N	vsv N	%		
Rotterdam	43.742	2.518	5,8	2.469	225	9,1	58	
Amsterdam	44.782	2.124	4,7	987	69	7,0	47	
Den Haag	32.329	1.561	4,8	1.129	88	7,8	61	
Almere	17.960	818	4,6	570	32	5,6	23	
Tilburg	14.617	740	5,1	509	49	9,6	90	
Groningen	10.367	398	3,8	335	12	3,6	-7	
Dordrecht	9.758	507	5,2	397	34	8,6	65	
Zoetermeer	10.906	398	3,6	321	18	5,6	54	
Eindhoven	14.160	571	4,0	258	15	5,8	44	
Breda	12.582	521	4,1	251	20	8,0	92	
Nijmegen	10.058	414	4,1	192	16	8,3	102	
Capelle a/d IJssel	5.365	221	4,1	236	22	9,3	126	
Spijkenisse	6.042	280	4,6	216	18	8,3	80	
Lelystad	5.910	300	5,1	219	17	7,8	53	
Schiedam	5.880	263	4,5	219	12	5,5	23	
Amersfoort	11.325	381	3,4	213	10	4,7	40	
Zwolle	9.288	308	3,3	189	12	6,3	91	
Vlaardingen	5.452	205	3,8	139	13	9,4	149	
Den Helder	4.532	217	4,8	150	11	7,3	53	
Leeuwarden	6.643	245	3,7	103	9	8,7	137	
Vlissingen	3.446	148	4,3	104	11	10,6	146	
Hellevoetsluis	3.347	129	3,9	88	5	5,7	47	
<b>22 gemeenten</b>	<b>288.491</b>	<b>13.267</b>	<b>4,6</b>	<b>9.294</b>	<b>718</b>	<b>7,7</b>	<b>68</b>	

bron: GBA en BRON, DUO, bewerking Risbo

## **Bijlage bij hoofdstuk 4**





**Tabel b4.1: Personen (15-64 jaar), die per 1 januari 2009 in de 22 Antillianengemeenten wonen en per 31 december 2008 als werkzoekenden staan geregistreerd (absolute aantallen en in procenten van betreffende bevolkingsgroep)**

	Antilliaans			Marokkaans			Surinaams			Turks			ov. niet-westers			westers			autochtoon			totaal		
	pop.	NWW		pop.	NWW		pop.	NWW		pop.	NWW		pop.	NWW		pop.	NWW		pop.	NWW		pop.	NWW	
	N	N	%	N	N	%	N	N	%	N	N	%	N	N	%	N	N	%	N	N	%	N	N	%
Bevolking (15-64)	59776	5719	9,6	114339	15284	13,4	175479	12394	7,1	128633	13744	10,7	208203	27347	13,1	343676	15459	4,5	1805649	57188	3,2	2835755	147135	5,2
<b>Geslacht</b>																								
Man	29441	2414	8,2	58258	7185	12,3	82227	5195	6,3	66310	6033	9,1	106819	12939	12,1	166953	6884	4,1	910362	27716	3,0	1420370	68366	4,8
Vrouw	30335	3305	10,9	56081	8099	14,4	93252	7199	7,7	62323	7711	12,4	101384	14408	14,2	176723	8575	4,9	895287	29472	3,3	1415385	78769	5,6
<b>Generatie</b>																								
1e generatie	46253	5259	11,4	78408	13872	17,7	117705	10054	8,5	87619	12253	14,0	174099	26588	15,3	180780	9595	5,3	-	-	-	684864	77621	11,3
2e generatie	13523	460	3,4	35931	1412	3,9	57774	2340	4,1	41014	1491	3,6	34104	759	2,2	162896	5864	3,6	-	-	-	345242	12326	3,6
<b>Leeftijd</b>																								
15-24 jaar	16990	651	3,8	31427	1087	3,5	40233	1088	2,7	33098	785	2,4	48610	1933	4,0	55021	693	1,3	327187	3393	1,0	552566	9630	1,7
25-34 jaar	15569	1297	8,3	32266	3971	12,3	36972	2258	6,1	36002	3495	9,7	58409	6832	11,7	87313	2724	3,1	362745	6995	1,9	629276	27572	4,4
35-44 jaar	11856	1457	12,3	26542	5088	19,2	40997	3169	7,7	32913	4937	15,0	49292	8619	17,5	80618	3842	4,8	390250	12743	3,3	632468	39855	6,3
45-54 jaar	9752	1424	14,6	15517	3588	23,1	37031	3846	10,4	17777	3372	19,0	36239	6869	19,0	65089	4066	6,2	382657	16380	4,3	564062	39545	7,0
55-64 jaar	5609	890	15,9	8587	1550	18,1	20246	2033	10,0	8843	1155	13,1	15653	3094	19,8	55635	4134	7,4	342810	17677	5,2	457383	30533	6,7
<b>Leeftijd, generatie</b>																								
15-24 jr,1e generatie	9714	463	4,8	7323	487	6,7	8710	283	3,2	7854	355	4,5	27696	1660	6,0	25242	360	1,4	-	-	-	86539	3608	4,2
15-24 jr,2e generatie	7276	188	2,6	24104	600	2,5	31523	805	2,6	25244	430	1,7	20914	273	1,3	29779	333	1,1	-	-	-	138840	2629	1,9
25-34 jr,1e generatie	11657	1147	9,8	21249	3231	15,2	17534	1139	6,5	22172	2596	11,7	48273	6488	13,4	51521	1830	3,6	-	-	-	172406	16431	9,5
25-34 jr,2e generatie	3912	150	3,8	11017	740	6,7	19438	1119	5,8	13830	899	6,5	10136	344	3,4	35792	894	2,5	-	-	-	94125	4146	4,4
35-44 jr,1e generatie	9955	1352	13,6	25737	5016	19,5	35820	2866	8,0	31001	4775	15,4	47303	8532	18,0	41759	2313	5,5	-	-	-	191575	24854	13,0
35-44 jr,2e generatie	1901	105	5,5	805	72	8,9	5177	303	5,9	1912	162	8,5	1989	87	4,4	38859	1529	3,9	-	-	-	50643	2258	4,5

bron: GBA en UWV WERKbedrijf, bewerking Risbo

**Tabel b4.2: Personen (15-64 jaar), die per 1 januari 2009 in 21 van de 22 Antillianengemeenten wonen met een WWB- of IOA uitkering naar achtergrondkenmerken, 1 januari 2009 (absolute aantallen en in procenten van betreffende bevolkingsgroep)**

	Antilliaans			Marokkaans			Surinaams			Turks			ov. niet-westers			westers			autochtoon			totaal		
	pop.	WWB/IOA		pop.	WWB/IOA		pop.	WWB/IOA		pop.	WWB/IOA		pop.	WWB/IOA		pop.	WWB/IOA		pop.	WWB/IOA		pop.	WWB/IOA	
	N	N	%	N	N	%	N	N	%	N	N	%	N	N	%	N	N	%	N	N	%	N	N	%
Bevolking (15-64)	57648	6748	11,7	112774	13060	11,6	173617	14076	8,1	124317	10150	8,2	204438	23799	11,6	335340	12499	3,7	1747625	50060	2,9	2755759	130392	4,7
<b>Geslacht</b>	28390	2470	8,7	57455	6470	11,3	81344	5298	6,5	64101	4320	6,7	104920	11336	10,8	162844	5295	3,3	881151	21285	2,4	1380205	56474	4,1
Man	29258	4278	14,6	55319	6590	11,9	92273	8778	9,5	60216	5830	9,7	99518	12463	12,5	172496	7204	4,2	866474	28775	3,3	1375554	73918	5,4
Vrouw																								
<b>Generatie</b>	44445	6344	14,3	77298	11780	15,2	116448	11800	10,1	84829	9030	10,6	170799	23205	13,6	176881	7222	4,1	-	-	-	670700	69381	10,3
1e generatie	13203	404	3,1	35476	1280	3,6	57169	2276	4,0	39488	1120	2,8	33639	594	1,8	158459	5277	3,3	-	-	-	337434	10951	3,2
2e generatie																								
<b>Leeftijd</b>																								
15-24 jaar	16404	539	3,3	31069	564	1,8	39808	704	1,8	32063	320	1,0	47542	1559	3,3	53904	401	0,7	317140	2095	0,7	537930	6182	1,1
25-34 jaar	15055	1592	10,6	31806	3187	10,0	36612	2461	6,7	34737	2304	6,6	57420	5371	9,4	85667	1709	2,0	352910	5922	1,7	614207	22546	3,7
35-44 jaar	11394	1745	15,3	26126	4084	15,6	40522	3464	8,5	31732	3542	11,2	48422	7081	14,6	78566	2993	3,8	377352	11340	3,0	614114	34249	5,6
45-54 jaar	9353	1682	18,0	15296	3296	21,5	36657	4358	11,9	17243	2567	14,9	35647	6197	17,4	63218	3450	5,5	369590	14201	3,8	547004	35751	6,5
55-64 jaar	5442	1190	21,9	8477	1929	22,8	20018	3089	15,4	8542	1417	16,6	15407	3591	23,3	53985	3946	7,3	330633	16502	5,0	442504	31664	7,2
<b>Leeftijd, generatie</b>																								
15-24 jr,1e generatie	9318	432	4,6	7258	256	3,5	8618	187	2,2	7687	127	1,7	26928	1411	5,2	24882	196	0,8	-	-	-	84691	2609	3,1
15-24 jr,2e generatie	7086	107	1,5	23811	308	1,3	31190	517	1,7	24376	193	0,8	20614	148	0,7	29022	205	0,7	-	-	-	136099	1478	1,1
25-34 jr,1e generatie	11207	1430	12,8	20940	2296	11,0	17366	1175	6,8	21492	1525	7,1	47385	5063	10,7	50741	896	1,8	-	-	-	169131	12385	7,3
25-34 jr,2e generatie	3848	162	4,2	10866	891	8,2	19246	1286	6,7	13245	779	5,9	10035	308	3,1	34926	813	2,3	-	-	-	92166	4239	4,6
35-44 jr,1e generatie	9541	1640	17,2	25332	4003	15,8	35403	3129	8,8	29892	3395	11,4	46461	6999	15,1	40899	1611	3,9	-	-	-	187528	20777	11,1
35-44 jr,2e generatie	1853	105	5,7	794	81	10,2	5119	335	6,5	1840	147	8,0	1961	82	4,2	37667	1382	3,7	-	-	-	49234	2132	4,3

bron: GBA en gemeentelijke of regionale uitkeringsinstanties, bewerking Risbo

**Tabel b4.3: Werkzoekenden (15-64 jaar) naar duur, fase, opleidings- en beroepsniveau en etnische herkomst, 31 december 2008 (absolute aantallen en procenten)**

	Antilliaans		Marokkaans		Surinaams		Turks		ov. niet-westers		westers		autochtoon		totaal	
	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%
<b>Duur</b>																
0-6 maanden	1.955	34,2	3.957	25,9	3.876	31,3	3.839	28,0	1.955	34,2	3.957	25,9	3.876	31,3	3.839	28,0
7-12 maanden	701	12,3	2.493	16,3	1.654	13,4	1.821	13,3	701	12,3	2.493	16,3	1.654	13,4	1.821	13,3
1-2 jaar	665	11,6	1.649	10,8	1.432	11,6	1.453	10,6	665	11,6	1.649	10,8	1.432	11,6	1.453	10,6
2-5 jaar	1.194	20,9	3.337	21,9	2.586	20,9	3.053	22,2	1.194	20,9	3.337	21,9	2.586	20,9	3.053	22,2
meer dan 5 jaar	1.199	21,0	3.833	25,1	2.817	22,8	3.567	26,0	1.199	21,0	3.833	25,1	2.817	22,8	3.567	26,0
<b>Fasering UWV</b>																
Fase 1	1.013	18,1	1.462	10,1	2.312	19,0	1.912	14,5	1.013	18,1	1.462	10,1	2.312	19,0	1.912	14,5
Fase 2	869	15,5	1.769	12,2	1.871	15,4	1.762	13,4	869	15,5	1.769	12,2	1.871	15,4	1.762	13,4
Fase 3	2.441	43,6	7.516	51,9	5.196	42,7	5.783	44,0	2.441	43,6	7.516	51,9	5.196	42,7	5.783	44,0
Fase 4	1.279	22,8	3.738	25,8	2.800	23,0	3.695	28,1	1.279	22,8	3.738	25,8	2.800	23,0	3.695	28,1
<b>Opleidingsniveau</b>																
geen of lager (basis) onderwijs	1.346	23,6	8.923	58,4	3.042	24,6	7.787	56,7	1.346	23,6	8.923	58,4	3.042	24,6	7.787	56,7
Vmbo	2.303	40,3	3.523	23,1	4.493	36,3	3.324	24,2	2.303	40,3	3.523	23,1	4.493	36,3	3.324	24,2
havo/vwo/mbo	1.766	30,9	2.270	14,9	3.973	32,1	2.105	15,3	1.766	30,9	2.270	14,9	3.973	32,1	2.105	15,3
hbo/wo	297	5,2	558	3,7	876	7,1	518	3,8	297	5,2	558	3,7	876	7,1	518	3,8
<b>Beroepsniveau</b>																
Elementair	2.016	36,2	7.316	49,1	3.451	28,6	6.562	49,0	2.016	36,2	7.316	49,1	3.451	28,6	6.562	49,0
Laag	2.093	37,6	5.322	35,7	4.881	40,5	4.768	35,6	2.093	37,6	5.322	35,7	4.881	40,5	4.768	35,6
Middelbaar	1.190	21,4	1.807	12,1	2.879	23,9	1.578	11,8	1.190	21,4	1.807	12,1	2.879	23,9	1.578	11,8
Hoger/wetenschappelijk	266	4,8	468	3,1	844	7,0	476	3,6	266	4,8	468	3,1	844	7,0	476	3,6

bron: GBA en UWV WERKbedrijf, bewerking Risbo

**Tabel b4.4: Personen (15-64 jaar) met een WWB- of IOA uitkering naar uitkeringsduur, 1 januari 2009 (absolute aantallen en procenten)**

	Antilliaans		Marokkaans		Surinaams		Turks		ov. niet-westers		westers		autochtoon		totaal	
	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%
<b>Uitkeringsduur (WWB/IOA)</b>																
0-6 maanden	825	12,5	951	7,3	1.298	9,3	738	7,3	2.434	10,4	1.016	8,3	3.877	8,0	11.139	8,7
7-12 maanden	592	9,0	893	6,9	1.044	7,5	634	6,3	2.367	10,1	912	7,5	2.858	5,9	9.300	7,3
1-2 jaar	944	14,3	1.659	12,8	1.751	12,6	1.231	12,2	3.791	16,2	1.551	12,7	4.918	10,1	15.845	12,4
2-5 jaar	1.391	21,1	3.020	23,2	3.051	21,9	2.557	25,4	5.828	24,8	2.521	20,7	9.234	19,0	27.602	21,6
meer dan 5 jaar	2.835	43,0	6.474	49,8	6.776	48,7	4.924	48,8	9.049	38,6	6.194	50,8	27.644	57,0	63.896	50,0

bron: GBA en gemeentelijke of regionale uitkeringsinstanties, bewerking Risbo

**Tabel b4.5: Over- danwel ondervertegenwoordiging van Antilliaans-Nederlandse werkzoekenden (15-64 jaar en 15-24 jaar) in de 22 gemeenten, 31 december 2008 (absolute aantallen, in procenten van betreffende bevolkingsgroep en oververtegenwoordiging (ovvt))**

	15 t/m 64 jaar							15 t/m 24 jaar							
	totaal			Antilliaans				ovvt	totaal			Antilliaans			
	pop.	werkzoekend	%	pop.	werkzoekend	%	pop.		werkzoekend	%	pop.	werkzoekend	%	ovvt	
N	N		N	N			N	N		N	N				
Rotterdam	405.970	29.100	7,2	14.547	1.651	11,3	58	81.320	1.394	1,7	4.375	147	3,4	96	
Amsterdam	553.675	38.005	6,9	8.957	749	8,4	22	97.282	2.316	2,4	2.059	92	4,5	88	
Den Haag	335.137	15.273	4,6	8.320	703	8,4	85	59.769	1.083	1,8	2.427	87	3,6	98	
Almere	131.347	6.299	4,8	3.244	294	9,1	89	25.240	681	2,7	890	45	5,1	87	
Tilburg	142.574	5.179	3,6	3.056	234	7,7	111	30.466	569	1,9	916	38	4,1	122	
Groningen	139.817	7.606	5,4	2.363	340	14,4	164	41.877	483	1,2	764	37	4,8	320	
Dordrecht	79.996	2.455	3,1	2.128	190	8,9	191	14.636	204	1,4	586	24	4,1	194	
Zoetermeer	84.638	2.962	3,5	1.760	128	7,3	108	16.335	225	1,4	490	19	3,9	182	
Eindhoven	146.415	6.024	4,1	1.865	109	5,8	42	27.812	329	1,2	550	13	2,4	100	
Breda	116.318	4.615	4,0	1.529	149	9,7	146	22.565	287	1,3	438	12	2,7	115	
Nijmegen	116.834	7.185	6,1	1.480	186	12,6	104	27.658	486	1,8	446	24	5,4	206	
Capelle a/d IJssel	44.532	1.450	3,3	1.414	109	7,7	137	7.981	69	0,9	404	13	3,2	272	
Spijkensisse	50.292	1.410	2,8	1.232	68	5,5	97	9.393	92	1,0	344	7	2,0	108	
Lelystad	51.673	2.223	4,3	1.167	108	9,3	115	9.062	168	1,9	357	10	2,8	51	
Schiedam	51.167	2.220	4,3	1.201	136	11,3	161	8.983	137	1,5	304	10	3,3	116	
Amersfoort	96.561	3.261	3,4	1.201	94	7,8	132	16.062	209	1,3	327	9	2,8	112	
Zwolle	80.888	2.810	3,5	992	106	10,7	208	15.981	209	1,3	328	17	5,2	296	
Vlaardingen	46.185	2.178	4,7	907	110	12,1	157	8.095	126	1,6	241	14	5,8	273	
Den Helder	39.154	1.546	3,9	846	106	12,5	217	6.881	150	2,2	228	14	6,1	182	
Leeuwarden	65.177	3.579	5,5	649	90	13,9	153	15.295	281	1,8	238	12	5,0	174	
Vlissingen	29.715	1.141	3,8	494	37	7,5	95	5.198	91	1,8	149	6	4,0	130	
Hellevoetsluis	27.690	614	2,2	424	22	5,2	134	4.675	41	0,9	129	1	0,8	-12	
<b>22 gemeenten</b>	<b>2.835.755</b>	<b>147.135</b>	<b>5,2</b>	<b>59.776</b>	<b>5.719</b>	<b>9,6</b>	<b>84</b>	<b>552.566</b>	<b>9.630</b>	<b>1,7</b>	<b>16.990</b>	<b>651</b>	<b>3,8</b>	<b>120</b>	

bron: GBA en UWV WERKbedrijf, bewerking Risbo

**Tabel b4.6: Over- danwel ondervertegenwoordiging van Antilliaans-Nederlandse uitkeringsontvangers (15-64 jaar en 15-24 jaar) in de 22 gemeenten, 1 januari 2009 (absolute aantallen, in procenten van betreffende bevolkingsgroep en oververtegenwoordiging (ovvt))**

	15 t/m 64 jaar							15 t/m 24 jaar							
	totaal			Antilliaans				ovvt	totaal			Antilliaans			
	pop.	WWB/IOA	%	pop.	WWB/IOA	%	pop.		WWB/IOA	%	pop.	WWB/IOA	%	ovvt	
N	N		N	N			N	N		N	N				
Rotterdam	405.970	29.186	7,2	14.547	2.317	15,9	122	81.320	1.160	1,4	4.375	161	3,7	158	
Amsterdam	553.675	34.931	6,3	8.957	976	10,9	73	97.282	691	0,7	2.059	28	1,4	91	
Den Haag	335.137	16.158	4,8	8.320	794	9,5	98	59.769	897	1,5	2.427	67	2,8	84	
Almere	131.347	3.385	2,6	3.244	215	6,6	157	25.240	248	1,0	890	26	2,9	197	
Tilburg	142.574	4.470	3,1	3.056	294	9,6	207	30.466	394	1,3	916	35	3,8	195	
Groningen	139.817	8.241	5,9	2.363	447	18,9	221	41.877	471	1,1	764	50	6,5	482	
Dordrecht															
Zoetermeer	84.638	2.549	3,0	1.760	159	9,0	200	16.335	309	1,9	490	29	5,9	213	
Eindhoven	146.415	4.964	3,4	1.865	160	8,6	153	27.812	379	1,4	550	23	4,2	207	
Breda	116.318	3.233	2,8	1.529	134	8,8	215	22.565	199	0,9	438	9	2,1	133	
Nijmegen	116.834	4.936	4,2	1.480	146	9,9	133	27.658	248	0,9	446	11	2,5	175	
Capelle a/d IJssel	44.532	1.482	3,3	1.414	151	10,7	221	7.981	90	1,1	404	18	4,5	295	
Spijkensisse	50.292	1.360	2,7	1.232	92	7,5	176	9.393	71	0,8	344	5	1,5	92	
Lelystad	51.673	1.259	2,4	1.167	70	6,0	146	9.062	81	0,9	357	8	2,2	151	
Schiedam	51.167	1.824	3,6	1.201	144	12,0	236	8.983	88	1,0	304	9	3,0	202	
Amersfoort	96.561	2.320	2,4	1.201	90	7,5	212	16.062	124	0,8	327	6	1,8	138	
Zwolle	80.888	2.246	2,8	992	114	11,5	314	15.981	134	0,8	328	17	5,2	518	
Vlaardingen	46.185	1.947	4,2	907	146	16,1	282	8.095	144	1,8	241	14	5,8	227	
Den Helder	39.154	1.267	3,2	846	134	15,8	389	6.881	89	1,3	228	11	4,8	273	
Leeuwarden	65.177	2.932	4,5	649	81	12,5	177	15.295	244	1,6	238	7	2,9	84	
Vlissingen	29.715	1.154	3,9	494	46	9,3	140	5.198	94	1,8	149	4	2,7	48	
Hellevoetsluis	27.690	548	2,0	424	38	9,0	353	4.675	27	0,6	129	1	0,8	34	
<b>21 gemeenten</b>	<b>2.755.759</b>	<b>130.392</b>	<b>4,7</b>	<b>57.648</b>	<b>6.748</b>	<b>11,7</b>	<b>147</b>	<b>537.930</b>	<b>6.182</b>	<b>1,1</b>	<b>16.404</b>	<b>539</b>	<b>3,3</b>	<b>186</b>	

bron: GBA en gemeentelijke of regionale uitkeringsinstanties, bewerking Risbo

## **Bijlage bij hoofdstuk 5**



Tabel b5.1: Verdachten (12 jaar e.o.) naar achtergrondkenmerken, in 2009 (absolute aantallen en in procenten van betreffende bevolkingsgroep)

	Antilliaans			Marokkaans			Surinaams			Turks			ov. niet-westers			westers			autochtoon			totaal		
	pop.	verdacht '09		pop.	verdacht '09		pop.	verdacht '09		pop.	verdacht '09		pop.	verdacht '09		pop.	verdacht '09		pop.	verdacht '09		pop.	verdacht '09	
	N	N	%	N	N	%	N	N	%	N	N	%	N	N	%	N	N	%	N	N	%	N	N	%
Bevolking (12 jr eo)	66238	4253	6,4	130839	6351	4,9	198012	7868	4,0	145436	4318	3,0	227045	5735	2,5	410468	5277	1,3	2310198	26372	1,1	3488236	60174	1,7
<b>Geslacht</b>																								
Man	32434	3230	10,0	67705	5458	8,1	92326	6286	6,8	75361	3840	5,1	116253	4725	4,1	196218	4065	2,1	1125846	21159	1,9	1706143	48763	2,9
Vrouw	33804	1023	3,0	63134	893	1,4	105686	1582	1,5	70075	478	0,7	110792	1010	0,9	214250	1212	0,6	1184352	5213	0,4	1782093	11411	0,6
<b>Generatie</b>																								
1e generatie	50275	3314	6,6	86141	2662	3,1	130955	4264	3,3	95247	2042	2,1	184062	4304	2,3	215753	2439	1,1	-	-	-	762433	19025	2,5
2e generatie	15963	939	5,9	44698	3689	8,3	67057	3604	5,4	50189	2276	4,5	42983	1431	3,3	194715	2838	1,5	-	-	-	415605	14777	3,6
<b>Leeftijd</b>																								
12-17 jaar	8215	692	8,4	19300	1539	8,0	20833	1057	5,1	20136	851	4,2	23821	954	4,0	20308	601	3,0	147256	3449	2,3	259869	9143	3,5
18-24 jaar	12839	1096	8,5	21699	2117	9,8	29299	2036	6,9	22972	1174	5,1	36630	1484	4,1	44620	1136	2,5	251514	6254	2,5	419573	15297	3,6
25-44 jaar	27425	1824	6,7	58808	2331	4,0	77969	3378	4,3	68915	1902	2,8	107701	2504	2,3	167931	2366	1,4	752995	10249	1,4	1261744	24554	1,9
45-64 jaar	15361	617	4,0	24104	341	1,4	57277	1353	2,4	26620	368	1,4	51892	772	1,5	120724	1031	0,9	725467	5611	0,8	1021445	10093	1,0
65 jaar e.o.	2398	-	-	6928	-	-	12634	-	-	6793	-	-	7001	-	-	56885	-	-	432966	809	0,2	525605	1087	0,2
<b>Leeftijd, generatie</b>																								
12-24 jr, 1e generatie	11397	1050	9,2	8128	696	8,6	9686	647	6,7	8703	340	3,9	30985	1306	4,2	27782	635	2,3	-	-	-	96681	4674	4,8
12-24 jr, 2e generatie	9657	738	7,6	32871	2960	9,0	40446	2446	6,0	34405	1685	4,9	29466	1132	3,8	37146	1102	3,0	-	-	-	183991	10063	5,5
<b>Leeftijd, geslacht</b>																								
12-24 jaar, man	10385	1336	12,9	20550	3191	15,5	24945	2495	10,0	21979	1800	8,2	30514	2004	6,6	30824	1326	4,3	195470	7790	4,0	334667	19942	6,0
12-24 jaar, vrouw	10669	452	4,2	20449	465	2,3	25187	598	2,4	21129	225	1,1	29937	434	1,4	34104	411	1,2	203300	1913	0,9	344775	4498	1,3
<b>Schoolsoort</b>																								
School, laag nivo	3738	488	13,1	7261	1032	14,2	7053	661	9,4	7643	531	6,9	6487	574	8,8	3525	271	7,7	28199	1795	6,4	63906	5352	8,4
School, mid. nivo	5202	312	6,0	12970	872	6,7	14727	636	4,3	13097	447	3,4	14722	534	3,6	11490	345	3,0	86497	1908	2,2	158705	5054	3,2
School, hoog nivo	3534	66	1,9	5863	167	2,8	9165	171	1,9	5980	102	1,7	13583	200	1,5	18642	226	1,2	135047	1166	0,9	191814	2098	1,1
<b>Nieuw vsv 08/09</b>																								
geen nw vsv0809	16423	1390	8,5	33590	2912	8,7	39975	2335	5,8	35271	1626	4,6	46578	1844	4,0	48419	1339	2,8	317381	7722	2,4	537637	19168	3,6
nw vsv0809	718	122	17,0	1261	309	24,5	1481	229	15,5	1180	144	12,2	1301	176	13,5	941	95	10,1	6385	570	8,9	13267	1645	12,4
<b>Werk</b>																								
niet werkzoekend	54057	3357	6,2	99055	5121	5,2	163085	6602	4,0	114889	3605	3,1	180856	4617	2,6	328217	4504	1,4	1748461	22595	1,3	2688620	50401	1,9
werkzoekend	5719	627	11,0	15284	725	4,7	12394	906	7,3	13744	407	3,0	27347	782	2,9	15459	447	2,9	57188	1992	3,5	147135	5886	4,0
<b>Uitkering</b>																								
geen uitkering	53120	3170	6,0	101295	5064	5,0	161493	6407	4,0	118511	3671	3,1	184597	4593	2,5	331351	4398	1,3	1756356	22049	1,3	2706723	49352	1,8
uitkeringsontvanger	6656	814	12,2	13044	782	6,0	13986	1101	7,9	10122	341	3,4	23606	806	3,4	12325	553	4,5	49293	2538	5,1	129032	6935	5,4

bron: GBA en HKS (voorlopige cijfers), bewerking Risbo

Tabel b5.2: Verdachten (12 jaar e.o.), ooit verdacht in 2005-2009 naar achtergrondkenmerken (absolute aantallen en in procenten van betreffende bevolkingsgroep)

	Antilliaans			Marokkaans			Surinaams			Turks			ov. niet-westers			westers			autochtoon			totaal		
	pop.		verdacht	pop.		verdacht	pop.		verdacht	pop.		verdacht	pop.		verdacht	pop.		verdacht	pop.		verdacht	pop.		verdacht
	N	N	%	N	N	%	N	N	%	N	N	%	N	N	%	N	N	%	N	N	%	N	N	%
Bevolking (12 jr eo)	66238	13471	20,3	130839	20158	15,4	198012	29379	14,8	145436	16684	11,5	227045	22625	10,0	410468	22224	5,4	2310198	118817	5,1	3488236	243358	7,0
<b>Geslacht</b>																								
Man	32434	9714	30,0	67705	16560	24,5	92326	22088	23,9	75361	14421	19,1	116253	17650	15,2	196218	16634	8,5	1125846	92657	8,2	1706143	189724	11,1
Vrouw	33804	3757	11,1	63134	3598	5,7	105686	7291	6,9	70075	2263	3,2	110792	4975	4,5	214250	5590	2,6	1184352	26160	2,2	1782093	53634	3,0
<b>Generatie</b>																								
1e generatie	50275	10597	21,1	86141	9814	11,4	130955	17183	13,1	95247	9003	9,5	184062	17605	9,6	215753	9731	4,5	-	-	-	762433	73933	9,7
2e generatie	15963	2874	18,0	44698	10344	23,1	67057	12196	18,2	50189	7681	15,3	42983	5020	11,7	194715	12493	6,4	-	-	-	415605	50608	12,2
<b>Leeftijd</b>																								
12-17 jaar	8215	1602	19,5	19300	3396	17,6	20833	2752	13,2	20136	2206	11,0	23821	2508	10,5	20308	1550	7,6	147256	9471	6,4	259869	23485	9,0
18-24 jaar	12839	3326	25,9	21699	6339	29,2	29299	6885	23,5	22972	4064	17,7	36630	5469	14,9	44620	4278	9,6	251514	26482	10,5	419573	56843	13,5
25-44 jaar	27425	6176	22,5	58808	8772	14,9	77969	13173	16,9	68915	8344	12,1	107701	10601	9,8	167931	10078	6,0	752995	47654	6,3	1261744	104798	8,3
45-64 jaar	15361	2260	14,7	24104	1508	6,3	57277	6234	10,9	26620	1932	7,3	51892	3906	7,5	120724	5455	4,5	725467	29953	4,1	1021445	51248	5,0
65 jaar e.o.	2398	-	-	6928	-	-	12634	-	-	6793	-	-	7001	-	-	56885	-	-	432966	5257	1,2	525605	6984	1,3
<b>Leeftijd, generatie</b>																								
12-24 jr,1e generatie	11397	2863	25,1	8128	1931	23,8	9686	1942	20,0	8703	1106	12,7	30985	4315	13,9	27782	1927	6,9	-	-	-	96681	14084	14,6
12-24 jr,2e generatie	9657	2065	21,4	32871	7804	23,7	40446	7695	19,0	34405	5164	15,0	29466	3662	12,4	37146	3901	10,5	-	-	-	183991	30291	16,5
<b>Leeftijd, geslacht</b>																								
12-24 jaar, man	10385	3461	33,3	20550	7919	38,5	24945	7146	28,6	21979	5374	24,5	30514	6143	20,1	30824	4347	14,1	195470	27665	14,2	334667	62055	18,5
12-24 jaar, vrouw	10669	1467	13,8	20449	1816	8,9	25187	2491	9,9	21129	896	4,2	29937	1834	6,1	34104	1481	4,3	203300	8288	4,1	344775	18273	5,3
<b>Schoolsoort</b>																								
School, laag nivo	3738	1339	35,8	7261	2475	34,1	7053	2021	28,7	7643	1588	20,8	6487	1692	26,1	3525	848	24,1	28199	5800	20,6	63906	15763	24,7
School, mid. nivo	5202	853	16,4	12970	2295	17,7	14727	1924	13,1	13097	1302	9,9	14722	1598	10,9	11490	1057	9,2	86497	5904	6,8	158705	14933	9,4
School, hoog nivo	3534	232	6,6	5863	618	10,5	9165	608	6,6	5980	391	6,5	13583	759	5,6	18642	799	4,3	135047	4738	3,5	191814	8145	4,2
<b>Nieuw vsv 08/09</b>																								
geen nw vsv0809	16423	3706	22,6	33590	7553	22,5	39975	7035	17,6	35271	4946	14,0	46578	5867	12,6	48419	4354	9,0	317381	27264	8,6	537637	60725	11,3
nw vsv0809	718	316	44,0	1261	674	53,4	1481	597	40,3	1180	390	33,1	1301	466	35,8	941	278	29,5	6385	1657	26,0	13267	4378	33,0
<b>Werk</b>																								
niet werkzoekend	54057	11094	20,5	99055	16755	16,9	163085	25398	15,6	114889	14273	12,4	180856	18644	10,3	328217	19142	5,8	1748461	103602	5,9	2688620	208908	7,8
werkzoekend	5719	1816	31,8	15284	2363	15,5	12394	3047	24,6	13744	1668	12,1	27347	3198	11,7	15459	1855	12,0	57188	7880	13,8	147135	21827	14,8
<b>Uitkering</b>																								
geen uitkering	53028	10616	20,0	101279	16564	16,4	161403	24680	15,3	118483	14535	12,3	184404	18562	10,1	331177	18766	5,7	1755589	101640	5,8	2705363	205363	7,6
uitkeringsontvanger	6748	2294	34,0	13060	2554	19,6	14076	3765	26,7	10150	1406	13,9	23799	3280	13,8	12499	2231	17,8	50060	9842	19,7	130392	25372	19,5

bron: GBA en HKS (voorlopige cijfers), bewerking Risbo



**Tabel b5.3: Verdachten in 2009 (12 jaar e.o.) naar pleegcarrière, antecedenten en delicten van verdachten, in 2009 (absolute aantallen en in procenten van betreffende bevolkingsgroep)**

	Antilliaans		Marokkaans		Surinaams		Turks		ov. niet-westers		westers		autochtoon		totaal	
	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%
Verdachten (N)	4.253	100,0	6.351	100,0	7.868	100,0	4.318	100,0	5.735	100,0	5.277	100,0	26.372	100,0	60.174	100,0
<b>Pleegcarrière</b>																
Beginner	1110	26,1	1908	30,1	2545	32,4	1686	39,1	2481	43,3	2522	47,8	11562	43,9	23814	39,6
Meerpleger	2199	51,7	3131	49,3	3895	49,5	2157	50,0	2698	47,1	2140	40,6	11256	42,7	27476	45,7
Veelpleger	941	22,1	1308	20,6	1423	18,1	473	11,0	552	9,6	614	11,6	3538	13,4	8849	14,7
<b>Antecedenten 2009</b>	6.276		9.085		10.850		5.820		7.795		6.625		33.848		80.299	
<b>Delicten 2009</b>	7.725	100,0	11.600	100,0	13.151	100,0	7.257	100,0	9.548	100,0	8.153	100,0	41.627	100,0	99.061	100,0
<i>waaronder</i>																
gewelddelicten	2.138	27,7	3.190	27,5	3.891	29,6	2.245	30,9	2.644	27,7	1.752	21,5	9.297	22,3	25.157	25,4
vermogensdelicten	2.614	33,8	4.327	37,3	3.783	28,8	1.631	22,5	2.854	29,9	2.477	30,4	10.926	26,2	28.612	28,9
openbare orde	942	12,2	1.469	12,7	1.632	12,4	973	13,4	1.473	15,4	1.116	13,7	6.947	16,7	14.552	14,7
Verkeer	1.153	14,9	1.298	11,2	2.403	18,3	1.588	21,9	1.731	18,1	1.904	23,4	10.105	24,3	20.182	20,4
Drugs	375	4,9	590	5,1	770	5,9	337	4,6	353	3,7	449	5,5	1.858	4,5	4.732	4,8
Overig	503	6,5	726	6,3	672	5,1	483	6,7	493	5,2	455	5,6	2.494	6,0	5.826	5,9
<b>verdacht als % bevolking</b>																
verdacht totaal (%)		6,4		4,9		4,0		3,0		2,5		1,3		1,1		1,7
verdacht gewelddelict (%)		2,2		1,8		1,4		1,1		0,9		0,3		0,3		0,5
verdacht vermogensdelict (%)		2,4		2,0		1,3		0,7		0,8		0,4		0,3		0,5
verdacht openbare orde (%)		1,1		0,9		0,6		0,5		0,4		0,2		0,2		0,3
verdacht verkeersdelict (%)		1,1		0,7		0,9		0,7		0,5		0,4		0,3		0,4
verdacht drugsdelict (%)		0,5		0,4		0,3		0,2		0,1		0,1		0,1		0,1
verdacht overig delict (%)		0,7		0,5		0,3		0,3		0,2		0,1		0,1		0,1

bron: GBA en HKS (voorlopige cijfers), bewerking Risbo

**Tabel b5.4: Over- danwel, ondervetegenwoordiging van Antilliaans-Nederlandse verdachten (12 jaar en ouder en 12 t/m 24 jaar) in de 22 gemeenten, in 2009 (absolute aantallen, in procenten van betreffende bevolkingsgroep en overvetegenwoordiging (ovvt))**

	12 jaar en ouder							12 t/m 24 jaar							
	totaal			Antilliaans				ovvt	totaal			Antilliaans			
	pop.	verdacht	%	pop.	verdacht	%	pop.		verdacht	%	pop.	verdacht	%	ovvt	
	N	N		N	N		N		N		N	N			
Rotterdam	508.671	10.413	2,0	16.130	1.155	7,2	250	99.841	4.188	4,2	5.449	479	8,8	110	
Amsterdam	657.759	11.988	1,8	9.939	568	5,7	214	117.194	4.698	4,0	2.514	199	7,9	97	
Den Haag	413.517	10.136	2,5	9.175	606	6,6	169	74.809	3.775	5,0	2.919	251	8,6	70	
Almere	153.197	2.816	1,8	3.578	214	6,0	225	33.274	1.268	3,8	1.130	103	9,1	139	
Tilburg	176.386	2.384	1,4	3.353	161	4,8	255	36.870	1.065	2,9	1.124	82	7,3	153	
Groningen	164.811	2.713	1,6	2.572	238	9,3	462	45.981	1.175	2,6	904	111	12,3	381	
Dordrecht	101.819	1.999	2,0	2.391	192	8,0	309	18.828	792	4,2	759	54	7,1	69	
Zoetermeer	103.963	1.637	1,6	1.992	111	5,6	254	20.999	803	3,8	634	56	8,8	131	
Eindhoven	185.763	1.952	1,1	2.034	94	4,6	340	33.906	770	2,3	660	47	7,1	214	
Breda	148.465	1.205	0,8	1.686	42	2,5	207	28.289	489	1,7	537	12	2,2	29	
Nijmegen	142.865	1.923	1,3	1.641	81	4,9	267	32.327	764	2,4	533	37	6,9	194	
Capelle a/d IJssel	56.334	814	1,4	1.571	95	6,0	318	10.339	343	3,3	512	37	7,2	118	
Spijkensisse	61.829	834	1,3	1.401	64	4,6	239	12.007	379	3,2	452	32	7,1	124	
Lelystad	61.958	1.135	1,8	1.319	86	6,5	256	11.713	477	4,1	459	42	9,2	125	
Schiedam	65.163	1.125	1,7	1.325	70	5,3	206	11.525	428	3,7	404	28	6,9	87	
Amersfoort	118.731	1.829	1,5	1.351	94	7,0	352	21.372	734	3,4	415	35	8,4	146	
Zwolle	99.863	1.191	1,2	1.099	71	6,5	442	19.868	588	3,0	397	40	10,1	240	
Vlaardingen	61.525	905	1,5	999	76	7,6	417	10.434	346	3,3	310	33	10,6	221	
Den Helder	50.283	774	1,5	941	84	8,9	480	8.903	326	3,7	301	45	15,0	308	
Leeuwarden	81.785	1.270	1,6	698	59	8,5	444	18.144	509	2,8	275	24	8,7	211	
Vlissingen	39.285	684	1,7	560	59	10,5	505	6.683	311	4,7	197	20	10,2	118	
Hellevoetsluis	34.264	447	1,3	483	33	6,8	424	6.136	212	3,5	169	21	12,4	260	
<b>22 gemeenten</b>	<b>3.488.236</b>	<b>60.174</b>	<b>1,7</b>	<b>66.238</b>	<b>4.253</b>	<b>6,4</b>	<b>272</b>	<b>679.442</b>	<b>24.440</b>	<b>3,6</b>	<b>21.054</b>	<b>1.788</b>	<b>8,5</b>	<b>136</b>	

bron: GBA en HKS (voorlopige cijfers), bewerking Risbo



## Begrippenlijst

### **Allochtoon<sup>24</sup>**

Een allochtoon is gedefinieerd als een persoon van wie ten minste één van de ouders in het buitenland geboren is. *Definitie conform CBS*

### **Antilliaanse Nederlander**

Een op de Nederlandse Antillen of Aruba geboren persoon van wie ten minste één ouder in het buitenland geboren is (eerste generatie) of een in Nederland geboren persoon van wie de moeder op de Nederlandse Antillen of Aruba is geboren of, in het geval de moeder in Nederland is geboren, de vader op de Nederlandse Antillen of Aruba is geboren (de tweede generatie). *Definitie conform CBS*

### **Autochtoon**

Persoon van wie de beide ouders in Nederland zijn geboren. *Definitie conform CBS*

### **Eerste generatie allochtoon**

Persoon die in het buitenland is geboren en van wie ten minste één ouder in het buitenland is geboren. *Definitie conform CBS*

### **First offender (of beginner)**

Verdachte van een misdrijf tegen wie voor het eerst een proces-verbaal van aanhouding is opgemaakt.

### **IOAW**

Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)

De wet biedt een inkomensgarantie op het niveau van het sociaal minimum aan oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers, van wie het recht op uitkering op grond van de Werkloosheidswet is geëindigd. *Bron: CBS*

---

<sup>24</sup> Voor uitzonderingen en specificaties zie: <http://www.cbs.nl/nl-NL/menu/methoden/begrippen/default.htm?ConceptID=315>

### **IOAZ**

Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ).

De wet biedt een inkomensgarantie op het niveau van het sociaal minimum aan oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen, van wie het inkomen duurzaam minder bedraagt dan het sociaal minimum en die als gevolg daarvan het bedrijf of beroep hebben beëindigd. *Bron: CBS*

### **Marokkaanse Nederlander**

Een in Marokko geboren persoon van wie ten minste één ouder in het buitenland geboren is (eerste generatie) of een in Nederland geboren persoon van wie de moeder in Marokko is geboren of, in het geval de moeder in Nederland is geboren, de vader in Marokko is geboren (de tweede generatie). *Definitie conform CBS*

### **Meerpleger**

Meerderjarige verdachte van misdrijven tegen wie 2 t/m 10 processen-verbaal van aanhouding zijn opgemaakt, waarvan ten minste één in het peiljaar. Of een minderjarige verdachte van misdrijven tegen wie 2 t/m 5 processen-verbaal van aanhouding zijn opgemaakt, waarvan ten minste één in het peiljaar. *Bron: KLPD-Dienst IPOL*

### **Middelbaar beroepsonderwijs (mbo)**

Het mbo leidt op tot kwalificaties op vier niveaus. Mbo niveau 1 (assistent) ligt op een lager niveau dan de basisberoepsgerichte leerweg van het vmbo en lijkt qua inhoud op de meest eenvoudige opleidingen van het vroegere leerlingwezen. De assistentenopleiding kan sinds 2004/05 ook gevolgd worden door leerlingen van het vmbo die niet in staat zijn de normale basisberoepsgerichte leerweg van het vmbo te volgen. Mbo niveaus 2-4 (basisberoepsbeoefenaar, zelfstandig beroepsbeoefenaar, middenkaderfunctionaris/specialist) komen overeen met de andere opleidingen van het leerlingwezen en het vroegere (k)mbo. *Bron: CBS*

### **Misdrijf**

Strafbaar feit van de ernstige soort dat als zodanig is omschreven en strafbaar is gesteld in de strafwetten. Voor de indeling van misdrijven zie technische toelichting. *Bron: KLPD-Dienst IPOL*

## **NWW**

Niet-werkende werkzoekende (nww)

Een niet-werkende werkzoekende is een persoon die bij een vestiging van het UWV WERKbedrijf is ingeschreven als een werkzoekende zonder werk of als werkzoekende die minder dan twaalf uur per week werkt met een inschrijfdatum en geen uitschrijfdatum.

## **Niet-westerse allochtoon**

Tot de niet-westerse allochtonen worden personen gerekend van wie ten minste één ouder is geboren in Turkije, Marokko, Suriname, de Nederlandse Antillen of Aruba, of in een ander land in Azië (m.u.v. Japan en Indonesië), Afrika of Latijns Amerika. Definitie conform CBS.

In deze monitor wordt onder andere gerapporteerd over de vier grote niet-westerse allochtone groepen in Nederland (Antilliaanse, Marokkaanse, Surinaamse en Turkse Nederlanders). Niet-westerse allochtonen uit andere herkomstlanden worden samengenomen tot een groep 'overige niet-westerse allochtonen' veelal afgekort als 'ov-niet-westers'.

## **Nieuwe voortijdig schoolverlaters (vsv-ers)**

Onder de nieuwe vsv-ers worden alle leerlingen van 12 t/m 22 jaar verstaan, die in een schooljaar zonder startkwalificatie (diploma van havo, vwo of mbo met minimaal niveau 2) het onderwijs verlaten.

## **Oververtegenwoordiging**

Oververtegenwoordiging is een percentage dat wordt berekend door het verschil tussen het aandeel in de doelgroep en de totale groep te delen door het aandeel in de totale groep. Indien het gevonden percentage in de doelgroep kleiner is dan in de totale groep is er sprake van een negatieve uitkomst, dit wordt aangeduid met ondervertegenwoordiging. Het percentage oververtegenwoordiging wordt berekend op basis van de niet afgeronde percentages.

## **Potentiële beroepsbevolking**

Het deel van de bevolking dat gelet op zijn leeftijd in aanmerking komt voor deelname aan het arbeidsproces. Iedereen van 15 t/m 64 jaar wordt tot de potentiële beroepsbevolking gerekend.

## **Startkwalificatie**

Diploma van havo, vwo of mbo met minimaal niveau 2.

### **Tweede generatie allochtoon<sup>25</sup>**

Persoon die in Nederland is geboren en van wie ten minste één ouder in het buitenland is geboren. *Definitie conform CBS*

### **Veelpleger**

Meerderjarige verdachte van misdrijven tegen wie meer dan 10 processen-verbaal van aanhouding zijn opgemaakt, waarvan ten minste één in het peiljaar. Of een minderjarige verdachte van misdrijven tegen wie meer dan 5 processen-verbaal van aanhouding zijn opgemaakt, waarvan ten minste één in het peiljaar. *Bron: KLPD- Dienst IPOL*

### **Verdachte**

Persoon van 12 jaar of ouder tegen wie een proces-verbaal is opgemaakt, omdat een redelijk vermoeden bestaat dat hij een strafbaar feit heeft gepleegd. *Bron: KLPD- Dienst IPOL*

### **Vmbo-bb**

De basisberoepsgerichte leerweg is te beschouwen als de opvolger van de laagste niveaus van het vbo en is bedoeld als vooropleiding voor de basisberoepsopleiding, niveau 2 van de kwalificatiestructuur van het mbo. *Bron: CBS*

### **Vmbo-kb**

De kaderberoepsgerichte leerweg is te beschouwen als de opvolger van de hoogste niveaus van het vbo en is de minimale vooropleiding voor de vakopleiding en de middenkaderopleiding, respectievelijk op niveau 3 en 4 van de kwalificatiestructuur van het mbo. *Bron: CBS*

### **Vmbo-gl**

De gemengde leerweg is te beschouwen als een tussenvorm van de theoretische leerweg en de beroepsgerichte leerwegen, heeft hetzelfde niveau als de theoretische leerweg, maar heeft ook een beroepsgericht vak. De gemengde leerweg geeft toegang tot de middenkaderopleiding, niveau 4 van de kwalificatiestructuur van het mbo. *Bron: CBS*

---

<sup>25</sup> Een tweede generatie allochtoon heeft als herkomstgroepering het geboorteland van de moeder, tenzij dat ook Nederland is. In dat geval is de herkomstgroepering bepaald door het geboorteland van de vader.

### **Vmbo-tl**

De theoretische leerweg is te beschouwen als de opvolger van de mavo en geeft toegang tot de middenkaderopleiding, niveau 4 van de kwalificatiestructuur van het mbo. Het is na diplomering tevens mogelijk door te stromen naar het vierde leerjaar havo. *Bron: CBS*

### **Voorbereidend middelbaar beroepsonderwijs (vmbo)**

Voortzetting m.i.v. augustus 1999 van het mavo en vbo. Het bereidt voor op het middelbaar beroepsonderwijs, heeft een duur van vier jaar en kent vier leerwegen: de theoretische leerweg, de gemengde leerweg, de kaderberoepsgerichte leerweg en de basisberoepsgerichte leerweg.

*Bron: CBS*

### **WWB**

Wet werk en bijstand (WWB).

Wettelijke sociale voorziening die op 1 januari 2004 in werking is getreden ter vervanging van de Algemene bijstandswet (ABW), de Wet inschakeling werkzoekenden (WIW) en het Besluit In- en

Doorstroombanen (ID-banen). *Bron: CBS*

### **Westerse allochtoon**

Westerse allochtonen zijn gedefinieerd als personen van wie ten minste één van de ouders geboren is in één van de landen in Europa (exclusief Turkije), Noord-Amerika, Oceanië, Indonesië of Japan. In de tabellen en grafieken is dit veelal afgekort als 'westers'. *Definitie conform CBS*





# Technische toelichting

Het doel van het monitorsysteem is betrouwbare en actuele informatie op te leveren over de maatschappelijke positie van Antilliaanse en of Marokkaanse Nederlanders in de betrokken gemeenten om zo de voortgang van de verschillende aanpakken te kunnen monitoren. De informatiebehoefte spitst zich toe op vier basisdimensies te weten: demografie, onderwijs, arbeidsparticipatie en criminaliteit.

## **Methodiek: koppeling van de diverse registraties**

Bovenstaande informatie is niet in een enkele registratie beschikbaar en is afkomstig van verschillende bronnen. Om optimaal in de informatiebehoefte te kunnen voorzien is voor een systeem gekozen waarmee dwarsverbanden kunnen worden gemaakt tussen informatie die beschikbaar is in deze verschillende registratiesystemen. Deze verbanden kunnen alleen worden gemaakt door bestaande registraties op persoonsniveau aan elkaar te koppelen. Dit betekent dat informatie over de demografische en geografische factoren, data over voortijdig school verlaten, gegevens over verdachten en werkzoekenden en uitkeringsontvangers op persoonsniveau aan elkaar zijn gekoppeld met behulp van een unieke versleutelde identificatiesleutel.

## **Versleuteling**

Met het oog op de privacy zijn de persoonsgebonden nummers aan de bron versleuteld zodat ze niet meer terug te herleiden zijn naar personen (zie figuur 1.1 in hoofdstuk 1). Pas na versleuteling van de identificerende persoonsnummers zijn de bestanden met persoonsgegevens geleverd aan Risbo.

## **Koppeling in 4 stappen**

*Stap 1 de Gemeentelijke Basis Administratie (GBA) als basis.*

Als basis dienen alle in de GBA ingeschreven personen op de gekozen peildatum 1-1-2009. Elke inwoner van Nederland is verplicht ingeschreven in de Gemeentelijke Basisadministratie (GBA) van de gemeente waarin men woont.

*Stap 2 koppeling van onderwijsgegevens.*

In stap 2 wordt informatie gekoppeld over leerlingen en voortijdig schoolverlaters uit de Basisregistratie Onderwijs (BRON). Alle leerlingen in het bekostigd voorgezet en middelbaar beroepsonderwijs staan in BRON geregistreerd. De gegevens zijn aangeleverd door de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO). Leerlingen en nieuwe voortijdig schoolverlaters in schooljaar 2008/2009 zijn op basis van het versleutelde burgerservicenummer (BSN) gekoppeld aan het bevolkingsbestand per 1 januari 2009. Indien het nummer in een van de bestanden niet bekend is, kan er geen koppeling worden gemaakt. Jongeren waarvan geen nummer bekend is en jongeren die in de loop van 2009 vanuit een niet in het onderzoek betrokken gemeente in een van de betrokken gemeente is komen wonen, komen in het onderzoeksbestand dus niet voor.

*Stap 3 koppeling van niet-werkende werkzoekenden en uitkeringsontvangers.*

In stap 3 worden, wederom op basis van het versleutelde BSN, gegevens gekoppeld over werkzoekenden (UWV WERKbedrijf) en uitkeringsgerechtigden (gemeentelijke sociale dienst).

*Stap 4 koppeling van verdachtenregistraties in HKS.*

In stap 4 worden ten slotte gegevens over verdachten gekoppeld aan het GBA-bestand. In het HKS geregistreeerde verdachten zijn op basis van het versleutelde GBA-nummer gekoppeld aan het bevolkingsbestand per 1 januari 2009. Dit GBA-nummer was in het HKS in het verleden niet altijd evengoed ingevuld maar in de laatste jaren is de vulling van het GBA-nummer in het HKS sterk verbeterd. Indien het GBA-nummer in de verdachtenregistratie niet bekend is, kan er per definitie geen koppeling worden gemaakt met het bevolkingsbestand. Verdachten zonder valide GBA-nummer zijn in het onderzoeksbestand dus niet opgenomen. Ook verdachten die in de loop van 2009 vanuit een niet in het onderzoek betrokken gemeente in een van de betrokken gemeenten is komen wonen, vallen buiten de analyse die voor dit rapport zijn gedaan.

## **Databronnen**

### ***Gemeentelijke Basisadministratie (GBA)***

Als basis dienen alle in de GBA ingeschreven personen op de gekozen peildatum 1-1-2009. Elke inwoner van Nederland is verplicht ingeschreven in de Gemeentelijke Basisadministratie (GBA) van de gemeente waarin men woont. In de GBA wordt een groot aantal (demografische) kenmerken geregistreerd. In het onderzoeksbestand zijn naast het versleutelde GBA-nummer en het versleutelde burgerservicenummer de volgende kenmerken opgenomen:

Geboortjaar, geboorteland, geslacht, geboorteland moeder, geboorteland vader, nationaliteit, jaar inschrijving in de gemeente, land vanwaar ingeschreven, jaar vestiging in Nederland, postcode (eerste vier posities), wijk, buurt, burgerlijke staat, positie in het gezin. Positie in het gezin is geen rubriek in de GBA registratie. Deze moet door de gemeenten worden geconstrueerd op basis van burgerlijke staat, het exacte adres en gegevens over kinderen. Dit is vaak lastig. Positie in het gezin is daardoor niet uniform voor alle gemeenten. Door een aantal gemeenten zijn geen gegevens over de positie in het gezin aangeleverd.

### ***Basisregistratie Onderwijs (BRON)***

In de Basisregistratie Onderwijs (BRON) staan alle leerlingen in het bekostigd voorgezet en middelbaar beroepsonderwijs geregistreerd. Deze gegevens zijn aangeleverd door de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO).

### ***Cijfers schooljaar 2008/2009***

In maart is het aantal voortijdig schoolverlaters van voorgaand schooljaar bekend. Deze gegevens hebben de status 'voorlopig' omdat het gaat om gegevens die zijn aangeleverd door de onderwijsinstellingen, maar nog niet zijn gecontroleerd door een accountant. Door de accountantscontrole en door inschrijfmutaties die met terugwerkende kracht worden verwerkt, kunnen er verschillen ontstaan tussen de voorlopige en definitieve cijfers. De definitieve cijfers zijn steeds in oktober bekend. De voorlopige vsv-cijfers van schooljaar 2008-2009 zijn dus in maart 2010 bekend en worden in oktober 2010 definitief vastgesteld.

### ***Informatie niet-werkende werkzoekenden en uitkeringsontvangers***

Gegevens over niet-werkende werkzoekenden zijn gebaseerd op registraties afkomstig van het UWV WERKbedrijf. Het UWV WERKbedrijf levert aan veel gemeenten jaarlijks een databestand met niet-werkende werkzoekenden per 31 december. Dit databestand is, met toestemming van het UWV WERKbedrijf, door de gemeenten aan Risbo doorgeleverd. Voor dit onderzoek is gebruik gemaakt van het bestand met werkzoekenden die per 31-12-2008 bij het UWV WERKbedrijf stonden ingeschreven. De cijfers over uitkeringen zijn afkomstig van de gemeentelijke of regionale uitkeringsinstanties. De cijfers hebben 1-1-2009 als peildatum.

### ***Het Herkenningsdienstsysteem (HKS)***

Voor dit onderzoek maken we gebruik van verdachtenregistraties uit het zogenaamde Herkenningsdienstsysteem (HKS). De gegevens zijn afkomstig

van de Dienst IPOL van het Korps Landelijke politiediensten (KLPD). De Dienst IPOL verzamelt jaarlijks data vanuit het HKS. In het HKS worden verdachten geregistreerd tegen wie een proces-verbaal is opgemaakt wegens een misdrijf. In het HKS worden alleen misdrijven en verdachten van misdrijven geregistreerd (voor indeling misdrijven zie onderstaande tabel). Het is de overtuiging van de politie dat het daders zijn. Voor deze personen is proces-verbaal van opsporing gemaakt en verstuurd naar het Openbaar Ministerie. De rechter moet zich er nog over uitspreken. We rapporteren dus over verdachten en niet over veroordeelden. Overtredingen en verdachten van overtredingen worden hierin dus niet geregistreerd.<sup>26</sup>

**Indeling delicten**

Gewelddelicten	Bedreiging (SR285)	
	Moord en doodslag (poging) (SR287-SR292)	
	Moord en doodslag (voltooid) (SR287-SR292)	
	Mishandeling (SR300-SR306)	
	Diefstal met geweld (SR312)	
	Afpersing (SR317)	
	Verkrachting (SR242)	
	Aanranding (SR246)	
	Vermogensdelicten	Muntmisdrijven (SR208-SR211, SR213-SR214)
		Overige valsheid (SR216-SR232, SR234)
Eenvoudige diefstal (SR310)		
Diefstal verbreking (SR311.)		
Overige gekwalificeerde diefstal (ov. SR311.)		
Verduistering (SR321-SR323)		
Bedrog (SR326-SR337, SR339)		
Heling (SR416, SR417)		
Openbare orde		Tegen openbare orde (SR131-SR136, SR138-SR151A)
		Gemeengevaarlijke. misdrijven (SR157, SR158)
	Tegen openbaar gezag (SR177-SR206)	
	Overige vernieling (SR350-SR354)	
	Schennis eerbaarheid (SR239)	
Verkeersdelicten	Overige seksuele misdrijven (SR243-245, SR247-249)	
	Rijden onder invloed (WVW26, WV8)	
	Verlaten plaats ongeval (WVW30, WV7)	
	Rijden na ontzegging (WVW32, WV9)	
	Weigeren bloedproef (WV163, WVW)	
	Dood/letsel door schuld (WVW36, WV6, WV175)	
	Joyriding (WVW37, WV176.2, WV11)	
	Overig misdrijven WVW	
	Drugsdelicten	Middelenlijst I (harddrugs)
		Middelenlijst II (softdrugs)
Overige opiumwet		
Overige delicten	Overige misdrijven SR	
	Wet Wapens & munitie	
	Misdrijven andere wetten	

**Cijfers 2009**

De cijfers over het meest recent verlopen jaar (hier dus 2009) zijn altijd voorlopige cijfers. Deze cijfers worden in het eerste kwartaal van het komende jaar (2011) pas definitief. Dit geldt echter voor alle bevolkingsgroepen zodat het vergelijken van verdachtenpercentages wel mogelijk is.

**Representativiteit en validiteit**

Het HKS levert geen complete beschrijving van de criminaliteit in Nederland. SCP zegt daarover in het jaarrapport integratie 2007 het volgende:

<sup>26</sup> Een misdrijf is daarbij gedefinieerd als een strafbaar feit van de ernstige soort dat als zodanig

*"Volgens de slachtofferenquête van het CBS zijn in 2003 4,8 miljoen delicten ondervonden door burgers van 15 jaar en ouder. Slechts 1,7 miljoen delicten zijn bij de politie gemeld. Dit leidde tot een aantal van bijna 215.000 in het HKS geregistreeerde verdachten met in totaal bijna 400.000 delicten. Gemiddeld wordt naar schatting dus minder dan een kwart van de geregistreeerde delicten opgehelderd. Delicten die onbekend blijven bij de politie of delicten waarvan geen proces-verbaal is opgemaakt, worden niet in het HKS geregistreerd."*<sup>27</sup>

Ook is het HKS mogelijk enigszins selectief. SCP zegt daarover:

*"Al met al mogen we concluderen dat er wellicht enige selectiviteit bestaat in het optreden van de politie, waardoor niet-westerse allochtonen enigszins oververtegenwoordigd zijn in het HKS. Overtuigend bewijs hiervoor ontbreekt echter."*<sup>28</sup>

---

<sup>27</sup> is omschreven en strafbaar gesteld in de wet (bron: Landelijke Criminaliteitskaart 2005).  
SCP (2009). *Jaarrapport Integratie 2007*, p 230-231.

<sup>28</sup> SCP (2009). *Jaarrapport Integratie 2007*, p 230-231.